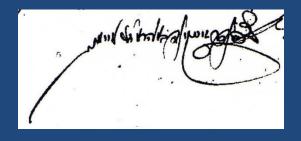
אלכסנדר זיסקינד בן משה מימון Alexander Ziskind ben Moshe Maimon

1887 - 1809

תקס"ט – תרמ"ז

An alleged image of Maimon in a painting by his grandson, artist Moses Maimon

Assembled by Shavit Ben – Arie, a 6th generation descendant

Biographical entries in books

Jewish Cities, Towns and Villages in Lithuania
Berl Kagan

Published in New York, 1991

שרייבערס. — אַלכּסנדר־זיס־
קינד בר׳ משה מייַמון, געבאָרן 1809 אין
קעלם. העברעישער שרייַבער. בַעל קובֿץ
מאמרים בעניָנים שונים (ווילנא, תּרנ״ד)
[אַרויסגעגעבן דורך זייַנע ברידער שאול און
צבֿי־הירש], געשריבן מערסטנס א״נ א״ז
ברמ״מ. געדרוקט חידושי־תּורה אין המגיד
און הלבֿנון. תלמיד־חכם, נדבֿן, עסקן.
געשטאָרבן 1887.

Alexander Ziskind ben Rabbi Moshe Maimon, born 1809 in Kelme. Writer in Hebrew, publisher of "Kovetz Maamarim Belnyanim Shonim" (Vilnuis, 1894) [by his brother Shaul and Zvi Hirsch]. Known as A"Z BRM"M. Published Torah commentaries in HaMagid and HaLevanon. A scholar, philanthropist and man of affairs. Died 1887.

Lexicon of Hebrew literature in recent decades

Published in 1967

מימון, אלכסנדר זיסקינד (סרהיי, פלך סובאלק, תקס"ט/1809 — קלם, ליטא, כ בתמוז תרמ"ז/ 1809/2010 — קלם, ליטא, כ בתמוז תרמ"ז/ (12.7.1887)
גדל בחבורת המשכילים בעיר (דוד גורדון, עורך "המגיד" לאחר מכן, יעקב מרדכי לוינזון ועוד) וכמותם החל לפרסם מאמרים ומחקרים (בעיקר ב"המגיד") בענייני יהדות וספרות ישראל (לרוב בחתימה "א"ז ברמ"מ"). חי בשנור תיו האחרונות בקלם, לאחר מותו יצא מבחר מחקריו ומאמריו בשם "קובץ מאמרים וענינים שונים" (וילנה, תרנ"ד, יעקב בן־יעקב טיפל בהגהת הספר והדפסתו).

Alexander Ziskind Maimon (Seirijai, Suwalki region, 1809 - Kelme, Lithuania, July 12 1887). Grew up among educated peers in his town (Editor of "HaMagid" David Gordon, Yaakov Mordecai Levinson and others) and like them began publishing articles and research (mostly in "HaMagid") on affairs relating to Judaism and Hebrew literature (Most of them signed A"Z BRM"M). He spent his last years in Kelme. A selection of his publications was printed after his death and titled "Kovetz Maamarim Velnyanim Shonim" (Vilnuis, 1894. Yaakov Ben-Yaakov administered the book's printing).

References to his work

אבל על דרשה כעין זו בדברי חז"ל. נמצאת בתורת כהנים. ואמנם לא לענין חמץ: בת"כ פרשת צו גבי "מנחה תאכל במקום קדוש". "מנין אף מקצתהו" תלמוד לומר "תאכל" אפילו כל שהוא. (ועל המקור הזה לדברי רבנו ז"ל כבר העירו הגאונים ז"ל המלבי"ם והנחל איתן). (ומלתא דמסתבר ראיתי בספר הקבץ להרב הגדול בתורה וחכמה רבי אלכסנדר זיסקינד מיימון מסערהייא ז"ל. שהוא רוצה להגיה מעט בדברי הרמב"ם ז"ל, ששלש תבות "שנאמר לא יאכל" שינו את מקומן, וכצ"ל, "האוכל מן החמץ עצמו בפסח כ"ש, הרי זה אסור מן התורה (כדין ח"ש), ואעפ"כ אינו חיב כרת או קרבן אלא כשעור שהוא כזית שנאמר "לא יאכל" (דלא יאכל שעור אכילה משמע. שהוא בכזית). ומפני שזה הוא המקום הראשון בחבורו. שבא לידו ענין מאכל האסור. באה להקדים בקצור. דינו של ח״ש ודינו של שעור שלם. ובהלכות מאכלות אסורות. שם הרחיב הבאור יותר בפרטי שעוריהם. (ואף כי דבריו דברי חכם, אבל קשה לשבש כל הספרים).

Kol Yaakov Published in Tel Aviv, 1946

Mentioning Maimon as a commentator in regards to his book and his reordering of a sentence written by Maimonides, thus providing a new meaning to the matter at hand.

בין הלכה להשכלה

מקומן של סוגיות הלכתיות במרקם סוגות ספרותיות

יהודה פרידלנדר

Bein Halaka LeHaskala Published in 2004

> Referring to an article of Maimon published in HaMagid in 1869

> Maimon sides in his article with a certain idea. The book's author relates to him as a "Miraculous Angel" for speaking out

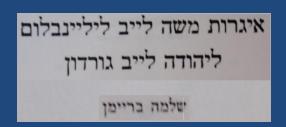
והנה המגיד כבר שקל למטרפסיה *° ולקה כפלים בכל חטאתיו. 65 בנו 39 בא מלאך פלאי (אזב"ם מז"ל שמו)66 וסטרו על פיו וחתה גחלים על יונגאטש": על אשר פגע בדרך העברה בכבוד הגאון ממציא השם "יונגאטש": וטפח לו להמגיד (כפי הנראה הוא גאון או רב מסתתר) וטפח לו להמגיד יל פניו וקרא לו כמו שקראו לאחר "חזור בך", 69 והמגיד היודע אשמו קבל את (On the border of Torah and enlightenment) מל דבריו בכבד ראש והדפיסם במכתב עתי מהחל ועד כלה; 70 והמה באמת וברים מחוכמים ומיוסדים על אדני השכל הישר וההיקש ההגיוני בם הוא אומר שלא יתכן לב"י [= לבני ישראל] לעשות כמעשה שאר העמים לגלות מכתם בפני כל, כי אם טוב להם להכחיד משחתם בחכם עד אשר ימקו בעונם;

בנו׳ = בנומר, במספר (של הגליון). ראשי תיבות אלכסנדר זיסקינד בן מימון (1887-1809) ראה מכתב מאת א"ז ברמ"מ ז"ל, המגיד, שנה שלש עשרה, גליון 39,ח

מרחשון תר"ל, עמ' 309. ראה: ג' קרסל, לכסיקון הספרות העברית בדורות האחרונים, מרחביה תשכ"ז (1967), כרך ב, עמ' 354-353.

61 על־פי משלי כה, כב: ׳כי־גחלים אתה חתה על־ראשו וה׳ ישלם לך׳.

Letters of Moshe Leib Lilienblum to Yehuda Leib Gordon Published in Jerusalem, 1968

האיש, שכתב את המאמר "שער נשים" 629, הוא, כפי מה שהגיד לי בשעתו יעקב מרדכי לעווינזאהן 630, "בן לאותו צדיק הרב הגדול מסערהייא". היה כותב תמיד בהמגיד 631 והעתיק כמדומה לי, מאמרו של שד"ל האטטיציזמוס והיודאיזמוס 632 וחבר ספר "צלם אלהים" 633.

629. מאמר זה, בחתימת גור אריה, נתפרסם ב"המליץ" 1868, גל' 47—50. בדומה לליליינבלום, תובע כאן (גל' 47, עמ' 348—348) הכותב מהרבנים לאמץ להם את הגישה הריפורמאטורית של חכמי־התלמוד, שידעו להתאים את מצוות־הדת לצרכי־המציאות ולא נרתעו אף מביטול איסורים מן התורה לשם מטרה זו. — המשורר האידי מיכל גורדון (1823—1890) טען, שהוא מחברו של המאמר הנזכר, כפי שניתן ללמוד ממכתבו של י. ל. גורדון אליו, כנראה משנת תרל"ז: "את המאמר, אשר אמרת, כי נדפס בהמליץ וחתום תחתיו שם איש זר 'גור אריה', לא ידעתי או לא אזכור; אבל אם תשים לי אותות יותר מובהקים, כמו שם המאמר והשנה אשר בו נדפס, אוכל להודיעך איזה הדרך נתגלגל המאמר לידי איש זר, כי ה' צעדערבוים אתי יושב בזה ואוכל לשאול את פיו לעת מצוא" (איגרות, 1, 221). על כך מעיר (שם) י. י. וייסברג, עורך איגרותיו של גורדון, שהכחנה למאמר "שער שבאשה" [צריך להיות: "שער נשים"] וכי גם באזניו התאונן מיכל גורדון "פעמים רבות" על פלאגיאט זה. — העניין נדון גם במכתבו של מיכל גורדון לי. ל. גורדון (שמור בארכיון־גורדון) מא׳ בחשחן תרמ"א.

630. יעקב מרדכי (מארקוס) לחינזון (1832—1878), סופר יהודי, שהשתתף בבטאונים עבריים, רוסיים ופולניים.

631. אפשר התכוון לווינזון לאלכסנדר זיסקינד מיימון, איש סֶראיה, שהיה חותם על מאמריו התורניים ב"המגיד" "א"ז ברמ"מ ז"ל". ברמ"מ — בן ר' משה מיימון. ראה, למשל, מאמריו ב"המגיד", 1865. ב"המגיד" ב"מ"מ ב"ל 23–24: 1868, גל' 18, 26, 32—34. ספרו "קובץ מאמרים ועניינים שונים" יצא בווילנה ב־1904. גל' 23–34: מממר הצרפתי של שד"ל בשם זה (ראה י. קלוזנר, היסטוריה של הספרות העברית החדשה, כרך וו, ירושלים תרצ"ז, עמ' 93), אך לא עלה בידי לברר, אם והיכן נתפרסם התרגום הנזכר.

.633 ספר בשם זה לא גרשם על ידי ו. צייטלין (ב"קרית ספר") וח. ד. פרידברג (ב"בית עקד ספרים"), ואף לא בקאטאלוג העברי של בית־הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים. אולי אמורים הדברים בחיבור שגשאר בכתב"ד.

In this 1882 letter, Lilenblum writes to Gordon: "The man who wrote the article "Seiar Nashim", as I was told by Yaakov Mordecai Levinson, was a son of that great and righteous of Rabbi of Serijai. He frequently wrote for HaMagid and I believe was the one to copy the article of Shadal on Atticism and Judaism and the author of the book "Tzelem Elohim".

The book editor refers readers to Alexander Ziskind Maimon as the man of Seirijai, mentioning his series of articles printed in HaMagid in 1865 and 1868.

The book "Tzelem Elohim" allegedly written by his son is said to be unheard of, perhaps remaining a draft.

בְּבוּרוֹת הָרֹמַת

מורה נבוכים להרמב"ם ביבליוגרפיה של פירושים והערות מאת ישראל יעקב דינסטאג

92 <u>מיימון, אלכסנדר זיסקינד,</u> 1809–1887. קובץ מאמרים וענינים שונים במשנה ותלמוד ופסוקי הלכותיהם, ווילנא, ראם, תרנ"ד, עמ' ל"ט–נ"ו.

A chapter in this jubilee book honoring Prof. Moshe Haim Weiler lists a complete bibliography to serve as a guide for the perplexed on Maimonides.

Pages 39 – 56 of Alexander Ziskind Maimon's book are listed for reference

Maimon in print

A philanthropist and man of affairs

Chronologically ordered

Teomi Zvia
Published in Koenigsberg, 1861

שמות הגדיבים אשר התנדבו לבוא על החתום לקחת הספר היקר הזה. אחרי צאתו לאור עולם.

סערהייא

הרב ד' יוסף חלחנן הלוי. ד' <u>חלכסנדר זיסקינד מיימון</u>. " לדוק ב"ר לבי רומשישקי. " משה ב"ר פסח פחלינבוים:

שמעון וישייסקי געד חג"ח.

The book opens with a few pages listing sponsors who committed to purchasing it once it is published

Newspaper: HaMagid Date: April 6, 1870

ע"ה חברת:מקיצו: נרדמים: שכות החברים לשנה רביעית: בעד ביה המדרש דק'ק ניקאלסבירג (ע"י הרב רמ'ל כהן שם), ר' יוסף ראזענטהאל בסובאלק, ר' שלמה ראזענטהאל שם , הרב משלם זלמן הכהן אבריק שווערין והמדינה, האדון באנקיע יאפפע שם, מרדבי סטרעליםקער, ר' יואל גאלרפרעכט ' בניסין האללענדר סעיר לעאבשיץ, הרב רחוג ווידאווער הלוי. – ע"י הרב מהר"צ דאסטאר הירשפעלה ני׳ אבד'ק גלייווימץ: חרב המאסף, ר׳ יהודא וואללנער, ר׳ אליעזר האהן, ר׳ משה וילבערגליים, ר' אליעזר ליכמענשמיין, ר אחרן פראגער. ע"י הח"ר כאיר הורווימץ בסערהייא: ר' אלכסנדר זיסקינד מיומון בסערהייא, ר' שמואל מרילינג שם, ר' מאיר הורוויטץ שם. ה' אלי קאפצאווסקי בווישי, ר' חירש נוטשטיין באליטא, ר' שמעון נאמטליעב בסלאכאדע, ר' פרדכי פערעצקי בסערהייא. ניכט 1,700,00 וויע אין דען סארהעריגען 🗯 🖘 ב כוממערן איררטהימליך אנגעגעבען וואר.

Newspaper: HaMagid Date: October 30, 1872

ע"ד חברה מק"ג שנה ה' הגביר השוע היקר והנכבד האדון האראץ גינצבורג ניין נדב לקרן קימת סך חמש מאות ואלה שמות הבאים עה"ח לשנה חמישית. הרב ר' אליעזר הלוי המכונה דר' לעווע, ר' משה אשכנזי בטריעסט, הרב דר' אדלער אבד"ק קאסטעל, ר' אלכסנדר זיסקינד מיימין ע"י דר' רא' בערלינעד, (בעדו), בעד ר' ליזער ענגעל בפילעהנע ע"י הסוכן מהר"י אל כסנדר זאמעל-זאהן בוולאדאווא: (המאסף).. ר' ראובן זאמעלזאהן, ר' שמעון זאמעלזאהןי בנימין בעניש צעלניק, ר' בנציון שווארצ־ כאן בקאדניע, ר"י יערמולאוויץ בהאנסק, ר' יהשוע האלפערואהן באסטראה. ש*יי ר' מיבאל הירשרטרו ררא*וא- Newspaper: HaMagid Date: November 1, 1871

נדבות עכור אחב"י בפרס וכבל.

ווארשא, בחדש מרחשון תרליב. אל כבוד הרב תחכם בעל "המגיד" הדורש טוב לעמו שלום עד העולם. הואל נא אדוני לקבל רצוף בזה סך עשרים ושנים רו"כ, עם 42 קאפן בעד עניי אחינו אשר בפרס אשר עלחה בידי לאסוף בקרב ימי התג בעיר מולדתי סערהייא ע"י ה' יצחק ארי' גערשאנאוויץ ור' דוב פין. בעיר מולדתי סערהייא ע"י ה' יצחק ארי' גערשאנאוויץ ור' דוב פין. ואתה אדוני שלום. מכבדן ומוקירך אליעזר יצחק שפירא. (הן המה המתנדבים מהסך 20 ר"ם, הנדפס בההזספה לגלין 41 על שם עיר סער הייא.)

ואלה שמות המתגדבים ע'פ כדר התגדבם:

ר' יעקב פאקראייסקי2רן'כ, ר' משה שפירא50קפ, ר' אלכסנדר זים־ קעד מיימן50קפ', ר' מאיר הורוויץ 50קפ', ר' אליעזר יצחק שפירא 0.5מפי', ר' דר יעמיטסט50מפי', ר' אליעזר נאלרבערג 50פפי', ר' זאר

A list of Seirijai men who donated funds to help the Jewish community in "Persia and Babylon".

Rabbi Alexander Ziskind Miamon donated 50 kopecks.

רוסלאנד

כער הייא. בית ת'ת אשר הוסד פה ללמר עני ישראל, תובה ומוסר ודרך ארץ, ת'ל עושה פרי. בניותר מארפעים ילדים אשר הלכו שובב, לא ישחקשקון עוד בהחובות. -- יושבים ושוקרים על למודם. -- זה יסדר תפלחו שתהא שנותה בפוו, זה ילמוד קרוא מקרא קודש על נכון, -- וזה יכתוב יהו, מעט בלהאת ומעט בלשון אמו.-- כן מקצתם ילכו למורה, ללמוד לשנן ממדינה ומעט חשבון. -- היתומים ישיגו ארוחתם יום יום בבית בעוב נהיבים. -- כסוחם ושמקחם לעורם, ונעליהם בהגלוהם ושיגו מקופם החברה, כן גם בכורי דלי דלים, כי ערום ויחף לא יכא אל הבית הה כצאתם לכית הספר אחרי גמרם למודם, ילמדו מלאכה לחית ידם דה ואשר חלק לו בבינה, יבקש לו מנוח אשר שישב לה בבתנ תצת הגדולים בעיירות גדולות אשר נוסדו למשנה ולחלמור. - בבה יתנהגו בני העניים והאביונים על דרך המוסר וייר, למצא חן בעוני אלקים ואדם. -- ואלה תנוקות של בית רבן, נפשות אביונים נקים עומדים חכן ומתפללים בהבל פיהם שאין בו חטא בעה שלום מנהליהם ומחזיקיהם, למען יחזקו בחורת ד'י ובאמונתו -- כן בעד הבעוב הנמצאים בעירנו, השמים עין לחומלה עליחם, מן פעד ילידי עירנו, ויורענו ומכירנו, המפוזרים ומפורדים בכל מהינה אמניגה המשתתפים בטובחם בכל משלח ידיהם 'מכל מקומנת מושמותיהם כיד ד' הטוכה עליהם כפי נדבת לכם -- כאשר הורה גבר ירא ד' מו"ה ש. בלאך במעמל ששלח זה לא כביר נדבה הגונה לזבוי נשמת ככוד אביו היקר ז"ל, וכן שלח האברך השלם מו'ה ע. ס. ווישייסקי שו"ב במאנשעסטער לאשר קבץ מבני גילו בס"ח 26 רו"כ 19 קפ'. -- תקותנו חזקה כי הפעם יזבל ונו גם כל יתר אחינו - אחינו - באשר הם שם, - באשר יראו כי יש שכר לפעולהם, ופתוח יפתחו את ידם להחוים בידינו שלא תשתכת תורה ויד מישראלי -- ועליחם הכחוב אומר (כדרשתם ז"ל) שמה זבן לין בצאתך ויש שכר באהלר.

כן הגיע לידינו קודם הפסח הסך 55 ריט ששלתן אחינו מנויארק לקטחא דפסחא ולת'ת, וחלקנו הכל כרצונם כפי החשכון ששלתנו לידם – והיחה להם לצדקה. – מאיר חורוויץ. אלכםנדו מיימון.

Newspaper: HaMagid Date: June 11, 1873

Seirijai: A "Talmud Torah" was established here to provide our people of Israel with studies of Torah, morality and manners. More than 40 children who went astray will no longer wander the streets, sitting and studying - one will learn his prayers, the other will learn to read the holy scripts, and another will write, a bit in Hebrew and a bit in his native tongue. Some of them will go and learn grammar and others will study mathematics. The orphans will be fed daily with the help of generous patrons. They will be dressed and be given shoes on their feet, even the poorest among them, as entering this house will not be allowed with no clothes on their back or shoes on their feet. Those who are interested in expanding their mind will be provided with the same service they can expect at larger "Talmud Torah" in bigger cities that deal with Mishnah and Talmud. Children of the poor will learn to behave in moral ways and to the satisfaction of god and man alike...

We hope further generosity will come from our brothers, wherever they are, when they know the results of their actions...

(signed) Meir Horowitz, Alexander Maimon.

Newspaper: HaMagid Date: January 13, 1874

מתן תודה

מערהייא, מבח תרל"ד. לכבוד אישים פועלי צרק הישרים בלבותם. - היה היקר הנכבד והנדיב מו"ה שלום סיכל ווילענקין השוכן בסאסקווא, ראה בשמחה להתנדב לחברתנו תית פה סערהייא סך עשרה רו"כ, וכתב ,ובטח כי יורשם זאת לאכרון אשר עוד לא פג ממני אהבתי לאנשי מערהייא". -- והעושים והמעשים בנויארק ה'ה מו"ה יוסף לעווי, ומו"ה אברהם אלכסנדר, אשר שלחו גם דם לחברתנו ת"ת סך 45 ר"מ, מז שקבצו מנדבות אחינו ילירי עירנו המתגוררים שמה. -- כן להנכבר מו'ה משה באמקאווסקי, ועמו האברך מו"ה אברהם אלכסנדר, אשר המיכו לכבץ מנדיבי שהורי לב סך 50 רים, ושלחו בער אלמנה אומללה, אם על בנים רוששה, אחרי מות אישה בן מוכים, אשר קרהו אסון שם בנויארק בסיאבתו אשר עשה, ואליה נשא את נפשו. - ועוד ידם נמויה, להרבות להמיב בכל מאמצי כחם, ישלם ד' פעלם, רודפי צרקה וחסר יכצאו חיים צרקה וכבוד, והיו לזכרון בהיכל ד׳, כאשר הורונו פרנסי ישראל הראשונים ,,שוו מדת חכמים ומדת ותיקין כדי ליתן שבר לעושי מצוה ומדת התורה שהיא כותבה ומפרסמת עושי סצוה כו" להיות להם לזכרון מוב על מצוה ולפתוח דלת לעושי מצוהיי. -- (ת' הרשב"א סי' חקפ"ד הובא בנקה"כ סי' רע"ט). אלכסנדר זיססינד מיימן, מאיר הורוויץ. משניחי ת'ת פה. ...

Seirijai, Tevet 1874.

A listing of thanks to donors.

Signed:
Alexander Ziskind Maimon, Meir Horowitz.
Mashgichim of Talmud Torah

Newspaper: HaZfira
Date: September 12, 1877

ע" הלנת המתים

הרבה הרבה נשאו ונתנו בענין זה כמה וכמה מגדולי ישראל בזמנים שונים, יועדיין הלכה זו רפויה היא בידינו, ואין מורין הלכה למעשה להלין את המת. החרדים לחיי המתים מות מדומיי מטילים את האשמה על הרבנים המקובלים, שמחמירים בדבר הלנת המת משום רוחות רעות וכו', ואנכי לא לדון באתי, אלא להראות שגם בין הרבנים המקובלים נמלאים שנוי דעות בענין זה.

זה שנתים (ד' חשרי מרל"ו) נפטר לחיי עולם דודי אחי אמי הרב המאוח"ב, חו"ב, חורני ודרשן נפלא, חכם ומקובל וכו', אדמו"ר הר"ר יוסף אלחנן לבית לוי ז"ל רב דק"ק סערהייא, בעהמ"ח ס' "עינות מים". הרב הזה לא הניח מקלוע אחת בכל החורה כלה ועניני חכמות שונות, וחכמת הקבלה בכלל, שלא עסק בה, כידוע ליודעים אוחו, שבעים ושש שנה היה במוחו, ובכ"ז ראו מה שכתב בלוואתו (סימן ב') אשר ביד הרב המאוה"ג וכו' הרכא"ז מיימון, והרב ר"מ שפירא בסערהייא, לאמר:

An article on the subject of delaying the burial of a body. The writer talks of the instructions left by his uncle, Rabbi Yosef Elhanan Levi, who served as the Rabbi of Seirijai and left his will at the hands of Rabbis Maimon and Shapiro of Seirijai.

Newspaper: HaMelitz Date: November 2, 1880

אמת ושלום אהבו.

פלך סובאלק וחתום בידי בן בלי שם בשם "בן-שלום". תכלית דברי הכותב עיניהם? ואתה "בן-שלום" אשר אדמך גם ידעתיך ולא אכגך, הגירה נא לי המסתתר הוא לשפוך בוו על ככור הרב, אשר כפי יריעתי הוא אחד מן הרבנים איזה רוח עבר עליך להזכיר להרב עון וואלאזין וישיבת מיר? הראני נא אוני-המצוינים בימינו אלה בתורתם וחכמתם, איש חכם ונבון דבר אשר סנאת-הדת ווערויטעטן אחרים טובים מאלה אשר מהם יצאו היום רבנים לישראל? גם צחוק רחוקת משנו והיא מוקיר רבנן ורתים משכילים, ובבואו לפני שנים אחרות עשית לי באמרך: כי הרב בחלק שפתיו יסכסך איש ברעהו ועל סלע המחלוסת לעיר מולדתי הנ"ל, והעיר היתה או באמת לסלע המחלופת מפני שני בתי. נפצו לרסיסים כל התקנות והסדרים הישרים אשר שמו משמר בקהלחנו מקרם כנסיות אשר חלקו את העדה לשתי מחנות, השתדל הרב לקרב את המרוחקים קרמתה: בית התלמוד תורה כו' כו' ובית החולים אשר בו מצאו מנות וגם עלתה בידו לעשות שלום בין הצרדים. ואם זה כשנה קפו נגדו איזה כו' שני הבתים אשר בהם יתנאה בית ישראל מדורות קדומים שניהם עלו בתהו צעירים אשר קגאו בכבוד תורתו ותבמתו ויסיתו בו גם אחדים מעזי הפנים ויאכדו. אלה הם דבריך סיפר "בן-שלום"! אך מדי כתבך את הדברים האלה שבהמון, הנה לב ראשי העדה ובראשם לבב ידירי דרב החכם וסופר נכבד שכחת בל"ם כי יגיעו גם לאזני אי"ש יליד סערהייא, ומי כמוני יודע כי בכית מו"ה <u>א"ז ברמ"מ</u>—שלם עם הרב ובצרתו מפני חמת איזה מקנאים גם להם צר "ההקרש" ("בית החולים" בפי עשך, כדי לשבר את אזן הקוראים), אשר הוא גם בית ובכל הפץ לבם תושע לו זרועם וימינם היא תסמכנו בכל עת, ומה אפוא כל מעון להקברו וביתו, וכמדומה לי גם בית "המהרה", בבית הגדול והקדוש ההוא, החרדה אשר חרד זה "בן-שלום" (לו יאות השם בן-מרון) למען הקדים פני שם הוא גם "בית הת"ת" הנערץ והנשגב בפיך, ושני הבתים האלה כתומם יתר הרעה הנשקפה להרב מאת הצעירים (מי המה אלה הצעירים ואדעם בשם?) דללו וחרבו מפני גאון הרב בקומו לערוץ העיר? צר לי עליך עיר מולדתי אשר השמיעו בקהל רב (בביהמ"ר הישן או החדש?) כי יגלו קלון הרב במה"ע האהובה לי באמת כעיר שחברו בה לפנים תורה והשבלה יחר; צר לי להעטות "נאוו. וור.", כאשר יאיימו נער קשן מילדי העברים לאמר: עד הרבי יבוא דברך! עליך הרפה באמור אליך: כי לא דאנת להקים בקרבך שני בתים כאלה, אך אוי לאותה בושה, אוי לאותה כלימה ואוי לו לדור שכך עלתה בימיו. שם יצא האמת היא נר לרגלי וידעו נא הקוראים כי לא מאת הרב היתה שומה להפיק סופר העז שבסופרי ישראל במאמרו "על רבני ישראל וסופריו" במכ"ע "המגיר" את הבתים האלה למשואות נצח. ואתם ראשי עדת עיר מולדתי המובים והישרים לשפוך לעג כמים ולעשות כלה את כל הרבנים, אחרי אשר התפאר בהקדמתו בלבותם, עליכם החובה והמצוה לבוא אחרי ולמלא דברי במכ"ע "המליץ", למע הארוכה באזני הקוראים, כי המו"ל החריד אותו ממנוחתו ואל על יסראהו לעלות הוציא כנגה צדקת הרב האומלל ואימת "הנאוו. וור." אל נא תבעתכם, כי האמר על הבמה ולהיות נאה דורש תלי תלים אגדות של דופי; ופה יצא סופר משתתר עד לעצמה. וגם אתם צעירי העדה, שובו שובו מירככם ולמה תחשאו בנפש לתרף ולגדף שם רב נכבד אשר לו יד ושם גם בתכמות ומדעים (כאשר נוכחתי הרב אשר לא עשה לכם רעה, הן רוב בני עמנו מובעים בים צרה בצוק העתים למראה עיני בהיותי בחג הסכות העבר כבית אבי בעיר מולדתי סערהייא מספרו האלה ואתם הנכם עוסקים בדברי ריבות, אשר סוף סוף יכאיבו כל חוקה מובו הנכבד "פרפראות לחכמה" אשר עמו בכתובים, מלבד בקיאותו הרבה בש"ם בעדה והיטב אין אותם. הלא טוב לכס אחי, כי תצאו איש איש לפעלו ולעבורתן בבלי וירושלמי ובפוסקים ראשונים ואחרונים, כאשר יעיד עליו הרב הגאון מקאוונא ואל תשעו בדברי שקר. וגם אתה ידידי הרב, הרף מאף ועזוב חמה וברצות במכתבו אל ראשי עדת עיר מולדתי אשר אביא בזה העתקה נאמנה מגוף הכתב ה' דרכך גם אויביך ישלימו אתך, והיה שלום על ישראל ועל רבניו וחופרי לעיני הקוראים. ער מתי יראו בני עמנו בכל עיר ועיר מערי ארצנו כיסם כמ: ואמת ושלום יאהבו.

"בהמליץ" גליון 27 ש"ז קראתי מאמר קמן כתוב מעיר מולדתי מער הייא ורק מן הרק בין שני הרב בעדתם, ולא יראו הקורה כקורת בית הבד בין

אליעזר יצחה שפירא (אי"ש סערהייא).

. ווארשא, כ' מרחשון תרמ"א

A letter written from Warsaw by a native of Seirijai (Eliezer Yitzhak Shapira) in response to an article speaking ill of the Rabbi of Seirijai. He talks of the past arguments held between the two synagogues in town that divided the community. The Rabbi, he claims, brought unity. At this time, amidst incitement against the Rabbi, the "leaders of the community and first and foremost my friend the distinguished and wise Rabbi and author AZ BRMM" are in support of the Rabbi

Newspaper: HaMelitz Date: January 18, 1881

עזרת סופרים

. לכבוד הסופר הנכבד "בן שלו ם" מסערהייא

"בהמליץ" 27 № פראת לשלום ומר לי מר, אביך שלום ואתה פתחת בשלום קטוע, התנפלת אחת ושתים על הרב הג' אב"ד דמחנכם, אך הכל יודעים כי אותו שמת כמפרה לחצי לשונך ובעמך תקעקע קירות שתי הישיבות הגדולות וואלאזין ומיר, בהוציאך רבה עליהן כי משם תצא המחלוקת. שנית ברמיונד סופר נכבר! גלוי וירוע בכל הארץ, כי מיסרי הישיבות היו גאונים קרושי עליון ומנהליו עתה—ענוים שפלי ברך. המה ישאו משאת התורה ומרחה ולא יפול לכבם לשמוע חרפת מחרפיהם אשר ישימו עם גנבים חלקם. ובאמת הם ככל רבני ליטא, כסף ווהב לא הרבו, שדות ובתים לא קנו, נדוניא הרבה לא פזרו לבניהם ובנותיהם, כי יצאו מהם חנם אין כסף. כן לא כצעקת הסופר הנ"ל עשה הרב הג' בסערהייא; אנכי שכן קרוב לעיר ההיא, ויהי אחרי מות הרב הג' מהר"י לבית לוי, אב"ר שם, בחרו אנשי העיר את הרב הגדול מ' אלכסנדר זיסקינד מיימין ומשנהו הרב ר' משה שפירא. הרב מיימין נבחר מבעה"ב הנכבדים שבעיר עפ"י עצת הרב הג' המפורסם מ' יוסף דוכער אבר"ק בריסק והסכמתו. אביו הוא אב"ד דקריסלאוו וחותנו אב"ד ברעזיצע, אשר שם רובם חסידים, - ובמשך זמן קצר נתנו להרב הג' שם החואר "ברליני, אפיקורום, מין". בשמעי כואת השתומסתי, ואחקור ואדרוש והנה הוגד לי , כי בדרשותיו הזכיר את שם העקרים, חכמי המחקר וכדומה. אלה האותות והמופתים כי מינות נזרקה בו. אבל אנבי ידעתי מראש, כי עוד מעם יתהפך הנלגל ויתנו עליו בקולם שהוא שומה, איש וואָראָזין ומיר, יודע רק הנמרא, חובש ביהמר"ר, וכן היה אם הבע"ב מתקוממין עבור שלישי, ששי ואחרון, על הרב יצא הקצף ואיש איש ימצא בו את אשר תתעב נפשו, אף כי שונים הם בשמותיהם והאחת פתנגדת לחברתה מן הקצה אל הקצה, ואי אפשר להצרות האלה לדור בכפיפה. ואתה אם באמת תבקש שלום זרז את אנשי עדתך למהר לשלוח אתרי הרבנים הגרולים בסביבותיכם, אשר בטח בצע כסף לא ידרשו מכם, רק שכר העגלה והוצאות הדרך, והם ישפפו בין הרב ובין הקהל ויתוכו השלום, כחפצך וכחפץ המברך את עמו בשלום

אברהם יעקב מרעגער חופ"ק דרווגעניק.

On the same matter relating to the Rabbi of Seirijai, a letter by Avraham Yaakov Terner says:

"... Following the death of Rabbi Levi of Seirijai, Av Beit Din there, the people of the town selected the great Rabbi Alexander Ziskind Maimon, and Rabbi Moshe Shapiro as his deputy. Rabbi Maimon was selected from the noble townsmen at the support and approval of the famous Rabbi Yosef Dober, Av Beit Din in Brisk...."

עזרת סופרים. לעזרת נדחים.

למזכרת השר ר' משה מונמיפיורי יחי' ליום בואו לשנת המאה לימי חייו.

לקול הקריאה שהתעוררו רבים לקרוא במ"ע לאחב"י לעשות שם וזכר לכבוד היובל משנה להולדת השר הגדול הדגול מרבכה ר' משה מונמיפיורי ליום בואו לשנת המאה לימי חייו, ולהרים חרומת צדקה על שמו לישוב א"י ---התעוררתי והחלותי לעשות , ומכירי כיד ה' המובה עליהם עמדו לימיני לתמוך את הענין הגדול והנכבר הזה. אפס הנדיבים אנשי השם חוכבי השר והמתימרים בכבודו המלא עולם, ראו כי מסת נדבת ידנו מעמה היא, ויאמרו להגדיל את הצדקה ולהאדירה. וביום אחד נמצאו כמה נדיבים שנדב כל אחד מהם מאה רו"כ. אך מרדתם הרבה מנעתם להוציא הדבר לפעולת אדם. אל נכון ליום מלאת להשר כאה שנה ידיהם תעשינה תושיה ויגמרו את אשר החלו לעשות. ועתה אחרי שנוכחנו לדעת שנועדה בירושלים חברה כזאת לכבוד השר שיחיה הגולים לפי כחה לכל אחינו הגולים שתכליתה לעזור לפי כחה לכל אחינו הגולים בירושלם, ללמד מלאכה לצעירי ימים ולהמציא עבודה ופרנסה לבאים בימים שיוכלו לחיות מיגיע כפם ולא יצטרכו להתפרנם מלחם עצלות ונהמא דכסופא אמרנו להחיש לעשות נחת רוח לאדוננו משה כל עוד חושיו בו, ונאמר להחיש ישע לאחינו המעונים והמכים, וע"כ קמנו ונתעודר להתחיל במצוח הזאת ולהיות מעירים לעזור להחברה ונציע לפני אחינו בכל מכום שהם שיעשו כמונו להרים תרומה לצדקה גדולה זו, אחד המרבה ואחד הממעים ובלבד שיכון לבו לדבר המוב. הבו נודל לארוננו, משה איש האלהים, לארץ אכותינו ועזרה בצרה

קבל אדוני בעל "המליץ" מידי את הא"וו ע"ם 210.75 פֿראנק הרצוף בזה ושלחהו ירושלימה ע"ש חברת "עזרת נדחים" ובהא"וו הזה נכללו המשים פֿראנק ביחוד שנדב הנכבד הנודע בצדקת פזרונו ר' קלמן זאב וויסאצקע להחברה להמנות בשם "חבר תמידי" כמבואר בהחקים שבהפרומוקול שלחם.

שמות המתגדבים: ד' ק"ז וויסאָצקע 38 50 רו"כ; מ' לאנע 10 רו"כ; מ' הערציג 6 רו"כ; ר' גאָמץ, מ' ראסיאנסקי, י' גראנאט, א' מרגלין—כל אחד 5 רו"כ; י' פֿרידענזאָהן 7 רו"כ; י' צייטלין, ש' פעחאָוויטש—כל אחד 3 רו"כ; ש' שערשעווסקי, מ' ביאללע, ה' שווארצבערג—כל אחד 2 רו"כ; ח' קאבאצניק 3 רו"כ, ג' זאנג 5 רו"כ, שנ"ה יאנאס, י' מענין, ג' גינצבורג, א' גענקין, ז' מיימן, ל' לידסקי, י' פינעס, שמעלקין — כל אחד 1 רו"כ. ס"ה 50 109 רו"כ מהסך הזה נשלח כבר לחברת ביל"ו חמשים פֿראנק, כאשר נתפרסם בהמליץ" בעתן.

Newspaper: HaMelitz Date: February 8, 1884

A public call towards honoring Moses Montefiore on his 100th birthday

Donations are being collected for "Ezrat Nidhim" and the newspaper received 210.75 franks, including 1 rubel from Z' Maimon

Newspaper: HaMelitz Date: July 21, 1884

נדבות לישוב א"י. שרגיעו להריקציא של המליץ".

עדן הוא לנפש"מו"ל עברי, אם דבריו אשר ישלח ביעקב יכו שורש בלב הקוראים ויביאו פרי תגובה. גם אנחנו נתעדן כיום לראות כי מאמרינו אדות מזכרת השר משה מונמיפֿיורי ליום מלאת לו מאה שנה עשו רושם בנפש רבים וכמה קהלות נתעוררו לאסוף נדבות וישלחו גם אלינו, כרשום להלן. כן גם אמרינו על דבר ישוב א"י לא שבו ריקם, כי אם עשו פעולתם כדברים היוצאים מן הלב. ביותר התענגה נפשנו כאשר נוכחנו לדעת כי זיק האהבה לעמנו מלתורתנו, לשפת קדשנו ולארץ אבותינו לא נכבה גם בלב אחינו הנפוצים והנדחים בקצה הארץ, ומה נעים גורלנו לחזות, כי המליץ" גם "יוד. פֿאָלקס בלאמ" היוצאים על ידנו זפו להיות הספוח להלהיב את הזיק הקרוש הנחבא עמוק עמוק בלב אחינו הרחוקים במקום וקרובים אלינו בלב ונפש, ועתה יתלקח יום יום יותר ויותר והיה לשלהבתיה, אשר תפיץ אור יקרות בקרב ישראל בכל מקומות תפוצותם, לקרב הלבבות ויחדו יסעו וילכו לאורה ישר אל מחוז הפצנו ותעודתנו.

למזכרת השר משה מוגמיפיורי על ישוב א"י מאת המתנדבים בעיר מערהיי (פלך סובאלק).

ע"י החבר ל חובבי ציון" הרה"ג יחזקאל וואָלפערם נ"י:

דג' ר' מרדכי מערעצקי 18 רו"כ. ר' מאיר הורוויץ, יחזקאל קאבאקער, אברהם כין, כ"א 3 רו"כ. שמואל מריללינג, משה שפירא, משה קאבאקער, דוד וואיזבוצקי, אלמער פארביעלסקי, כ"א 2 רו"כ. ארי' מערעצקי 1.80 רו"כ. מתלמידי הסייניער 1 60 רו"כ. פנחם פארביעלסקי, כ"א 2 רו"כ. ר' מרדכי ב"ר אברהם זאקאן, זלמן וואזבוצקי, ליב מרגליות, איסר היימאן, כ"א 1.50 רו"כ. ר' מרדכי ב"ר אברהם נין 1 1 רו"כ. ר' זיסקינד מיימין, ר' יהודא ליב סאלאווייציג, ר' יצחק ברעשץ, ר' מרדכי ב"ר ארי' מערעצקי, ר' ליב פינקאווסקי, ר' פנחס סוססאהן, ר' ליב מישקוץ, ר' צבי באראווסקי, ר' ליזר זאב פֿינקיל, ר' יוסף גודואָנסקי, ר' יוסף קרופניצקע, ר' בן-ציון ווערובאָלאַווסקי ר' אברהם צבי האָלינסקי, ר' יעקב צבי כ"ץ, ר' שמואל זלאָווסקי, ר' ינקב צבי בערלינסקי, כ"א ה' זוב מערעצקי, ר' ינקב צבי בערלינסקי, כ"א 1 ר' דוב הורוויץ, ר' אברהם ראזאנסקי, ר' אלינזר מערעצקי, ר' ינקב צבי בערלינסקי, כ"א 10 קאפ'.

Detailed lists of donors honoring Moses Montefiore on his 100th birthday

In recognition of Montifiore on the settlement of the Land of Israel, names of the people of Seirijai were given by their friend in the association of "Hovevei Zion".

Rabbi Ziskind Maimon donated 90 kopecks.

Newspaper: HaYom Date: July 21, 1887

על פי המכתב אשר הגיעני מעיר סערהייא פלך סובאלק שבק לן שם חיים בימים האלה אחר מיקירי עדת ישראל הרב החכם אלכסנדר זיסקינד כן ר' משה מייטין הגודע לפנים לקוראי "הצופה" ל,המגיד" בשם א"ו ברמ"מ ו"ל בשנת השבעים הוח מלבר שהיה לימי חייו. המנוח הנכבר מופלג בגפ"ת ומורה הוראה בישראל וחליפות אגרות בדבר שאלות ותשובות חיו לו כל הימים עם גדולי רבנינו, היה גם סופר נככד ודובר צחות בשפתנו וגם בשפת פולאנית שפת הארץ כתב צחות עוד לפני חמשים שנה ויהי לנס בימים ההם אשר אין חזון כזה נפרץ בעמנו בארצנו , ויהי נכבר מאד גם בעיני הנוצרים הפולאנים יורעיו וטכיריו וככבודו לנו כבוד. ימים רבים חי בעיר מולדתו בתור פוחר נכבד וסיכן כללי לפתקי הגורל הפולאני "קוליקטור" וביטים האחרונים מלא את תפקידו גם בתור רב ממוכם המסשלה אחרי עמדו פה בנסיון כדת. כפי אשר ידעתי הניח אחריו ספר נכבר בכתיבים אשר עמל בו ימים רבים ולא זכה לראותו בדפום לטרות חפצו כל הימים. חכל על דאבדין ולא משתכחין! . שייש

A letter that reached me from Seirijai of the Suwalk region informed me that in recent days a dear member of the congregation of Israel has passed away, the wise Rabbi Alexander Ziskind ben Rabbi Moshe Maimon, aged 78. This respectable man besides his great knowledge of Talmud, his being a teacher and his extensive correspondence on responsa with the most notable Rabbis – he was also a distinguished author and spoke eloquently in both our language and the Polish language and in which he wrote more than 50 years ago in what can be considered a miracle at the time of being regarded in respect among Polish Christians. For a long period he lived in his birth town and worked as notable merchant and agent of the Polish cards of fate "Collector" and afterwards as a Rabbi on behalf of the government. I am also aware he left behind him a book he worked on for a long time and did not live to see it in print. It is a pity for those who are gone and no longer to be found!

EYS (Eliezer Yitzhak Shapira)

אלון בכות

ביום אתמול לוו אנשי עירנו לכית מועד לכל חי, את בהיר עדתנו והוסן תפארתה, הוא ניהו הרב המאה"ג, זקן שקנה חבמה ר' אלכסנדר זיסקינד מיימון ע"ה, בשנת השבעים ושמונה ליפי חייו. הישיש המנוח היה אחד מיחידי סגולה משרידי דור הישן, אשר התורה וההכמה, העושר והכבוד גם יחד כתרוהו סכבוהו וישימוהו לתור אדם המעלה; ואשר כגלל כן גדול היה ככודו בעיני אחיו כני אמונתו , וגם רבים מכני עם הארץ העריצו והקרישו שמו. מעודו ועד יומו האחרון לא מש מאהלו של תורה. וישם לילות כימים להגות כתורת אל הי ולחדש חדושין באורייתא, עד כי יצא שמו כשם הגדולים אשר כארץ, ורובי תורתו הם כתובים בספר (עודו בכת"י, וכמה יראה אור בהשתדלות בניו יתיו). רכה היתה ידיעתו בספרות העברית כאשר הראה למדי ברוב מאטריו המובאים ב, הטגיר" אשר חתם שמו עליתב בר"ת א"ו בר מ"מ, כנודע לקוראיו מלפנים. ויותר שהיח ר' זיסקינד חכם, עוד היה עסקן במצות ויקח חלק בראש כל מפעל מוב וצדק . כל איש מר ואיש מצוק מצא נוחם, אם בדבריו היקרים ועצתו הישרה, ואם במתת כסף אשר שחר מכחו בעדו .. אב נאמן הית ליתומים ולילהים עזוגים, וירא ראשית לו להקום בית הת"ת על עמודים חוקים כל ירופפו. וכן יתר כתי החסר באור פניו ראו אור. סוף דבר: הוא היה ראש וראשון ככל עניני וצרכי הקחלה ועל פיו ישק כל דבר. וכח היו ידיו אמונה לאלחים וערתו עד בוא שמשו. ועתה אהה! מי ישיב לנו תמורתו? -- כבור גדול עשו לו כמותו, ורבים מכל הערים מסכיב נקבצו באו חנה לחלק להישיש הסנות ככודו האחרון. שני ספרנים עלו הכמתה וישאו עליו מספר מר, וקול נהי נשמע מכל עברים, נהי בכי תמרורים. ביחוד הצטוין בטדברותיו הרב הגאון ר"י וואלפערט שליט"א, אב"ר דמתא , אשר בשוב טעם ודעת העריך לפני קהל הנאספים גודל האבדה אשר אבדה לה עדת סערהייא במות האדם הגרול הזה, ויעורר את רוח הגדיבים ותישרים בלבותם למלאות מקום הצדיק הגפקד, וילכת כמסלת אשר סלל להם בכל הגוגע לצרכי הקהלה, ובל יפול עזור חלילה בכשול עוזר. כתום החספד נשאו אותו נכבדי העיר על כתפוחיהם, והמון רב נהרו אהרי משתו ויתעסקו בכבודו עד אשר הושבה גויתו אל המקום אשר לוקחה משם. יחונו ה' עפרו ותנצב"ה. י. י. ברודא נוקעלם".

Newspaper: HaZfira Date: July 25, 1887

Yesterday our townsmen accompanied a member of the community and a glorified pillar, the Rabbi and light of the exile, an old and wise man, Rabbi Alexander Ziskind Maimon may he rest in peace, aged 78. The deceased elder was one of few accomplished remains of the older generation, whose Torah, wisdom, richness and dignity had made him all together a noble man; and so he was highly dignified and admired by his fellow men both from his own people and from this land. He was close to the Torah until his final day and dedicated days interpret it, gaining notoriety and gathering and nights to study it and his work into s book (on which he still worked and will most probably be published by his sons). He was highly knowledgeable in Hebrew literature as can be seen in his articles in "HaMagid" on which he signed with the initials AZ BR MM familiar to his readers. More than Rabbi Ziskind was a wise man, he was a man of Mitzva and took part in the leadership of many acts of good will. Every unfortunate man or a person seeking advice found comfort in his precious words and honest advice and in his giving of Tzedakah. He was a faithful father to orphans and neglected children and was instrumental in establishing a house of Talmud Torah and providing it with stability. Other darkened houses were lit by his aura. He was first and foremost busy with all affairs of the community. And now, ah! Who will take his place? - He was greatly honored in his death and many came from the surrounding towns to pay their last respect. Two mourners eulogized him and sounds of cry could be heard all around. Rabbi R.Y. Wolfert, Av Beit Din, spoke highly of him and to awaken the kind and generous to fill the place of the gone Tzadik and follow the path he paved in all that concerns community affairs. After the eulogy his bed was carried by notable townsmen, followed by crowds, returning his body to its origin. May god bless his ash and may he rest in peace.

Y. Y. Brode, Kelme.

מאמרים וענינים שונים.

במשנה ותלמוד: במפרשיהם ובשוסקי הלכותיהם. וקצת בשוית. בתפלות ופיוטים וזויז

0 3

באר הימב

על באור הרנה"ו לחומש ויקרא.

מאת

אלכסנהר זיסקינד בי משהיל מיימון.

בחצאות שאול צבי הירש אחי הפחבר.

ווילנא

בדפוס האלמנה והאחים ראם

שנה תרנ"ד לפ"ק

ковецъ

т. с. Сборникъ разныхъ статей и сужденій по Мишив и Талиуді. Соч. А. З. Маймана.

вильна.

Тип. Вдовы и братьевъ Ромиъ. Жиуд. персулокъ собст. донъ № 328. 1894. Seven years after his passing, in 1894 Maimon's book was published by his two brothers (Shaul and Zvi Hirsch)

The book is a collection of articles on Mishna and Talmud, including an elaboration on the commentary of Naftali Hertz Weisel to the book of Leviticus.

A copy of the book is found in the National Library in Jerusalem.

Newspaper: HaMelitz
Date: February 21, 1895
* New books section *

בשורת ספרים חדשים.

קובץ מאמרים וענינים שונים במשנה ותלמוד, במפרשיהם ובפוסקי הליכותיהם, וקצת בשו"ת, בתפלות ופיוטים וזו"ז, עם באר היטב על באור הרנה"ו לתומש ויקרא, מאת אלכסנדר זיפקינד ב"ר משה ז"ל מיימון, בהוצאות שאול צבי הירש אחי המחבר. ווילנא (האלמנה והאחים ראם) תרנ"ד. 8° גדול—\$142+X עמ".

130 קובץ מאמרים, היר אלכסנדר זיסקינד מיימן, אספת באורים שונים במשנה ובתלמוד עם באר היטב על ספר ויקרא: ווילנא תרנ"ד פג

A listing of the book in a bibliographic lexicon of Hebrew literature published in Antwerp (1928-32)

Copies of several of Maimon's original handwritten articles and notes were kept by the Lithuanian publisher Yaakov Ben-Yaakov of Vilnuis.

They were later deposited with the National Library in Jerusalem (Catalogue: 8°2745 Ms. Heb)

ואינו אשה מום בלום ברובף בן הול , בשבי בכיו לונם אותו בן נבנה לבב אנתו .. אם האום לחלם אובם (פי הפיתם הרשים באשר זכוע לספר אותו (בזצה זמר נחלפה כינום זוהול שפו חוא סיפורן של נוסב פיח השים אופותו בן נוכה לישוחו . לישום אם הפסח לעו במודם . (כלם ואו יופה לישוחו . לח לא שום ... אום ער שה שהיותם אם בבתיף ולתנה שופה אורם זה שהבאם שיותאור השם ר ואור או ששל בנהל ולתון הומה ובי שחונו בה הוא לפוש ל פסר ואל לו להדיור בשום הדי החסרבי כי אם בשם חבו לספה ואשנו שהעוחו ל זהמים המונות המונות נבמבשל כו אבים ניאל פים וה נפתם שואל כנים ולם באוחום - גבאי ל היונונו שאחם ובתן חדים בלפת השאו. כו אל שלאה כל מרכתי החוף יאל צריין או מינון משפחו שיחוף אינה חם לברי או אשעני, קפיאם זו הדילים בנה .- אונה הין בלאה ב האותם כרבון ייונין ובי בתוך שחתי לכבה ומפני חוונים הלא הדברן אלו לימדי שחסד לא ביו ולוני נייום זרות המות לל ביו לוני נייום זרות המות המות לל ביו ביו לוני נייום זרות המות לל ביו לא החות המות לל ביו לא ב שותר מקבן של שום ואור שהתציים האלה הלכיחו כן שהמוסבתל . אם בני או הבני אם הכלם או ובצם . אלום מני ברני ברני בעם שחתים של משל מש ל מש או בא ל שי באל מים האור יון או אותם בשואתם יו הם ? ווי אוכהם ל או אותם בשואתם יו הם ? ווי אוכהם ל ממם שור הלתחה ו באן ווי כני יסור הור לחשו אשר המיסול באה ליום בל ניתר לתום בל לו לואום מים וחלה ל היובול المعدد الله و و المعام و و المعام و و الله و الم באחרון היאה בינו וה הדילים אל החיבה אלו בינה יאהר הוא היאלון וביפוא החיבה בחברו (שם כבח היהון אות האוניות - ואנו החיבון אל היאלון היותר היאלון היותר החיבון ובינו היאלון היותר היאלון היותר היו رها الدر مع مداول من دوري المن مرا الله على المن على دوري ما الله على المن على من الله على الله على الله على المن الله على المن الله على رك وورة مد معدال المعلم عدود كم ورد و مدور و ورد و المعلم المعلم المامورة الموردة الموردة المدورة الم יושר ויבשר מושים האוה האושי ביי זיוחב סי חופה - זאים לא זמום אם בים בי זוום מומן ול במוש משו בתוך נהו ברום יאור לאות מומן withing der When the sould not safe for the of out water with was about the sould sould be sould be the sould be sould be sould be sould be sould be the sould be בות מים אותו היוא והפף וליום או או בתן פוחם .. בלקובים שלוה וחובה אים לספר במיוחן של אולו המישלים. ולולים אוני של הלוולים. לב הינים למה בל יום למה בל יום לב שנה אם בעוני אם בפלע. און ללפי חושו לוח ולע בם חורם לחוץ בתניף החשונים בולי וב על וחא מים אחתים נעם שהמעים גופים להמנה לחנים משם של ינים ולל את אור למון של יחול ולשות שהנו דונה Winds were bed with - By fea and work in hand by into and into the sent into the sent into ון עפום ושו אות אותו כי חוצו לווקווא - ואו זיה אוא שלפשה ביניתו היא שונם בינים אום באום מיוא . ואחת מונב בינים אונם בינים אום היא ואחת מונב בינים אונם בינים אום בינים אונם בינים בינים אונם בינים בינים אונם בינים אונם בינים אונם בינים אונם בינים בל כ החו שווחים היותא האוש כי ומחום חה זה מון יהב אפקר לוכוח להתב לחיים. ותב ב אחת וולם אותם לבתצם היותו הבן אל החום בל כי וכון בל האו בת בל התופה שליות מון בשיום בון راله الدين و الله ماما. ور ما دو اما دو ملا ديو دعاء موسود عاد الم معمد والد. משות והדיו בל המול המול וא ליום ול לינו. ראו המולצים חעור? הבי בה לים לומים לו אולא שלים ל ליהו לו לים ולהי לעו אשיב וחות שים הפור של שלבו במשה רבים שלפר לפו זם הפנה של ונרי משה פובים ונחו און גו וכוא הילו למה כרא

לושות הוא המוש המול מבי לאם מלא לאחתרוסם ל בולפונון भाग तकत्वित प्रमान मिक मिल जीव क्षेत्र के अहित भी क्षेत्र के विशेष के वार्षित के वार्षित के महत אלם מן בחו כלן והכתני , וזה אן האחם כל וליני ושים וצעום אום. דעו יוסום חלוי. לבה שאם יהו ההנות לחופ של ולחונם . לבחום ישובל ואוור או שם האונן א . ומין וא יהו הבתים שבינים וובלובים לביור אפים בפורא - יון אב או יבון ושות אם מש של ולח לשת שום ווהאם ול בתני אור האן בתם אלם לבצונ בלקוה שוא ארבים כולם כונים מבקים הוצאים ו הוא . - עון ובי הוא כו כבלו יולא בכני הפום . ביא לבנו חוף בא להפתר בל בל בל בל בל בל ומאל בים ומול ושוב כל חוף לבי ובעו לאן בלם אום להתנים . בלים ביושון בילהים ולי לוינו לומם המפ השלם של שלחור אלם בלביל לחון אים כושם בלם الم وورة الحرام . المرا حواره . ووره مروره عرفة المرفع المره תחם אבר ראות בתפחים ווישונים של כיוביי חיים ולפן כב בוב ביוחן. - ושולם Bull on have for

אחר וציי יו יותר בי של התקדים אל רובה ישל הת לי או או הוא ולו ואו אחר אל הוא אור או לבן בים ויותר אום או או החליבה אל או אוא הוא או אוא אור או בים החליבה אל או אוא אור בים החליבה אל או אוא אור בים החליבה אל או אוא אור בים החליבה החליבה החליבה החליבה החליבה בים החליבה בים או או או או אור בים אום או או או אור בים החליבה בים אונים או או או אור בים החליבה בים החליבה בים החליבה בים אונים או או או אור בים אונים או או אור בים החליבה בים החלים יאק בירים השולם הכר לאו לו עולם כן הפחלים .. בילה מו או או אור וול ביל הוא אורובי שמונים ולעובי שמונים ולעובי שמונים ולעובי שמונים בילים ולבילה שמונים בילים לעובי שמונים בילים או או או בילים אונים בילים الماما أور ودراها عليد مروع ، بدرا بدر ماما مرود وروم الرو باركا حرارا - ادراعها دوراها . الم المام المد المامل المام المام المامل الم

من من مور حدود رامعام وعلوه الموه علم من الم العام الدون كم وعدم والله الما لله وعلم الما الما المام مر الله والمركب المركب المركب والمركب المركب والمركب المركب والمركب والمركب والمركب والمركب والمركب والمركب والمركب والمركب المركب والمركب وا המונה כים ברושה את מוני אתם מום ל אום כום לא און מום לב אהת ואופו הום כום ? בית החם . אל אולא נושל בנים ברושה אם אול מונים בינות המים ברושה בינות המים בינות המים בינות המים בינות המים בינות בינות המים בינות המים בינות המים בינות המים בינות مر المراجعة المع بالما وقد ويوده مراات من المول المول المول المول المول المول المول المواجع الموا

دراده الله در را را مع من الله الله الله الله الله الله والله وال المحالي كالمادس وكالمورس بعدة موادد الما المواد من المادد الماد المادد حدو مع الحق ، ووما مرفية - اعالم :

ואחרים פיף יכונם וון יבווום מיה אפר באם להכוום גם שאנו המיפום אחר ההאקה אפר א במים הלונים באשעו למונים הילבים שלא יצעו בתחום הלולה - ואנחש האור האיש בקול ישאל שרחו לבים חב בבירושים בעונם . (רים לחום בדינף - לכבן יבים ורושאחת אבר כן בנרוא של כן ו לביםם הנהם י עותם אות בינים ולווים זו ביון לבו לבן לבן אות בווה בין ומון ביון בינים אות בינים ומון בינים אות בינים ומון בינים אות בינים ומון בינים אות בינים ומון בינים אותם בינים ביני ברבה לוהלבפים שייור בתפוח הלחש אל הלא או שהתנה הנמשים לפור בצבם אן יולן חווג חסוף ההשבי אל הפור בצבם או יולן חווג חסוף ההשבי אל הפורה פת למאומף כי שנים בתר בנים ליונים ורובת שאות - ביאום לאור שאונים ואומו והפואה ביבים ושוון או אוצם ינורים באונרים מם ל ריפי . שני אוצר רשה און ו אונים בקשי זבים הכנים לבוחו . אל אם בדב יצוא און יהם פואו אום ופאולום אום ומשה מסם - כשמאר שם . כש אם וציא און זרשום השוב , שון השום ייפוו זל יפן ואון . - מב ופור אל שלום וולפום וולפום رودية والمدورة ويجود والم المراه المراه مراه المالية عليه عام مدالين ورام مرام المرار ورو ورو المراه والمراه المراه المراع المراه المراع المراه المرا בינה הצייפום ופוה - ואם אחיר ומוספט אורה ז מוסם לן הל המוכים האכינ ובוב - ואן כי במונו מים היום און מין אור ונים ב בים ולה להצומו א מצב שבחם בל שבורים, התצומום והצומים ל כלבים כי בלה בחם בי ליול ברם בים לו וכלם וכום את עקד סמר לפן באפר בכור תבפר ותפוח דון נפש זכפר משיחם הפסח בירושום, ואפראעיאן ועיאואו סבור אכולות בלקב-وطرح الجمارية وعدادماة وكالد والكلام الماء حرف ودكا . كله والكام مدر والحرا الدم مريدا . كلامه مسدم أماريط الحدم ומובה כני ראובים ואף יניב לחון ומאבן שחויה אם ראיו לוכם חות והי ואבהן - ואבר מבה וא נואי נוחי אוחי הנפסן שלורהיים, בזחכ אף בנה שבים אוני בי זה עלה תחשה ל על הבים אושם אוני ביוני אולם יחדי את כי על שלונים היא באותר ששנים נים שלאע הפרם שוון ו לוצה נשנחו ל יבים ול חוציו נאומרים פונה בה שבוח ול הצור או ומור בנותם פור - וכן נכול דבקים אתה עפר בינפיה א הנפהן . כן באיון גה כן זכבון באלון . 19 - באום אחר:

> אוים ולורוז חסם שפע שו וואו וו יואי ואוי וי ופאאי האומיא הפאד כן נונפן הפרוביוא

ה נפסף אושר! למולם נבא אפי נפסף כנישא. (ב כה) אפר שב בפס לובר מפרים לבונה בים וברול , ול פום ובר בחסו באומי בשל ואו הוא דעותן מו שבי בן אפונד לם הלפון) שדונושות החרים אם פיחשי ודונושותן של הלאות אחריו בזחב וכיום האלים ומורכם אם מה ישראל באלבר הצלם נאלים בארה על השתפרם אף יואני ל הישר בדיעל יצים - ואתר פלאו ! בין הבים-ורבאי הוא בינפל שתונק איום ונשו הוש בולה וכול וכול ורונים או עופיב -

ولا محصال الملون عام ريمانه كلما ور مدة ك ريمانه عال - و المان محصورة علموم الوائدة . الم كالم مرحمات المراح و المراح ال Ca iso is

Maimon in print

Selected articles from HaMagid

An acronym of the names of Maimon and his father served as his pen name in HaMagid, seen here in his own writing

Newspaper: HaMagid Date: November 21, 1861

הערה על הערה ים אשר העיר הקבם יקהר"ו הייפשאן (בניסה נליון 34) בחרנים אונקלום שתרגם מחומב עליה: מלכם חעד, והוח תפוה שחוד לדעתו, כי פוטכ אינו: לפון לקיעה כ"ם לפין כריחה, ולכן ברחה לו נרור כי נהפכו האומיום ופיל מכמל, חבר חשה ביוחר על הקבם השונהק הוה, חשר לם שם עיכו ולבר נס לחרנום יוכחן ניהושע טי כ"ח ניהוו חומבי עצים, חרגם מלכמי מצין ושכון בפי כ"ג ודומבו, ומלקמן, וסשולש נפי כ"ו חומבי, לקמי. נע"ם שלשה עדים חלה לנד כנר יקום דנר חונקלים על שסונו. וחלו במתה עינו, מה שרחתה עינו של חונקלום הפתרגם פי ביער לחשוב עלים (דנרים ייש ה') שחרנם למקץ שעין, וכן יונחן מחריו (ירשי פ"ן כי) בחומבי עלים לביקץ מעי. (יקוקמל ל"ע י") ולם יחטבו עו היערים ולם יכצון מן קורשה, הלם עין בעין ברחה ההבדל בל חרמה בין כוכת עלים ען המקובה מחרטמו כץ וכין הקוטב עלים חלושים, ונוזר חוחם לנוכים ביםחרנופו לקט , ונחמח שלינו לפון זה נם בחלמור כמו מוכח מב"ו מ') לפי שח"ח לה לר"ה שחירקט בשלקט ופרש"ו להחליף רדה פננפועית בחלי בלקטו במלקט .. וכן יוכות (ס'ג) אפי לקטו במלקט. והבקים בש"ם וכיותר בירושלטי ומדרשות ישכחן הרבה, כיוכח בהן. וההכדל הוה כוהג גם בלשונות_חשבות_הודושות לכיו, כי כן גם השתרגם החשכנוי נותר גם נלשוני הלקק, חרנם ש', לחשוב עלים הנ"ל, ניימע לו פעללען ופ' מחושב 'עליך, מרנס, פחן האלצהויער, והוח פנה הצפה פעניני בי לקדי שקאור הכחוב שלקעלה למטה, שרחשי השבשים, עלי קועני עלים, שהם הפקוחים שנעם, בעלי שנחבה נפנוה ופקימה שפין לפטה הישנה, יכודחי הכוינה על הקוטנים עלים חלושים להמיתם אחת אבשילם כלו על קרשי עץ והכונים, הקוטנים ביערים, שפיחבתם שנחבת קרש וקומנ. וכן הסברה כותנת שנם קטינת עלים של הנחיכים בי לחימיתה רק קטינת עלים חלוגים, חכל כח הועורה חשר בעפר היעד, כרי עסק גדול וקשול כוה כודתי היין כעשה ע"י נדולי קשובי הרחלים במנירם העופר בשעתו, לח ע"י נרים גרורים החלה , וחע"ם שמין רחיי לדבר ובר לדנר חכן החם (מעכית ביד) וכח היי יים לישרחב בשינו בחבו וכנש שם רכה וליי דחשלי מרוייהו יום שפסקו שלכרות עלים למערכה וכי המורם שם וז"ל יוכיון שנומרה שלחכת הי ששחוחו יים כדרך שמומין: סעודה לנמרח של חודה כו שנייל. ביותם, שמקו על הפרישה מסמעם לקקו קלקם גם נדרישה ופעשה ידיהם פוכנה עליהם כל יחום משמה ייםף מי שלם יחקיל יחי מחירה שנרחשים ושכורת ולה יפראו הלם וחבר דבחים פינח יסוד ולח יברכר: לעיניי כל ישראל. ועוד לי כלפות אינויום מרוב בינרי שלברה התוח"ש הנסש ש"ל בד"ה מרכן מוסף) שב" של דבר יו הלשירי ח"ל וחשים ישהובשונים יכל יחקן בעיכו לושה שוהו לכורף עופים המחום בויו מכל למונים שלמובלה יהיו שכיקים לנפעונים למשוב בני בכה עכינו רוחות. שהדכי רוכה פשלקי גם . בשלייבה 'שעכה' וו שלחי פימצה כולה להנחיכים החלה: שלח נעלם ששני מה ששינהשמעשם להתעקם בפיין ונופף מדרנה׳, יחקד חדנהים החנה וויחם חמחה לכין הדנהי חשהי פחינות עליד ומחמול בעשכה וחורה, הוא הקוטו דק עלים חלושים בענתם מחמים לכחקים בשכוחר: חיים ששלה לה יחבנו לברי החב הקבים בפוצל משריבורמים ישורשות יחיפו ירק פהורחת הרגו על הורג פשם ופועל בשמה משבוים ולותם משחינו ופו"לם לופר ב האוקשלו לדוקלם חבל כח על ומטיבת עפים מלושום, וען: המחים שבנר מחו זה מה שרחיתי להעיר בענין קטן זבי יוכדוליםות חכלי שחוד וכחשר ולח בשלק יוכח להחל או דברי החורנום אותרי על כחלת, ולהניד חאות יות לחזור, בחולם כוקיל כל חות ושחרנותו משו נפחם חופיר שור שנם ישים עליפה נעל כל דורשי שלומן הורחוים לפער לפריברתו חום בקשר ביום יגוינסי עלי חכים אכום ביחב ביחם שלים של יות ביותר מושל לבעומת לכנומא ביותר לכומא ביותר לכנומים של ליותר ביותר שביותר שביותר ביותר ויים בסים בסים שלים פיסקים לפין ברשים של משערה בסים מכל מוסיל משופלומי ברקימים להכמסים שוה בליים מקקבן "פ"ו . מישים ישב" היילל ישהו חרנן העלים זמן קנוע הי' ליונפקוה משפחות ללחת ליערים להבים שבים ולשעתכה לכחן בחותי עלשתקונים מקו שבר בכסשיום היה ו הח מערייו ים לבעל דיון לחלום שולומר מושר להפוח ועלים חילו למטופי עפום ולולי הקטינה" בעלמה היחה: כעשים "ע"י הנחיכים חקת פקודת נדולי

Newspaper: HaMagid Date: November 17, 1869

למנצח לעבר ר' לדוד

שאול שאל כת"ד וכחנ ,וכחדותה שחילוק זה בין טרפה לנחונבלה חשתמיט ג'כ לפי שעה מהנחון דגול מרגבה שכ' דדם היוכח בשעת שחינות בעוד סנהמה מפרכסת מותר למכור לנכרי ואף שבדם לא שייך מי איכא מידי כו'. משמע מדבריו דבדם חפי מכשרה לח שייך מי חיכה מידי כון דכל דם אסור לישראל. וניוחכ"ח זה הינו כינו דאתני שחימה לנבי ישראל אפי' בבחינת הדם להוציא מירי אמה"ח שייך מי פיכל מידי לף שברם-חסור לישרחל מטעם חתר בני. חני חומר חם לי' לכחיר לביום בודה איסור מלבו שיבא חל איסור חיות על הדם. ולדעת כת"ר יהיה דם מן החי אסור גם משום חיות. ובמחכית נתעלמה ממנו הלכה ברורה ברייתל מפורשת בסנהדרין נ'ט לי תייר לך בשר בנפשו דמו לא חאכלו זה לבר תן החי ר' חניכל בן בתליחל לוותר לף. הדם תן החי כו' כיוכל בדבר אתה אותר רק חזק לבלתי אכול הדם כו' ורבנן ההוא לדם הקזה כוי ופרש"י כיולה בדבר התה לומר שחף ישרחל החהרו על דם מו התי בסיני ותשום חיות וד׳ חניכל קלמר לה ורבכן הסול דמתך. דם ללזהרת אבר מן הקי לא למסרי משום חיות סווכי' חלח לוויסר דם הקום כו' אבל איסור חיות לא נזכר בו ולא כשום דם. וידוע דסלכס כרנים סרי לנו מפורש שחיו על דם חיסור חיות לישרחל גם בעודו בחיים וחינו נריך לשחיטה שתתירנו ואיכ לולח הקבלה שדם מן החי מותר לג"ב ודחי היילו יכולים לאסרו ולא שייד למיפרד מי איכא מידי כמו דלא אמרינו מי היכא מידי נבי חמים מן הטמחם חף דלישרחל מין על הטמחה חיסור חמים אבל כיון דאסור משום טמאה לח אמריכן מי איכא מידי, ה'כ גבי דם אף דלישראל אין עליו איסור חיות, אבל כיון דאסור משום דם לא הוה אמרינו מי איכא מידי ודברי הגאון זיל אחובים וברורים.

תשובה נצרת השיב כת"ר. וכתנ "עוד שם נו' 21 כ' הרג מוהר"י יפה שתכונים וגדולים הרסו מבורי הנלית פסחים עיג שהעלה על הרמב"ם פינו מה' הית הדי ששכחל המחכיל כזים מגשר הפסח לגו נכר עוגר בלית הכוכה שהתחכיל עובר בלפני עור חבל גוף החזהרה לבינ ולח לישראל וחמהו עליו שתי תמיהות, א) למה רק בהאכיל כזית עובר השראל על לפני עור הלא בן נח נהרג על כ'ש? ב) למה מנה המורה במספר תרי"ג מצות לישראל את הלאו כל בן נכר לא יאכל בו שנאמר דוקא לבן נח ולא בשראל? והרב ר' דוד באחת ועלתה לו כנגד שתים וכי. ואני בעד ולא אדע הלא עיקר המנוה לישראל מומר לע"ז שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים וככלל בזה נכרי ממש ג'כ וכיה ברמבים להדיא עיש וממילא מיושבות ג' החמיהות כמובו". אני אומר בער אני ולא אדע אכי התחלת תשונם גדבר כי מה חשונה השיב על השחלה הרחשונה שנישראל מומר יפה אומר הרמב"ם שנריך דוקה כזית אבל עדיין יקשה היך כלל הרמב"ם -וכתב המאכיל כזית מן הפסח למומר לע"ו או לגר תושב או לשכיר הר"ו עובר בלית וחלם הבר חושב מחהר אף בכיש וחיך נתו הרמבים מהום לטעות שנם לנר תושב נריך כזית. ולא עוד אלא שהקושיא זו בעלווה נשתרה במהפה גם בישראל מומר, לפי מאי דקי"ל כר' יוחנן שחני שיעור אסור מהית וכן פסה הרתבית בכית. ושיכ לענין לפני עור למה הצריך הרתבים להחכילו כזית ולמה לח יעבור דלפני עור גם חם מחכילו כ"ש דמה לי אח מכשילו בכזים שאסור לו בלאו המפורש בתורה שבכתב או אם מכשילו נכשי שאסור לו מהית כפי המקובל נתורה שבעים בין כך ובין כך עובר בלאו דלפני עור. וכן אני תמה מה חשונה השיב על השאלה השנים שכיון שמצום בן נכר לישראל מותר כאמרה שוב לא חסרה שום מצוה תמכין תרייג וכולן לשראל נאמרו והלא עדיין מנין התרייע מנות חסר לחת והים מנות תושב ושכיר לה יחכל בו שרק לגר תושב נחוורה ולה למראל, אבל אמת הדבר שלעיע ההושיות חוקות ובנורות ולית נגר דיפרקים. ואנכי בעניי הנני מוסיף להפליא על דברי הדשו של הגאוו ז'ל בחידושו זה כי לא זכיתי להבין חיד אפשר שהתורה מזהיר את הישראל מותר לבלתי אכול מן הפסח והרי הוא מצווה ועומד שיאכל מן הפסח שמעפי שקטא ישראל הוא כי לא שאדם רשאי להמיר ולפרוק עול המלוח מעל. נוחרו חלח שחף חם המיר מומר סופג חת החרבעים (בחיסור לחו) מות ימות (בחיסור מיחה) ונכרתה הנפש ההיא מעמיה (בחיסור כרת) סקול יסקל או ירה יירה (נאיסור סקילה) וחייב נם בכל מצות עשה הממורות בתורה. ועתה מה יעשה הבן נכר המומר שלא יחטא ושלא יענש יחכל תן הפסח. הנה המכות החלה בין חנילי ידיו חרבעין בכחפ"י על חזהרת כל בן נכר לח יחכל בו. לח יחכל, הכרת חכרת נפשו פונה בה כי חדל לעשות הפסק ולחכלו. והתורה העידה על עלווה דרכים דררי מעם. לבל בלחת נם סתותר חלווה ועותד שלא לעבוד עיו ולעשות הפסח ולאכלו אלא שאנחנו מחהרים שלא להאכילו כל זמן שהוא עובד עים וחינו שב בתשובה, תו היא כוונת הרמבים זיל בפשיטות לקייב את המחכיל וכמו שפי' מרן ז"ל נכ"מ שם. 'חולם נניף ההכרח שהוכרח הגחון זיל להוציח כוונת הרמבים מפשוטה במה שפוטר ממלהות ולהמציח דרד חדש מטעם -לפני עור כצר כתבתי במחמרי ,יהודה וישרחל" בהערה שניה שם שחינו מוכרם כלל ושכוונתו פשוטה מטעם לחו שחין בו מעשה ושכן סהדימני בזה הרב בעל החינוך ז"ל ותו לא מידי.

מערהייא, ננחת השנה תרכיט. איז ברמ'מ ז"ל.

Newspaper: HaMagid Date: June 14, 1865

איי בכללה תחלק לשלש ארצות או שלשה חלקים כוללים: יהורה, עבר

הירדן והגליל, חלק יהודה הוא בנד דרום כמפורש בכתוב. והוא הוא

הדרום האמור בכית, ובחלק הנבחר הזה אשר בחוכו ירושלים עיה"ק בו נמנאו ובו היו החכמים, הזקנים והרבנים. ואעידה לו שנים שלשה

עדים: א) ירושלמי ריש דמאי הביאו התו"ע שם כסבורא כוסברתא מה בין ניהודה בין בגליל, מן מה דמתלין מתל בדרושא כוסברת

כוסברתא מאן מתליך עם תבליא הדא אמרה בגליל חייבת וביתרה פטורה, ופי" הרג מוייט חייל: ושאל מה בינייהו דביהודה פטור וגגליל

חייב, והשיב ממושלי משלים חתה למד, שבדרום שהוא ארץ יהודה

שהוא בנגב א"י כרמפורש בם' יהושע ולומרים שם ד"מ כוסברל כוי.

ומירושו זה נרור ומוכרק. ב) ירושלמי הנינה פ'ג ה"ד: וביהודה נאמנין

על היין אבל לא על הקנקנים ובגליל אינן כאמנין לא על סיין ולא על

ההנהכים, ר' סימון בשם ריביל בן דרום שחמר מנליל הבחחיה כחמן,

וכן גליל שאמר מדרום הגאתיה אינו נאמן. ג) ירושלמי נדרים פייח הייד עד הקציר קציר חטים אגל לא קציר של שעורים, כחיב עד כלות קציר

השערים וקציר המטים ואת אתר כן, מה דהוא קרייא בדרום היא ששם שביתי שעורים טוגא) מתניתא בגליל. והדבר כלמד מהפוכן,

וחפר הגלול הול דרום הול יהודה. הנה ע'פ שלשה עדים נאמנים

החלנו יהום דבר שהדרום החומר בכ'מו על חרץ יהודה נחמר שהיח בנד

דרום של חיי. וכמו שפיכשו כל הגאונים הראשונים והאחרונים מלם

שלא פורשו לנו יפה, לפרט שהוא ארץ יהודה וסמכו על המציו מדעחו.

מהן ללח עזר ומהן אף כעדו, וחלה חיפו הן: א) סוטה כיח: רי חליעור גן ינחק אים כפר דרום, רחה כי רי חליעור גן ינחק שהי חנא והי מכפר (ר'ל פרזי) דרום, החקום שהיה חנא כר. רחיה זו איני מכיר

שנראם שריל כי אחרי שתנה או היה שם בכפר דרום, מסתמה היו

כנם חכמים כלם יודעים את התורה, והלא כפרים כאלה נמנאים

בתלמודים ובמדרשים לחין מספר, בזה מנח וכזה חמורת, והח' חינו

מכריח את הרצים. וכן מה שנראה שפוצר לראי שהכפר נחרת צשם

דרום. הנה שני הפונים (חבות פיד) ר' יופי ב"ר יהודה חיש כפר הבבלי מכפר חי שנגבל, כן נחמר מכפר חי שבצד דרום, ב) ירושלמו פי עשרה

יחסין, מעשה בשפחה בדרום שהיו קורין עלים ערעור, רחה כי דרום

סום עיר, כי חיד תתוחר שפחה נדרום חו בנפון, חבל תתוחר בעיר

כמו שפחה של מצוק ברמון. שכי לומר, בלמת אלו היינו הוריו שפחה

היה קשה עלינו ציותר, כי תה ערעור ושתן פסול יש לתצח בשפחה

שחין לה שום יקש, עם הרומה לחמור, חבל הנרחה ברור שט'ם שם

בירושלמי. שנשמטה המיס: וניל מעשה במשפחה בדרום שהיו קורין

עליה ערעור וקרה למשפחה בדרום (ביהודה) מה שקרה למשפחת

בית לריפה בעבר הירדן (עדיות פית) חה ברור.

עתה לשונה כל לרמה רליות החכם לחת כלחת למנל קשבוו. כי

Newspaper: HaMagid Date: June 21, 1865

שאלה והשובה.

דרום שנחה לד' מאיר וכחן הכן שוחל נר ותושב?

גדולות בפירושיו, הגריא ז"ל בספרו שנות אליהו שפיי כשפלת דרום,

(סוך מנליון 23).

ג) ירושלמי תענית פ"נ: ריב"ל נזר תענית בדרומת וסיים שם דרומתי לבהון רכיך וותהכנעין כוי וריל שאפשי עיר דרום היו נכנעין לד'ת פו' ואיך יעלה על לבנו כי ריביל גזר תענית על כל ארץ דרום, אבל באמנו נזר על עיר דרום שישב שם. ובאמת אמר עליהם בברי כ' נית בני דרום עיניהם כחולות וכחם יפה לת"ת. עד כחן דברי החכם. כרחה מתורף דבריו שעיהר רחייתו ממה שחי חפשר לומר שוזר על כל ארז דרום, רה על עיר דרום, וכן מה שהנית שאנשי דרום נכנעין לרית לראים שמסתבר יותר על עיר דרום שכן אמר המדרש שעיניהם כחולות וכחם יפה לת"ת. ואני אותר שבאתת לא בזר תענית על כל ארן דרום, אבל בזר בארן דרום בתהום אשר לא שכן עליו הענו ולא עליו סים הנשם. ולם זו בלבד חלם שבהחדרש הזה בעצמו יש לנו רחף נסתרה וסותרת את דגרי החכם. המדרש שם דורש עוב לחלה יהודה מברכות אביו, בכי חכלילי עינים מיין, ואומר: דים אלו בני דרום שעיניהם כהולות וכחם יפה לתית, ועוד משנה ולומר: עמד ל' עם הגירו בדרום אמר לו אם יין חרדלי שתית יין הוא, ואם יין גורדלי שתית יין רע שחית. ואם כדברי החכם שהכוונה על עיר דרום, איך ידרוש הדורש קכלילי עינים על בני עיר דרום עיר מלחה חכמים וסופרים אשר במשם לא היתה כמוה בכל שבשי ישראל כמש"ש. ולמי חכלילות עינים? למחחרים על היין בחרדלי ולהשותים במזרחי יין בגורדלי, הבל הוח הדבר אשר דברתי כי גם הדרום החמור כחן הוח חרץ דרום שהיא חרן יהודה ונארז הסיא התבורכת ביינותי' התשובחים הסובאי יין ושותי שכר שבכל עיר ועיר, כדברו אים אל רעהו, כבאים לתקור ממסך יינות שונות, ממקומות שונות כחנשי שתן שבירושלים (פי במה חשה). ד) וגם ר' לוי אביו היה מעיר דרום כי מנינו בברי פי נ"ב אמר רי לני עובדת הוה בדרומה (רנה לומר עיר דרום) תמו חד פונדקי כו'. ועוד הביה מה שאורו עד שבא ר'ע אצל רבוחינו שבדרום (רצה לומר עיר דרום האמורה ישנאה לר'ת ור"י כו'. ראיות אלו בודאי חלושות הן מאחר דברנה תליי מילתה. הרונה לוער עיר דרום חומר והרונה לוער חרץ דרום שהיה ארץ יהודה אוור. אולם לא בשביל זה לבד באתי הלום, אבל לי גם ראים נסתרה ועובדה הכיל כמעשה לסתור את דברי התכם, כי עיקר ספורו שם של ריצ"ל מספר והולך הד זמן אזל ר' מאיר ואתקבל תמן כי א"ל הום פוק לך כו' דלמיתא אנא עבדא כו', הנה הים ר' מאיר שם געיר דרום כגר בארן נכריה וכאורת נטר ללוו. והלא לדברי התכם משם סים, תושב העיר הכול שהרי כשנת ר'ע לנל רצותינו שבעיר

אלם הדברים אשר הכינותי בעניי בימי חנוכה שעברו, בקראי גליון 40, חולם כפי חשר לח השינה ידי חז נליוו 41 כי נחבד פה. ושם כאתר בגליון 40 (סוף יבא) לא יכולתי להוציא לאור תעלותה, כי תי יודע מה ילד יום הגל. ותחרי כי בהשתדליתי יגעתי ומלחתי במהום אחר גם גליון 41, ואחרי רואי כי גם שם הכל הולך אל מקום אי, למרתי: יפה אמר החכם, כי מה שאין לו מחלה אין לו בוף, והכני כסיום לסעיר בהיצור גם ע"ז. שם נטה ידו להרחות כי עיר דרום היל עיר לוד ממעשיות המכרות בתלמודנו בע"ז ובפסקים שר' שמלחי היה מלוד ובירושלמי הובאו בשם דרום. אני אומר בהימור כי לדברים הכיל כאוור שהיתה עיר לוד בארן דרום שהים ארן יהודם, וכן ראיתי להרב בעל סה"ד שהבית ירושלתי סנהדרין שחותר לוד תיהודה, ושם תוה חת דבריו עוד חשר לפיהם חובן משנה לחת (בשביעית פיט) ושפלת לוד כשפלת דרום. וחלו היה לו רשות להגיה היה מהפד ומסרם המשנה להסכימה לכוונתו והוסיף להראות אות מהחוספתא. ידע החכם כי אלו ראה (ומהתימה שלא ראה) הפירוש הנפלא במשנה זו, לעושה נפלאות

שאלה וחשובה. שאלה מאת החבם ב"ג בפאריז.

החוכן לנו דעת, מחשר חלק לו בבינה, להבין דברי חכונים, עים העתקתו הנכונה מערבי בעברי ריום יום יביע חומר בגליוני המנידו דנרים נפלאים מהעחקתו הנאמנה, כי הגדיל לעשות. שאלמי ונקשחי! נס עלי יעה כא חסדו להאיר עיני ביושנה אחת, פי׳ לפיי הרמבים ז'ל ספים דשבת, ומחחיין חת החור במדורת בית המנקד, פי הרמבים מדליקין או תבערין והעיקר מאחזין את האור. וכפי העלם כוונתו צום הוכרם הרב חוייט לדחוק ולותר כי חולי תפני שלח נתנח בכתוב רה שנים מבנין הכבד, מאחו פני כסק וכגש בזהב לכסק מאחוים כוי. --דברי הרב ז"ל תמוהים, כי מלבד שלא כוכל להאמין שהרמב"ם ז"ל יבא לדקדק כ"כ בלשון המשנה, בשכבר הקדים זיל בענמו בריש תרומות, שלשון חכמים לחוד יעויש, ואם היה בא לדקדק בכמו אלה, היה מוצא לתחות, הנה גם הדקדוק בענתו אינו תדוקדק כלל. כי נראה שהרב תויע סים קורת מאחוים, ובחתת אנחנו קורחים מאחוים, תבנין הפעל חולדת הפעיל ולא יפה כת הבן מכח האב. ולכן עלה בדעתי שחולי כוונת הרמב"ם למלאות חסרון תינה אחת בלשון המשנה ושנריך להופיף ולשכות ותאחתין את האור בעצים בתדורות בית התוקד כי אין סאור כאחו במדורה, אבל אחר נאחו בענים, קבונת הענים הדולקים תקרם מדורה ורסיה ברורה מדברי עלמו. שכן בסעתיהו משלתנו בחבורו. סוסיף בלשונו תיבת בענים חו היתה אייכ גם כוונתו בפירושו, אבל נשמטה חיבה זו מפירושו. זה מה שעלה על רעיוני מכבר. ועתה החיר די את עיני כאשר ינאו לאור ספרי משניות חדשים, ומצורף להם סי קול הרת"ו, תנחתי רחיתי כי עמד גם הוא ז'ל על דברי התו"ע בענין סדקדוק כניל, והות זיל סבב כוונת הרווב"ם לווור שהעיקר שיהיה האור אחת ונתלה יפה. ונראין דברי מדבריו לעיע, עד בוא תשובת החכם מפארת, כי אז יתברו ויתלבנו הדברים, האמת לאמתו.

תשובה להחכם ב"ג בפאריו.

דבר קדש חידש לנו הסופר החכם בגליוו 40 העבר. ויהי צונה עיר בעיר חרשה שביהורה (עירונין פ'ה) ויקרא את שמה דרום, לאמר, שדרום המזכר בכל מקום בתלמוד: חכמי דרום, רבני דרום, הכוונה על סעיר דרום, סגולה לחכמת ישראל קודם החרבן ואחריו, וזה הכריח ממה שלא מצינו חכמי לפון מערב מזרק כמו שהאריך שם, ולכן השתדל להבים רשיות לחזק את דבריו. אולם, כי יפלא בעיני החכם בעלמו כמש"ם מוחף כי היא עיר סדשה אשר לא שמענו את שמעה עד היום" גם בעיני יפלא הפלא ופלא, מה כורא המקום הזה? כפר או עיר פרזית אשר ממנה תנא תורה לישראל, איך לא פרסמה התלמוד בשום מקום לאות ולמופת בישראל ואיד באמת לא יצאה ממכה תורם. דינים תקנות, ככרם ביבנה, תקנות אושא ודומיהן. והנה אכני הרואה כי ידמה החכם בנפשו, אם נאמר ששם דרום יורה על נד דרום, הנה הוא מגביל גבול בלתי מוגבל, כי לא ידענו מחלמו ולא סופו. ולכו הוכרק לנמנס על עיר אחת קענה בת בלי שם. אמנם האחת חורה דרכה, כי לא זו הדרך ולא זו העיר, אבל העניו כך הוא, ירוע כי

ריל כשפלת יהודה יעויש, ושם הבית גם התוספתת גם הירושלתי, עין צעיו היה רואה אמתת דגרינו הכ"ל ולא היה נכנם לכוונה שאינה מכוונת כלל. שם הוסיף החכם עוד (כמודה במהנת) שלא עיר אחת בלבד היה שונה דרום שחים לוד, חבל כל פלך חרץ המישור חשר עבר על פני לוד עד עזה היה נקרם דרום (נרחה שכוונתו שעל שם העיר דרום היה נקרא כל הפלך כן) חה מירושלמי סנהדרין שכתב ר"ג לאחנה בני דרותם עילחם לחתכם בני דרותם מרעיים. הנה הירושלתי הזה אינו חיי אבל מעשה זה כמכא גם בתלמודנו בסנהדרון (ייא ב") חיל: לאחנה בני גלילאה עילתה לאחנא בני גלילאה מתאה כו' לאחנה בני דרומא (ונתוספתה הגירסה כמו שהביה מירושלמי להחנה בני דרומא עילהה ובני דרומא תתחם). והנה לנו רחים רגיעית לדצרינו שדרום הוא ארן יהודה מקניל לגליל, להיים מה שנאמר תחת שלש (ראיות ברורות הכ"ל) רנום עיר דרום ותחת ארבע (עתם הרגיעית) לא תוכל שאת.

אתר הדברים והאמת האלה אינני מתליט את המוחגר בדברי החכם בנליון 40 שכ׳ חיל (הנחון בעל סהיד חשב וטעה כרוב בחונים רחשונים ואחרונים שכל המכר צחלתודים ותדרשים דרום ודרותי הוח תלשון דרום ולפון עמהם הסליחה כי דרום הוא שם עיר) חם וחלילה! אחרי שכל הרחיות שהביה החכם בטלות וכמעט נהפכות חל הרודף? ורחיות ברורות שהנחתי חני יחנו עדיהן וילדקו הלדיקים, חנל חני מסגיר על המוסגר נגליוו 41, להסיר חתיהת בעל סח"ד תחילוף רי יונתן מחת רי יוחנן שכ׳ שם חיל (כידוע מכלל התלמוד בכל סדר מועד חלופי רי יוחנו ועייל רי יונחן וסרה תמיהת בעל סה'ד שם) סובר החכם לכלל פשוע שכל ר׳ יוחנן הנזכר בכל סדר מועד מוחר להחליפו ברי יונחן. והיח כשננה שיונת תלפניו, כי באיתה אמרו זה הכלל רב ור' תנינת ור' יונגם ורב תבינה מתנו. בכולי סדר מועד כל כי האי זונא הלופי ר' יוחנו ותעייל ר' יונתן, כחלינו לחדין כל שישנו בכל בי האי זונא (כתו שפרש"י שם נהדיה) ושנו בחליפין וכל שחינו בכל כי האי זונא לא יחליפנו

מכאן מודעא רבה לכל מאן דעסיק באורייתא הלכחא מתניתא וברייתא איתה ליה אחי אססוק ליך ססוקד, אל מגיאל על פיך ולגך אל ימהר להוניה עתק על חסמי ישראל הגאונים על הראשונים ועל האחרונים כי הם חתת במשה אבת ותורתו אבת. וחתה חלקים חתת תנחנו בדרך חתת ונתת חות חתת, לכל דורש החתת בחתת, ולי חני שבדר

כל האומר דבר בשם אומרן מביא גאולה לעולם שכאי וחאמר ור. בשם מרוכי! בהראותי דברי אלה לפני ידידי החכם השלם מויה יעקב מרדכי לעווימחהן, וחעורתי שרציתי להגיח עוד רחיה לדגרי, שהדרום החתור בכ"ת הוא על תקום שבנד דרום, לא על תהותו ששתו דרום. ממה שלמרו (בפי כיכד מעברין) דהוה משתעי בלשון חכמה ואמר נתייען במכתיר והנגיב למפיצשת, ופרשיי והנניב, והדרים הלך לו לדרום לתפיבשת לפני זקני דרום. חבל עדיין חוששני לתתעקש 'וחותר, דהי ניכהו מילי דרחימי. מתוך הדברים מכר ידידי וענה ידידי וחמר לי: למדומה לי שנוולא בתלמור גם זקני הנגב. וכן מצינו באמת (בסוף מסי תמיד) עשרה דברים שאל אלכסכדר מוקדן את זקני הגגב והיא ראיה ופשוטה וברורה שלין עליה תשובה ודפח"ח.

סערהייא, כ'ג טגת תרכ'ה.

Newspaper: HaMagid Date: May 6, 1868

ושלום על ישראל.

אהבו. הלח כה דברי דרב המויל "המניר" בהערתו בתוכחת תנולה

מאסבה מגולה ומסחרת: מעחה כל החרופים והנדופים, השגיונות

יהבזיינות הנחלות והתפללות כלם מחולים לכם כלם שרויים לכם, אין

כאן כא חרוף ולא נדוף לא שניון ולא בזיון אבל יש כאן מחילה וסליחה

וכפרה . וכשם שמחולים ע"פ ב"ד של מטה שאין למטה ממנו כהדיוטי

סופרי המניד נקלק העיון החלמודי, כך יהי מחולים ע'פ ב"ר של מעלה

שאין למעלה הימנו כנדולי חכמי התכונה שבדורנו, בחלק העיון התכוני

סתשנה הכילו חשר החליט לותר בפשיטות שסברת הרתבים שחין תקדשין

על רחיית יום שלשים הוא מפני שוהו לדעתו פיי הא דקאמר בנמי ד"כ

ע"ב דבעיכן לילה ויום מו החדש. ואני בער ולא אדע איך יתכן לפרש

כו כי מלבד שחין חנו יודעים מה רחה ר' זירח לבח במלינה וחדות

שלילם ויום מן החדש" אם לא בא רק לסורות בזה שאין לקדש אלא על ראיית יום ביט או ליל שלשים, ולא על ראיית יום שלשים. למים

לא אמר דברים כמשיוען אין מהדשין על ראיים יום שלשים. -- הנה

ניותר יקשה מהו זה שלמר רבל שם סנות לילה ליכל בינייהו. ולם רי

יוחכן סוגר שחין ווקדשין חלח רחיים סוף כייט חו תחלת ליל שלשים כדי

שיהי' כל הלילה והיום מן החדש על כרקך שיסבור ריש להיש צר פלונתיה

שגם על רחיה שחחר תחלת הלילה, עד חנות לילה מקדשין. חה מה

שהוא נגד המניאות והלא עינינו רואות כי בתחלת החודש, אינה נראית

כי אם שעה מועטת בתחלת הלילה וכן מבוחר בתום׳ שם (ד"ה חצות

לילה) שיכ בתחלת לידתה יונאם מציום ונראים בתחלת הלילה מעט

ומוחעת. והנה הרב בעל המחור זיל פיי ג"כ הרוב לדרך זה. ופירושו

הוא המחוור שנכל הפירושים שלפנינו. וכמו שהאריך שם בטוב טעם

ודעת. אבל הוא ז'ל פיי על זמן המולד שהמולד כריך שיהי לא יאותר

מסוף יום כינו כדי שיהי יום שלשים כלו לילו ושתו תו החדש שחתר

המולד. וכן רצו גם התום׳ לפרש עד"ז כמ"ש שם "ויותר סי' נרחה

לפרש במיירי הכל לענין המולד דנריך שיהי' לילה ויום מן החדש שיהי'

המולד מבערב של עשרים וחשעה בחדר כו' אלא שלא עלתה בידם,

מקמת שהוא נגד מנהג שלנו גדחיית מולד זקן כמיש שם אבל אין המנהג

כן דלא פסלינן מולד זקן אלא כשנולד אחר שמונה עשר. חה מה שהחכים

הרב המחור הנדול ז'ל לפרש על יהמולד שבחוה המזרח כמו שה'מביר

שם בפנים מסבירות בדברי קן ושכל טוב. ומחלוקת ריי ור"ל היח לדעתו

זיל בדחיית מולד זקן כמו שלה שם. אבל לפרש על זמן שאחרי הראים, זה מה שלא יתקבל על הדעת כלל. זכר, והרגה נעתי למוא לי דרך שרה לפירוש זה ולא מנאמי, ולהלום את החידה הסתומה הזו ולא

הולמתי ולכן הנני מבקש בזה חת כבוד החכם רחזים חשר ייטיב בטובר

לבאר לי מי ומי הם גרולי הראשונים שפירשו כו? מה שמם ומה לשונם

כי אדע, כי חסר ספרים אנכי, ואפיים' יסו'ע אין אחי. (וכן מנליוני

סמניד המדברים בענין זה לא כמלאו חיי רק כו' 50 משנה עשירית

48 מאחת עשרה. 10 9 משחים עשרה) אולי ד' אותי לעמוד על

החמת בזה *) וד' חלקים חמת ינחנו בדרך חמת, עוד כל ימינו עלי

") וכמה כב גובריה דהחי חבימת כחז"ם, שכ' על הנחון בעל סני

יהומע חשר כדכד סלפולו בדברי רש"י נשתבש שם בעיקר ההלכה עלמה

ומוקי לה רישת למתני ברתוהו בית בליל עבורו מודם לה"ב ועלון סמר חחי

לומר שכן נרחה דעת רש"י ותום' כי! והוח רש"י ז"ל דעת שפתיו ברור מלנו.

בכל המקומות שליין לרב בעל מרככת המשנה כנ"ל. ודעת החום' כמו כן מכוחרת

כמו שהנחמי. חששר, שהמסרם על דעת רש"י ותום' ..והגחון עורי חבן עמהם,

סערהייא, ברלשון בלתד לחודש תרכים.

המוח יקרח משתבש ? - מם וחלילה! -

אחרי דרך מצוח השלום ראיתי נכון להעיר על דברי הרב מרכנת

שתרת שלום ואמה

לכבור מכמי דורנו, הנאהבים (ואינם אוהבים זא"ז) והנעימים (ואמנם אין מנעימים זה לזה בהלכה) החכם רצמ"פ. והחכם רתו"ם.

את קולכם שמעתי מתפלך בגן החכמה "חכמת התכונה" בעדן גן אלקים בענין קדום החודם כחשר הולכם ברווה נשמע זה שנים בבוחכם בשערי "סתניד" ותי יכנים רחשו בין לביח ללבים בשעם שמחחין זה לזה. אירא כי עירום אנכי ולא למדתי חכמה הלזו ואחבא, כחשר ראו כל כערי צני ישראל המכוערים מחכמה זו ונקבאו. מפה אמר הגאווצעל פני יהושע זיל. מלינה מלמודית "חין אומרים למי שלא ראה את התודש שיבא ויעיד" עד אשר ילאתם לטייל גם נפרדם החלמוד ומפרשיו ונאתם לגני, גנה אשר זרועיה תלמית לכל חובשי בהמ"ד. תלמיד עם צורג ומאלה חדרשו לברר ההלכה וטעמה. החי רצמים (בנליון 48 שהיע) דרש מאת כל רב ומרב לבאר לו הטעם למה אין מקדשין את החודש על ראיית סוף יום שלשים לפי דעת הרמצים ודעמיה כמו שמקדשין על ראיית סוף יום כינו. ושיו השיב לו החי רחזים (בנליון 9 שיז) חשובה ננחת ע'פ נת ערוכה. (רה" ד' ני) לריד שיחל לילה מיום החדש וכפי שפי הרמניים וכל נדולי הרחשונים והוח היסוד העקרי שעליו מסדו כל משפעי הרחיה וקה"ת שבאם לא כראה הירת בתחלח הלילה אין לקדש עוד את יום המחרת לרים. והם רחזים דורש שם יוחת תורנים דורשי חות בדבר הלכה להעיד. לו על אמתת פירושו במשנה (רים ראוהו ב'ד) ולא הספיקו לומר מקודש עד שקשיכה" חשר לדעתו הוא דוהא בראוהו בסוף יום כיט, אבל על ראיית סוף יום שלשים חין מקדשין אפיי אם הספיקו לותר מהודש, ושלם לדעת החכם רלמים שהוא בראוהו בסוף יום שלשים. מודה אני לפניכם סכמים ונבונים! שאינני לא רב ולא חבר לא תלמיד ולא כורב ולא מי שתשחיר עלמו על דברי חורה כעורב. חבל הכני מי שעמדו חבותיו על סר חורב ושמעו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ומה שמחבר עתיד לרשום לזכרון ונכתב בספר ולא מהא שמיעה גדולה מראיה ומה שעיני ראו מה שלחב הרג בעל מרכבת המשנה בריש הקהים, הנני מעתיק לפניכם ככתבו וכלשונו. חיל: ודע שהרלב"ח וריי אשכמי נגררו אחר דעת רבנו דס"ל דלעולם חין מקדשין עים הרחיה חלח בנרחה ביום כיט בשעת שקיעה או במחלת ליל שלשים, חהו פיי הא דהמתר בנת' דיים ע'ב דבעינו לילה ויום יון החדש לדעת רבנו, ומשיה כדחקו לפרש הת דקחמר רש"י אלח בדאיכא שהות בראוהו ביום כיינו אבל דעת רשיי בנירור שאף היכא שנראה ביום שלשים סמוך לשקיעה מקדשין יום ל' נעושים חסר. עיין ברש"י דייכ ע'ב דיים צרוך שיהי לילה ויום ונו החדש וכו' ודף כיה עיב (ע"ל) דיה ואת קיימת הכא ונתוי שם וכן תבואר נכמה מקומות עכ"ל. אתם הראתם לדעת שכל הרונה לסמוד ינא ויסמיד, סמיכם שש נה ממש. דמאן דסבר דמקדשין על ראיית יום שלשים לא משתבש*) כי כן הוא על דעת רש"י, והנאון בעל פני יהושע ז"ל. ואני מוסיף כי כן מפורש נס נחום' שם (ד' ב' דיה חלות לילה) שכ' ויים דנריך לילה ריום כוי דחם היי ביום הודם חצות והדשובו בד' (ודחי דריל על ברחים של עצם סיום סוס יום שלשים בסופו) כוי ואם נולד אחר חלות ולא נראית ביום כו שהות ודתי העם שלשים). וחכי מוסיף עוד שכן הות גם על דעת סגאון בעל טורי אבן ברים ראוהו בד' דהי סדיים, כפי המחבאר מדבריו שם. ומאן דסבר דחין מהדשין על ראיית יום שלשים ג'כ לא משתבש כי כו הוח על דעת הרמבים הרלב"ת והריי אשכנזי ז"ל. וח"כ דברי שניכם טונים ווכוחים לדהו וחדו

ואחון חכיתו רחיתי! אי בטיחון למידע מאי עביד קוציה בהאי שעתא אימא לכו אתי דחדי בפלפולא וקא חייך ואמר כנחוני בני! ננחוני בני! כלומר שניהם כנהוני, כטועה כחינו טועה, כי כגר כתגתי גחורתי אתם אפי מוטעים . ולכן כשם שאנו נותנים הודאה לשעבר ואומרים בפה מלא ברוך שחלה מחכמתו ליראיו, כי היא חכמתם וגינתכם אשר דרשו ז'ל לרתו על מנוה זו של קדום החודש ביחוד, כן מועקים לעתיד לבח וחנחנו תפלה ישת די פניו חליכם וישם לכם שלום (וחיד לח ישת להם פנים? שכתב בתורתו. אתם אפיי שונגים אתם אפיי מזידים, אתם אפי' מוטעים והם מדקדקים זה עם זה עד כחוט השערה) על כן קרחתישם מחתרי סדל סום עתרת שלום ואמת כלומר עתירתנו תערג עליכם לעשות שלום ביניכם ולח תרבו מחלוקת בווה שנובע לעיון החלווודי כי דברי שניכם כחתד טובים וכוי. חולם במה שנוגע לעיון התכוני ריבו חכמים רינו! ודרשן סיטב את האמת לאמתו רה אל תנחו לריב מהר בדברים זרים ומרים. הרבו עלינו אותות ומופתים כאמנים. ובאלה יבחנו דבריכם סחתת? כי לח כעיון החלוווד חשר רובושקול בשיקול שדעת ע"ם סברות וסשערות העיון הלמודי, המתברר נמופת. וחשר בח החות והמופת נעלה מכל ספק ומכל מחלוחת , מכל ריב ונגע מכל מכשול ופגע כי לח בחיל ולא, בכח יננח סכבון סבעל מוח אבל האות הוא הננחון, והמופת הוא סבטחון גם אם לא יצעה ולא ישא ולא ישמיע במרום קולו, הקולות יחדלון ודברי חכמים בנחת נשמעים ועליכם הכתוב אומר והאפת והשלום

שהם הכהנים, ופדיוני בכוריה הם הלוים. - ומבין ריסי עיניו ניכר

מפרם חשר יבנה לו בגינים כחלה, חרחהו מי שהתיר להמקוגן לומר מן פרה, פריון. - ולעיע חני חני הוח

*) מדי עבר בענין הפייסות שהיו במקדם, רחיתי דבר תמוה להרמב"ם ז'ל בפירושו (יומה פיב) שכ' וז'ל הפיים השני מי שוחם מי זורק מי מדשו כו'י אלו הדברים כלם הם בפיים אחד כוי כי אותו שינא אללו המנין שיסכימו עליו כתו שבארנו כוא זורה את הדם והסמוך לו שוחט והסמוך לו מדשן כו'. ואחר אריכות דברין שם כתב "יהחדמנו בזה הסיים זורה על שוחט לפי שהזריקה מעולה כיון שהעיקר אללינו שחיעה כשרה בזרים כו' עכיל, וחחריו משר גם הר'ב וכתב בפשיטות כסידורו וכשעמו שבלמת היה הזורה הרחשוו והשוחט השני, כדכר פשוט וכרור שחין להכהכ מחריו. - ואנכי בעניי נוראות נפלחמי, כי אם אמנם הסברא בעצמה אינה מו הנמנעות. וא.שר להסביר כו ולומר שהזורק יש לו דין קדימה על השוחט, כי מף שזה קודם לו בזמן, זה הודם לו במעלה, אבל כח מי יכיל להמליא כן מדעם עלמו, וחם לים לזכעה דמיימון שיהיה צודה מלבו איזו סברא ואפי ישרה, להפיך דברי אלחים חיים, סחם משנה המפורפת, מי שוחט מי זורק, בלי שום דבר שורש נמצא כשני החלמודים. - ולא עוד אלא שהוא ז"ל בעלמו בחבורו (בפיד מה' חו"מ) כחב הפנים השני כו' חה שינה בפיים רחשון הוה שוחם חמיד של שחר והשני שעומד בלדו ה א מקבל את דם התמיד והוא זורקו" כסדר משנתנו. ומהחומה על הרב תוי"ע ז"ל שלח העיר בזה כלום. - ולי העני היה נרחה לשע"ד לומר, בשנקדים לדקדק בדבריו ז'ל בפירושו, שהמחין לבאר חירושו זה. בשינויו, ובטעמו עד לכם ף. לחתר שהחריד הרבה בסדר זוכי הפיים ושרמי שנודהם, ואחר שנאר שהזורק הוא מקבל הדם כמו שנאר בנמרא, אז חזר לבאר דבריו הראשונים וכתב "והקדמנו בזה הפיים זורק על שותם כו" ולמה לא כתב זה חיבף בהתחלת דבריו כשכתב נהוא זוכה את הדם והשמור לו שוחט" וכדי שלא יהשה בעינינו שהוא הפך מן סדר המשנה, היה לו להסמיך פעמו ולומר והקדמנו בזה הפיים כו' והלא דבר הוא. -- ולכן עלה בדעתי

שום בעל בכי (מעשרות ספ"ה).

Newspaper: HaMagid

Date: July 1, 1868

לא ינכה בכיה של חנם, כהבעל בכי ממינסק, הבוכה ומבכה בהוספה להמציד נומ' 35 עים הפירוש המתוקן והמקובל שהציל נשם המפרש ממה לוי, חתרי חשר ינים להוסיף וחייו דקחי חחופתח עלי זובחי תמידים (הדושין ל"ל לי שלל יהשה בעיניו, לי) מה שלפי תשביר יודעין לותו. ששחיטת ההדשים כשרה בזרים, ותה רתו למו איכ בזובחים על מכהנים, אסרי שנם ישראל הם זוגחים כמוחם. - שמא יאמר, והלא הפיים השני היה מי שותט, והפיים לה היה חלה בין הכהנים לבדם, הנה מפורש חמרו (ביומח ד"ה נ') זורה מהבל דחי חמרת שוקט מהבל זימניו דשמיט זר *) כי נחמת ודחי הרשות נתונה לכהן הזוכה נפיים, לכנד במהומו את מי שירנה, ובפרט שהזוכה בשחיטת תמיד של שחר, הוא בענתו זיכה גם בשחינות מחיד של בין הערגים, מסחות לת היה מנונו סכל לענמו, והיה זוכה ויוזכה גם את אוהבו או הרובו הישראל בחצום רבה כזו **) ולמה לם חמר המקונן, ,עלי זורקי דמי תמידיה" שוחו באמת סימן מובהק לכהנים, והתורה אמרה וזרקו בני אהרן הכהנים. ב') למס יבכה הבעל בכי, ולמה ירע לבבו על הכהנים והלוים, והלם הם חיים וקיימים עמנו גם היום, עומדים הכן לעמוד ולשרת, הכהנים לעבודתם, וחלוים לשירם ולזמרם, תיכף כששובו ישראל לנויהם: -וחם על גלותם מעל אדמתם, כבר קונן 'נאות ג' "עלי גלות משרתי אל (הכהנים) וונעיוני שיר זווריה (הלוים). והתיווה על הגעל בכי, כוועט מחם דמעה מעל פכיו, מבכיה של חנם על פדיון בכורים, והנה חרדנה עיניו דמעה מחין הפונות יושב ונוכה לחדש בביה של חנם על הכהמים והלוים. אשר לא כאבדו ממכי בכל מטאמיני חלילה. - פרים ורבים כבני אדם, והנם ככל המון ישראל אשר לא חיוו, חיים כלם היום. ועומד ולומר, על דא וראי כא בבינא לממסה! -- ולא על המכרם ממה לוי אני כועם, כי זה דרכו של כל מפרש לאסוף נחפניו פירושים שונים, אם טוב ואם רע, והבוחר יבחר. וכן הביא גם הוא פירוש זה בשם ים מפרשים. וכתב שלפייז לריך לשנים הנוסח זונחי תחת זנחי. – אבל על המברך בקול גדול, ומשנק וחומר שהוח נוסח ופירוש מתוקו ומקובל ושבזה סרו כל המעפשים, אני כועם, - שהרי זה כנועל דלת נפני השוקדים מקור דבר למות לאמתו. - ואם קבלה היא בידו, אנתנו לא נקבל, ואם מחוקן הוא אנלה אנחנו כא נעוות ולא נחבל. ואשר הרחיב דבריו על הזרות והלחן חשר יסבול תקוני, יען לא ימצא שום מבין במקרא לו ועל הוא היי היי של בנין כזה, מכוחלי ניין ניתו ניכר, שזה האיש או מרכז לבי הלבב אל בנין כזה, מכוחלי ניין ניתו ניכר, שזה האיש הירא ורך הלבב אשר לא בנה בית חרש (נקחוק הלשון) ולא רגבו (כטיתר שלינו יודע מנין חניכתו, לחקי שקורל לת משקל הזם הנגזר מן הפעל נשם בנין) ירך וישוב לביתו (שדר נו כל השנים שענרו עליו) ולא ימם את' לבב אחיו (הנלתי וובינים) בלבבו. -ואם יראני מי שהתיר להפיישו לומר מן, צכה, דוה, כשה, נחה, רצה בכיין, דויון, נשיון, נחיין, רכיון, אף שלא ימנא שום מבין במקרם או

סערהייא, בנחת השנה תרכז'ייו.

בין הערבים הזכה זכה לעלמו, ופי' הח'ע הזכה זכה לעלמו סיוחל דבריים הוא שאין הכהן הזוכה יכיל לומר לחבירי אני נותן עבודה שזכיתי בה ודבריו חמיהים מחוד, דה"כ חיך אמרינן בנמ' דילן "זימנין דבחים זר' וכו' וחיך מששר לשמיעה שהגח לידי זר, והלח לח היו מפיישין חלח בין הכהנים, והכהן הזוכה חינו רשחי לחת זכותו חפי' לחבירו הכהן לדעת הק'ע, כ"ם לחחה לחים זר. - וחלו היה הדין כן, למה לא הזכירו הרמב"ם ז"ל כלל. וכן מוכח גם מדברי ד' יהו:ה שאמר בברייחא (בבלי שם) לא היה פיים למחחה לגל כהן שוכה בקטרת לומר לזה שעמו זכה עמי נמחחה, ופירשו שם החום' כד'ק ק"ם, בדעתו דכתן שוכם בתערם חלים מילחם חי בעי סיתו עביד חבל שמיל קסרת ושקיל מחחה כו' יעו"ם, הרי שאעים שיכול לעשות בעלמו, הרשות בידו לוותר זכותו למי שירלה. -- ורחיה ברורה ממה שחמרו (ב"ק קיי מ') מם היה כהן טמח בקרגן לכור נותנה לכל מי שירצה, ופרשיי דהוחיל דהוח יכול להקריבו דהא קרבן לכור דוחה את הטמא (וכדמוקי לה החם שהיו כל הכה.ים של חותו משמר טמחים) שליח נמי מצי עבין - וכו חמרו שם חם היה כה"ג אוון נוחנה לכל כהן שיילה, סרש"י שיש לו הרבן לעימו לההריב כיון שכה"ל מהריב חונן שליח נתי מצי עביד יעו"ש, וחם כדברי הרב ק"ע, אדרכה איך יכול לווחר זכותו לאחר, כיון שהוא בעלמו יכול להקריב, אייו שהרשות ניד כהן וכנ'ל. וגדולה מזו מלינן רחינו שני נכיחים מהנכחים בשנון מחד, הנחון כו"ם והנחון חב"ם כסי" כ"ח שהרשות ביד השוחט לכבד חם מי שירלה במלות כפוי. וכמדומה לי שכן המנהג אף שהיא מלוה המועלת עליו בעלם וראשונה כמו שדרשו ז"ל ושפך וכסה מי ששפך הוא מכסה כ"ש שהזוכה בשחינות החרבו שיכול לזכוח אם חבירו. וראיםי להרג במל בינם אדם ז"ל (שער או"ה אות ז') מסקסק על ססק של הגאונים ז'ל הג'ל ודעתו להחמיר לעניו כסוי. ומלבד שדבריו שם אינם מוכרחים אכל עבים יודה בלי ססח לעניו בחיטה כיון שחין המצוה מוטלת עליו ביחוד. ולי העני היה נרחה לפענ"ד, דהחי הזכה זכה לעלמו, לאו סיומא דברייחא הוא, שכן לא נמלא סיוש זה כברייחה זו בעלמה שהובחה בהלמודנו (ק"ו א"), אלא חירוצא הוא דהמחרץ. לומר דגם הברייחה חינה סוברת שהיה סיים מיוחד לבין הערבים, והכי מאמר. כפיים של שחריה, כלומר כלוזכים בפיים של שחרים כן הזוכים בפיים פל כין הערנים, שחזוכה כשל שחרים ובה לעצמו גם כשל כין הערנים, וכר' יוחנן. - חולם בחלמודה דידן (שם) כשהקשה על ר' יוחנן מברייחה זו, לח סיה מחייםב לו בעוב לחרן כן, כי שם הגירםה בברייחה, כשם שמשייםין שחרית כך מסייסין בין הערגים, ולכן הוככת לתרן כחרון השני

השניה לומר, שזה שכתב והקדמנו בזה הפיום זורק על שיחש, רולה לומר

הוכות מקולם הדם. - ואולי מלחו על לשונו הערכים משוחסת לנוכל ושהוא

הפיים) ולזכים, והמעתיה ללפוננו העברים לא העתיה על נכון. או שחובת

הפים הית הוספה מחיוה חלמיד נועה שתולי היה קשה לו לפון ההדמה

לעניו סבלח הדם, שחינה נעשים רק בחחד, זה חו זה, ולכן שכל כוונחו,

שההקדמה היא לענין הפיים, שהזורק הוא הראשון, ומוקדם א"כ להשוחם

המאוחר לו שהוא השני בפיים. - ובאמח אלה דברי הרמב'ם האחרונים,

אינה סובבים הולכים, על שלפני פניו, על סדר הפיים, אכל הוא ביאור על

שלפגיו. על מיש שהזורה הוא מהבל הדם, כמו שבאר הנמרא, סמר עניו לו

לבאר הטעם שההדימו הזורק על הבוחט לענין קבלח קדם, והא נאמח מה

שמכוחר כגמרת, הקדמה זו ומעמה שכן המדו (שם ד"ה כ') חיבעי להן מי

מתבל שוחט מהכל כנ' או דילמה זורק מקבל דהי המרח שוחט מקבל זימנין

דשחים זר. - והן הן לבכי הנמרא והן הן דברי הרמב"ם ז"ל בפירושו.

והמעתיה שלם כחונן הבים חם המחבר לבוונה בלחי דנויה. שהים ההחדמה

בסיים, וממילה הוכרח ה"כ להסך דברי המחבר בחחלתן, שהזורק הוה הרחשון

והפמוד לו הול השיחע. זה מה שלני משער לפענ"ד, שיהיו דברי החבם

אולם אחרי שכל ההשערות ומסופרות, כל זמן שלא חהיינה בכעתים מזוקקות

ובעשר בדירות נחסרות ונכדקות, ואם באנו לבדות בדפוסים ישנים, הנה אין

לנו ישן נושן מחשר היה לפני הרייב ז'ל, וחנו חין לנו, חלח לבדוק בפירושיו

הכח בים כלשון ערבי, וכזה הכל לריכים למרי חטיח, החכם הזמן ביג כפחריו

המע חיק השלם והנחמן. וככן הנני כח, כנושת שנים, בכשיפת קומה, ובנמיכת

רוחי לחלות ולתכו חת סמי התכם הזהן איש ריבי, לקיים מה שנה' ריבך

ליב 'לת רעד וסוד מסודות הת כז גל. -- גל שיני ולבישה נסלחים מסירתו של

הרמבים זיל, ומהעהקר הנשלחה. כתב גא את הדבריה האלה לאוסספורד.

ודרם כל בעדי את המשכיל השוחט כ' יצחק יעקב הכהן (כי מי יחוש חוק

ממנו, ופמח מהרה יבנה המקדם, ויוכה דברון השוחפו הזה, רחשין לפיים

השני, הלח לו לדעת מה הוח באותו יום, שוחעי, חו מקבל חורק.)] חשר

ישיב לשלוח מוכח הערבי מסירוש הרתב"ם על משנה כי פ"ב דיומח, הסיים

השני כו', כל סירוש המשנה הזאח, מחחלתו ועד סוסו. ובטובו ישים עינן

ולבו נס על המחקים, על החלוים ביני חיטי, ועל ההנהוח על הגליון, אם

חולי נמנחו שמה, להעחים הכל בדיום. - וחולי בזה יחיר נדנו, וינים

חשכנו, וכמו שהחיר עינינו, במשנה כפ"ק דשבת במלח ,ומלחוין" חכות

הירושלמי בם, ארי יונן לא הנשו סיים להמיד בל בין הערכים, אלא אמרו

מי שוכה כפהדית יוכה בין הערכים והת הני כפיים של פחריה כי פיים של

ואלי חמה על דברי הרכ בעל ק'ע לפירושו (יומא ס"ב ה"ב) וז"ל

הנדול הזה שרירון והיימין.

הרכים חלוי בו, ולדחתו שומדת לעד.

של הירושלתי, דנשבת עסקינו, וכרור.

Newspaper: HaMagid Date: August 26, 1868

Newspaper: HaMagid

Date: August 19, 1868

ובשנים כחב "ולח הספיקו ביד. חבל הוח הדבר חשר דברתי שלח הים

מתיישב הללו ז"ל לשון ולה הספיקו על רחוהו ב"ד לכן הוסיף ושנה ,ולה

אשרו" כלומר מאיזה טעם שיהי לא אמרו אף שהספיקו לומר שהרי

היה להם שהות כל היום וכן יהיה גם פיי המשנה לדעמו ז'ל, אחר

שתקנו בגמ' . אי נמי" שראוחו ב"ד ולא אמרו אי נמי נחקרו העדים ולא

הספיקו. אולם מה שלא רנה הרב ז'ל לפרש על ראיית סוף יום שלשים

וכמו שפירשו הנאונים זיל ולא היה צריך להוסיף ולשנות אולי מפני שפירשו

בנמי מימה דממניי ראוסו ב"ד בלבד שראוסו בלילה ראה הרב זייל לפרש

כל המשנה בסגנון אחד שגם ראוהו ב"ד דרישא הוא על ראיית הלילה.

זה מה שעלה במסשבה לפני לעשות שלום בעולם ההדמון, ביו רשיי

") ולא זכ"מי להבין דכרי קדשו של הנאון בעל טורי אבו זיל (בפ"ד

כו' ועל זה סומכיו ומעבריו חדם חחר חדם חו עוביו חדם חסר חחר חדם

חסר ולעולם אין שוחחין מארגעה חדשים המעוברין כשנה ולא מוסיסין על

שמונה חדשים המעוברין כו' עכ"ל, וח"כ הכי לנו עלה חלה לחתו חתיו גדול

כאו עד המנחה הרשות כיד כ"ד לקכוע היום לר"ח אם יכאו לחסרו או למחר

לם ירחו לעברו, ומשנחנו בהססיהו לומר מחודש שמהדשיו סמור לחשיכה,

בודמי מיירי דומה בשעת החרבו חו דעיתר דינה מחי להשמועינו, שמש מדשוחו

בדיעבד אם" סמוך נחשיבה שהוא מקודש אשי בשעם החרבן, אכל לומר

שמשים מלוה לחדש על הרחיה יש לקדש לכתחלה בסוף היום ולכשל חת הקרבן

והרמב"ם ז"ל. ואולי גם בעולם הזה בין הקכמים השלמים המתווכחים.

פשר דבר ואחרית דבר.

גם אלה לחכמים יודעי בינה לעתים החכם רצמ"פ והחכם רחז"ם.

פשר דבר ואחרית דבה, 🤫 🙄 "

גם אלה לתכמים יודעי בינה לעתים התכם רצמ"פ והתכם רחז"ם. יזלח חכחד מחדוניי! כי תם שמנם חולי עלתה בידי להשמם דעום הגדולים רש"י והרמב"ם ז"ל, עדיון לח מנחתי קורת -רוח שלמה ועדיין

ולבי מוחפי. יאם זו הים יכוונת שרתנים כאתת לאתמו החרי שכשע דגריו צוורה שמונר בפשיטות שראיית פוף יום למייד אינה ראויה בעלם להידוש, ואף בזמן התרון ולכן עלה בדעתי חשר אוני יש לנו לבור דרד ישרה ופשוטם־צדעשו זיל, החרובה וותר לאמתתי כוונתו. מיל ינעתי ומלחתי עוד דרד נכון, חשר יפרד והיה לשני רחשים וחולי שניהם טובים כחחד. ח) הירח שיחרתה לעיננו מבעוד יום, חשר חבלנו לפי ממשכת השמש עדיין הוח יום, אבל המושל הזה לממשלת הלילה, אצלו הוא תחלת הלילה. וכשחנו מהדשין על רחיים סוף יום כיט, לח על רחיים היום חנו מהדישין כי מה לו ליום כיש לרחים ונקידום קודם זמנו, שהוא ליל שלשים. אבל הרחים וסה נדום הוא באוות על חקלת ליל שלשים, כי אנל הירק כבר החקינה חמשלמו, חמשלת ליל שלשים. ואיכ כשנראה בסוף יום שלשים , ואנלו הוא לילה תחלת ליל אקד ושלשים. הרי כראה אחר זוננו, כאלו נראה חחר נה"כ בליל חחד ושלשים חו היח שברת הרמב"ם ז"ל שלח לקדש על ראיית סוף יום שלשים לב"ל רשיי ז"ל וסיעתו סוברים שאעפ"כ כיון שאנחנו חושנים אותו זמן עדיין ליום שלשים. עדיין נהרח בזמנו וראר להידוש כאלו כראה בליל שלשים. ג) הנה באיות רחוי מה רפו זיל להרות ראיית הירם בליל שלשים, בשם נרקה בזמנו ורקייתו בליל חחד ושלשים, שלא בזמנו. וישלא הזמן המיוחד להביעות ראש חידש סום שלולה הרחשון שנרחה בו הירה חתר המולד, כמ"ש הרמצ"ם (בפים כינ) בובליל שתרחה במערב חתר שנסתרה הוא תחלת החדש". ואם יהים -התולד. שליל שלשים או ביום שלשים בבקר, כשיראה הירם בלילה שאחריו שבות ליל אחד ושלשים, הרי האורה בזוונו בת, שהרי הוא הלילה הרחשון שאחר המולד, ולמה זה נקראהו שלא בזמנו. אבל הנרחה, שבזמנו נהרא כל שהוא בתוך משך זמן חדשו וכמו שאמרו שכיר בומנו נשבע ונוטל" במספורה במחוד משך זמנו. המיוחד לו לפרעון שכירותו. וכיון שחדשה של לבכה, שהוא זמנה שבין מולד למולד, הוא כיע יצ משלינ, ואנו קובעין רחש חדש לעולם יותחלת הלינה, לכן ליל שלשים שהוא עדיין בחוד האון הזה, ינקחת יבוחנו, אבל אם נראה בליל אחד ושלשים הוא אחר שחמון שכבר כנחר זחנו החתרי וחלק הלך לו חעת הבקר, חשר בחחת סים ראוי שיסים גמרו של החודש לעולם ביום שלשים בבקר, חלא שאי מפשר לנמרו בחמצע היום לפי שחין מונין שעות לחדשים רק ימים שלמים לכן דעל כרחו משך עד הערב וכמו שבאר לנו כל זה הרמב"ם ז"ל -סברת הרמבים ז'ל נכונה מאוד. שראיית שוף יום למ"ד שהוא לעולם אחר במרו החוותי של החודש העבר, שהרי בחות כבר ננמר חלו הבקר כהראת שלא בזמני, כראיית ליל אחד ושלשים, ואינה ראויה עוד לקידוש היום לרחש חודש חבל רש"י ז"ל סובר, כיון שעדיין לח עבר כל היום השלשים. עדינו אני הוראים אותו בזחנו, ורארי להמקדש. הנה לפניכם מפחים שלחום ויהרים, שלשה דרכים טובים וישרים. ואם יתנאו קן נם בעיניפס, נחרו לבם חשם יכשר הוה חו זה. וחצי חחרון. חשר על כן הרלתי שם מלמרי זה, פשר רבר ואחרית דבר. כי לם רלשית לרכי בפשר דבר בין הדמונינו רש"י והרמצים זיל, להשוות המחלוחת ונדול השלים, אבל אוכי הרואה כי אולי יומר לחוי להחזיק במחלהם זו שהיח

לשם שמים, כדי להרב אל האמת יותר, והאמת הוא השלום. ואולי טוב כן לא אכחד מאדוניי! כי במשך היונים האלה, השגתי את כל צליוני המערדי הרשומים עד יהתי לאמים (בציי 19 שים) לפניין בהם. ראיתי כי גם הויכותים המוצלים נהם, 'אינם יתן היסחרות יהנדולות והנוראות. בי הויכוח התכוני העקרי, אם אפשר לראות את הירא ניוזרת נכחו ג' ד' שעית קודם ווולדו החותה צחות הוא שחוק עמווק זו יוולחני. כי אף שהניא הח' רצמים (צבר' 5 יא) קמני הרחים אשר הנביל הרמנים זיל שחם סים החרך הרחשון פחות יחששע מעלות איא שירחה בכל חיי באומה הלילה. והבר (פעוועל) הניאו נם הוא (שם) אומר כי נכסה מחתנו חור הירת נערך 20 שעות סחוד לחולדו. הנה גם רעהו הה׳ רחזים אלצמים למור זייב) וחשתו, שאין מביאין ראיה מקיני הראיה של ערבית לשל שחרית, ימושל אייי למדינות הרחוקות -ממנה הרחק מחד, כי מזג האור יחסיתו ימשתנה מחוד -נזמן וממקום -ותנה מחולה, הרמב"ם ז'ל מחדייותה שירחם ביתוח יהחתה ילפי שביתוח יהנשתים אם יסיה יום נח יסים יסחויר זצרי חרבה ויחחם יהוקיע בטוחר יותר -תפני שחק. שם מבק שימעחב בחויר חבל בימות החתה יחים סחויר -כחלו הוח תעושן מסני סאבק ויראס סירת קטן". נשנם שבעל אמומת חפמים חולק על ברמנים בענין היני הרחיה, מכח דברי הירושלמי שקצב זמן רחייתו הודם מולדו יה כשם שעות. ומכח עדות החוכנים שנומני, וכן הוסיף החכם (ננוי (1 ייב) -לסביף מחוקרי וחוכני שוננים בדעותם גם נחשך זמן נחת הככנים אחר שקיעת החתה, ובכל זה שימי חתקום ערם, לחקומותם נמושנוחם. וא'כ היטב יאת יאשד דבר החכם (שם) שאון לעיווד על הבירור כזה, עד חשר נניע לפני התוכנים נוף השחלה שחנו דנין נה. והוח חיך שלום 2 זעעטעמנר חשות 1484 השידו שדים שרחו בחופה טרוקי את הירת הישן בנקר קודם יוכן החמה. אם יש רנלים לעדות כאו.

וסמשך מגליון 32).

ע"פ הדברים החלה, יש דרך ישר לפני חיש כמוני, לשום כל המעהשים למישור ונאמר כך שלף שלפי עומק הדין ראיית סוף יום למיד ראוים להידוש, חבל אי אפשר שתנא אל הפועל אלא בזמן התרבו, אבל לא בזמו ההרבו. לא שעצומו של יום שלשים שראייתו בסופו מעכב את ההירוש אבל הקרצו מעכצו. כי אם היתה הרחיה אחר שקיעת החמה איד אפשר להדש היום לראש חודש, ולא אמרה תורה הדש לתהלה לבלתי ההריב לת הרבן ד' במועדו, מוסף רית שהרי עבר יומו ובטל הרבנו. והתורה שלמרה החדש הזה לכם כזה רחה והדש הית שלמרה תשמרו להחריב לי במועדו. זאת עולת חדש בקדשו ואף שאם הדשוחו בדיעבד הר"ז מהודש אף שנמבעל הקרבן, לבל חיד אפשר לקדשו לכחתלה *) גא ולמד מאומה ששנינו (רים ל' ב') בראשונה היו מקבלים עדות החדש כל היום פעם אחת כשתהו העדים מלבא ונתקלקלו הלוים בשיר התקינו שלא יהיו מהבלים אלא עד המנחה. הכה לא ראו 'הז'ל לזוז אפיי זת כל שהוא, ולאחר את התמיד מזמנו הקצוע לו בכל יום, לף שהיה עדיין שהות הרבה, דריה דף ל' ע'ב בד"ה מיהו) ששובר בפשימות שמחמת מלוה להדש על הרחיה וראו יותר מחמת זה לעברו מלקדשו, כיש שאין לבטל לנמרי הרצו מוסף בשביל לקדשו ואפי אם נדחות ונאמר שאפשר שיתראה הירת גם הודם כדחה התרבו לגמרי שכן כתב שם וז"ל, ואכתי תהשה אמאי לא חיישיט להתרבת מוסף, ול"נ דודהי משום קלקול מוסף ה"ה לחקן שלה יהו מקבליו הלה עד שקיעת החתם הנה הוא בלי ספק סתוך תווש לשקיעתה, ואיך אפשר בשעה מועטת כזו שיראו העדים ויבאו להעיד, ולתהור עדותן ולומר המנחה כו' דח"ב צכל החדשים יש קלקול זה כו' וכ"ח חין ה"ג ניחוש לקלקול מקודש ולסקריב את כל המוספין, והכל קודם שתשקע החמה. ואיה כמוסף בכל ר"ח הא א"א דהא הגן בפ"ב דערכין דלא מוסיפין לעבר יותר עשם דהשלמה שהרי כבר הוקרב החמיד של בין הערבים כי בודחי חיו מת' חדשים ואי מעברין כו' כא ה'א לחקן כו' דנמלה לריך לעבר לשעמים יותר מת' חדשים וזה א"ח כיון דחין מתנה כו' וכדתכן לעיל רפ"ג נחקרו להמתין עם התמיד עד הרגע התחרון וכמו שמוכה ממשנתנו הכ'ל וכמ"ש בגרייתא שם כדי שיהא שהות ביום להקריב מוספין ותמיד של ביו הערבים העדים ולה הספיקו לומר מקודש ה"ז מעובר הה הספיקו לומר מקודש לית ונסכיהם והעתיקה הרווצ"ם ז"ל (פינ ה'ה). אשר עייכ הקרוג לווור שגם לו בה ומחני' ספות וחני סחמת ומשמע אפי' בזמו הבית נמי דינת הכי הני הרמצ"ם וסיעתו חינם חולהים כלל בעיקר הדין על רש"י ותום וסיעתם חישינו לחלחול מוסף כה' שמ' דה'ע כדפי' כו' עכ"ל. ואשחומם על המראה (חם מה שרמזתי במחמרי הקדום בהערה שניה שם) וכ"ע לא פלעי -איר אסשר להעלות על הדעת כלל לכעל את הקרבן בידים ע"י הקידום לא דמעיקר הדין מקדשין על ראיית סוף יום למידן אבל מפני שרצונם לצייר משום דחיו מוסיפיו לעבר יתר משמונה. הם הכחי סיהשה מה מועיל גם הם -גם על זמן הקרבן, וביותר הרמבים ז"ל בקבורו, הכולל לכל הזמנים וכחלו כקבל עדום כל היום דהם מינח אם יכחו עדים ונוכל לקדפו היום, מה נעשה המזבח בנוי לפניו והכהן שומד ומקריב עליו קרבן תקנו חת לשונם כלשון מם לה יבחו עדים שכסוהו עבים ולה רחובו הו שלה יכול להתדחות עדיו, קכמים לנייר על ראיית יום כ"ט או ליל שלשים שניור זה כולל גם זמו א"כ נעבר ונלד כ! החדשים של כל השנה כולה. -- אבל גאמש חמה אחרא! ההרצו. והנה המשמעות היותר גדולה גדברי הרמצ"ם שסובר שלין מקדשין על הנמון הגדול הזה, שלמ שם עינו הגדולת על דברי הרמב"ם ז"ל אשר על רחיית יום למיד היא ממים שם (פ"א היג) ואם יראה הירח ליל בחר היפב ודחג לנו גם בזה, וחלה דבריו החדושים (בפי"ח הלכה ה' ו' ז' שלשים יהיה יום שלשים ראש הקדש, ואם לא יראה יהוה ראש הקדש מ' ע') עדים שכחו החדם בזמנו כו' ומנו כ'ע יום כו' וליל שלשים לא נכחה יום לתד ושלשים שמשמעו שלם כל ירלה גליל שלשים לעשים שירלה סירח משני שאי אפשר לו להראות או משני שכישוחו עכים כו' ועברו את אח"כ ביותו שיהיה ג"כ ר"ח ביום ליא ולוה רונו החי רחו"ם (בכר 9 שיו) סחדם כרי וסחחילו למנות כ'ע יום מו יום ריח ספני וליל שלפים לא גראה הירת אם תאמר שכך מעכרין את זה וששין אותו שלשים והוכעין ראש החדש ולפי דברינו הכיל בודאי שכן הוא אבל לא מחמת הראיה שאינה ראוה בעלמה לקידוש חלח מחמת ביטול הקרבן. וכן מ"ש הרמב"ם שם (הלכה השלישי יום חחד ושלשים כד חששר שלח יכחה היכח בליל שלשים גם מחדש זה ונמצאו מעברין והולכין כו' כל השנה כולה כו' ואל חאמר שהדבר הזה ר) אם אפשר שיראה הירה מתנו שהוא ליל שלשים כר ואם לא נראה ולח בלו עדים משלימין שלשים ויהיה חדש מעובר. ולוה רמו ג"כ החכם דבר שאינו מצוי הוא כו' אלא דבר קרוב הוא הדבר וסעמים רבות יארע זה הכייל שם , בודחי שכן הוא אבל מטעם הקרבן ככייל. וכן יתפרש גם כר אלה הקבלה שהיה ביד חכמים איש מפי איש מפי משה רבינו כך היה -שבומו שלה ארחה פירח בחחלת החדשים חדש אחר חדש ב"ד חובעיו חדש משמעות לשון יסוייע והרלביה זיל. אולם לשון המשנה ריים ראוהו ביד, ולא הספיקו לומר מהודש, כיון דע"כ מיירי בזמן החרבן מתפרש יפה מעובר משלשים יום וחדש חסר מחשעה ועשרים יום וכו מחשביו והובעיו חדש כרנון איש ואיש אם על ראיית ליל שלשים כפי׳ הריובים שם ואם על מעובר וחדם חסר בחביעה לא בחידום שאין מחדשיו אלא על הראיה ושעמים כאיית סוף יום למ"ד, כפ"י הפיי והט"א. וטעם שנותם את טעמם בפירושם עושת מלח אחר מלח או חסר אחר חסר כמו שיראה החשבון ומחכוונין לעולם כלפענ"ד דלישכא דלא הספיקו דיקא להו להגאונים ז"ל לפרש על ראיית ליל שלשים אשר לשון זה תשתעו שתקונר המשך הזמן ושהיה בהול מאוד לא היה ביכולתם לנמור הקידוש חה לא שייך אלא בנחקרו העדים שאף שראוהו בליל שלשים אבל אחרו לבא ולהעיד עד הרוב לחשיכה וגם חהירחם נס בכל החדשים שלא יהו מתכלין עדום החדש אלא עד המנחה. ואם לא צריכה שהות ובין כך עבר הזמן הקצר ולה הספיקו לומר מקודש הבל בראוהו ביד הלא היה להם שהות כל היום, ואיד לא הספיהו לותר מהודש לכן פירשו הגלונים ז"ל הפ"י והט"ל, שהיחה הרחיה בסוף יום שלשים וחייכ אפי ראוהו בייד ענמם אבל עד שהתאספו עם הראש בייד לגמור הדין חשך היום ולא הספיהו לומר מהודש. ואל יהא דהדוה זה בידים עיי קידום זה, כורמות נסלחתי !!-קל בעיניכם כי כן דקדק גם התדקדה הגדול הרוובים זיל כשהעתיה לשון המשנה הכ"ל (בפ"ב המ") שינה בנחות לשונו וכתב ואפיי ראוהו ביד וכל ישראל ולא אמרו ב'ד מקודש עד שקשכה ליל אחד ושלשים או שנקהרו העדים ולא הספיהו לומר מהודש עד שחשכה, ליל אחד ושלשים אין מהדשין אותו. וכל האריכות הזאת למה? אפשר שנאמר כמה ארכן סום זה? ולא עוד אלם שחלקן בשתי חלוקות ולמה לא היה די לו בחלוקה לתת ורק נהוספת תינת או וכתו שפירשו בנתי שם והוסיפו ,לי נתי'. וכך ה'לל וחפי' רחוהו ב"ד וכל ישרחל או שנחקרו העדים. ועוד יתרה

עשה הרב זיל ששנה את לשונו בחלוקה הראשונה כתב ,ולא אמרו ביד.

Newspaper: HaMagid Date: August 12, 1868

פשר דבר ואחרית דבר גם אלה לחכמים יודעי בינה לעתים החכם רצמ"פ והחכם רחז"ם.

שחרתי את פני החכם רחז"ם (בגליון 18) לבאר לי מי ומי הם גדולי הרחשונים, שפירשו מחמר ר' זירם (ר'ה ד' בי) "לריך שיהיה לילה ויום מן התדש" שהוא מן החדש שאחר הראיה, הוחלתי עד צוש, כי זכינו לראות גם גליון 24 ואין מענה. — כמדומה שפשפש ולא מצא. — שבתי וראיתי כי באמת לא כתב החכם שפירשו הראשונים כו אבל כתב שטעמס וניתוקס בתה שסוברים שלין תקדשין על ראיית סוף יום שלשים סוא מגמי ערוכה הזו שפירושה כן. - וכנר הראיתי שם כי לא כמו שער בנפשו כן הוא. - ומה נמלנה לחכי אמרחם ז'ל "איזו היא דרך טובה שידבה בה החדם, הרואה חת הנולד". - כן גם התכם דבה בה לחסבה. כי מה שערתו גדולינו הרחשונים, המום', המחור היסףע כפי שהביל החי רלמ"פ בשמו (בנומי 19) וגם הרמב"ם כפי העתחת המפרש (נפייז) לפרש שהוא מן הקדש שאחר המולד החכים החכם לפרש בפשיטות שהוא מן החדש שאחר הראיה. וכן ההדימו בפירוש זה הרב בעל מרכבת המשנה זיל כמו שהבחתי שם. חבל כבר כתבתי שפירוש זה לא יחכן כלל כתו שבארתי קנת בתכתבי שם. ועתה אשית עליו נוספות. מה שיקשה עוד עלינו הפירוש הזה. א') איך אפשר שהרמצ'ם יפרש כן, והלא הוא זיל הוליא המאמר הזה חלה מחיי בלא פירוש וכ' "כללו של דבר השים לו החי מימרת טובח" כמו שהבים המפרש (שם) בשמו, (חה מה שהעיר גם הח' רנמים בנר 19) וגם כשרנה לפרש לא עלה על דעתו רק לפרש על הקדש שאחר התולד, אבל לא על החדש שלחר הראיה. ב) לפי' אם נאמר שלא ינאו הדברים מפי הרמבים זיל, ושאולי הוא הרמב"ם השני כמו שהעיר בזה הת' רחז"ם (בנומי 5 שייח) עדיין יקשה עלינו, חיד חפשר שהרמבים יפרש כן והלח הוח הרמבים המצחר למו כל פרטי הלכות קה"ח, ולח קם מחבר עוד בישרחל כמשה זה החים חלקים קדום חשר העתייק הרחיב בהלכה זו בכל כלליה ופרטיה כמהו והוא ז"ל כשראה את כל אשר עשה והנה טוב מאוד, סיים בסוף ההלכה העמוקה והרחבה הזו, וכ׳ במחק לשונו "הרי בארנו חשבונות כל הדברים שנריכין להם בידיעת הרחיה ובחהירת העדים כדי שיהיה הכל ידוע למגינים ולא יחסרו דגר מדרכי התורה ולא ישוטטו לבהש אחריה בספרים אחרים דרשו מעל ספר הי והראו אחת מהנה לא נעדרה" ואיך אייכ נוכל להאמין שתהא האמת נעדרת. ואיד שכח ולא זכר הכלל סנדול סזה, אשר כפי דברי הח' רחז"ם (בנותי 9 שיז) "חול היסוד העקרי שעליו מסדו כל משפטי הראיה וקה"ח שנאם לא נראה הירח בתחלת הלילה, אין לקדש עוד את יום המחרת לר'ה". זה מה שלא נוכל להעלות על הדעת כלל. ואחרי הדגרים והאוות האלה שתים שהן ארבע, שתי ראיות ברורות במאמרי ההדום ושחים להנה במאמרי זה. תחת ארבע לא יוכל שאת הפירוש המתודש הזה. ואחרי המתילה הראויה מאת כבוד תורתו וחכמתו של הרב בעל מרכבת המשנה ז'ל, ואחריו אל החיים, של החכם רחזיים הייו, נאמר, כי פירוש זה אין לו פירוש, ואין לפירוש זה מקום בין הפירושים. ישתקע ולא יאמר, והיה כלא היה. ואחרי שפרקנו עול הפירוש הזה מעל לוארינו. ואין לנו איכ שום מכריח לומר שחין מקדשין על רחיית יום שלשים, חזרה ההכרעה למקומה רק מנד הסברת. והסברת ודתי חומרת שתין לנו לחלק בין רחיית סוף יום כ"ט, לראיית סוף יום שלשים. וכן אין לחלק בין ראיית יום לח"ד מתחלתו, שחף שנרחה בתחלת לילון חם לת נחקרו העדים עד חתר שקיעת החתה שמקדשין חותו, ובין רחיית יום למ"ד בסופו כיון שיש שחות לומר מהודש למה לא יקדשו אותו, שהרי הראים לבדה שינה פועלת כלום. אבל האמירה ע"כ ב"ד מקודש היח' פעולת אמח לקדש. וזה מה שבוברים בפשיטות רש"י ותום׳ וסיעתם. ואם לשונות הרמנים, הרלניים, והיסויע מראים בהפך שאין מקדשין, באמת שאלה גדולה שאל הקי רצמ"כ לבאר לו הטעם וחשר אני חחזה לי לחקן דברי כל החכמים שהיו קיימים, ולהשמום המחלוקת, אימא מילחא דשויא לתרוייהו. ואהדים בי החדמות הלרום ופשוטות. -- א") הירה לא יתראה בראש החודש ביום אלא עם שהיעת החתה, כי כל זמן שהשמש בהיר הוא בשתקים, זורת הוא שם במערב.

סירח לם יניה חורו, וחין העין שולט בו לרחותו בתחלתו כשהוח קרוב

לתכלית דקותו. בי) אף שלענין קידוש התודש גם אחר שקיעת החמה

עדיין נהרח יום ולכן אם הספיהו לומר מהודש הודם נאת הככבים

מקדשין, חבל ביום לווחו האמור בקרבנות אינו כן, שהרי דם נפסל בשקיעת

החמה, וכיון ששקעה החמה חין שחיטה וחין זריקה.

Newspaper: HaMagid Date: October 13, 1869

Interesting to note this specific article was signed "on behalf of the entire community of Seirijai" דעתם. — ד' אתם ידעת!). ומי יחוש הון ממנו אשר קרה בגרון ולל משך, להשמיע ברבים קולו, ע" "הגומי־סמניד" ורות סכמי סופרי דבר בו הדורשים שלום וטובת. כלל שחלל, באמתי,ובממים, יואת מי יקראו בראש? את כנוד הרצומי בראש, "יחראו לעין יהשמש כי אשתם בראשים נמה הם מנקשים? רק אסיפתם וענתם המת מנקשים. קראו להם, כן הלכו מפניהם "!) וכן ירחיקו את "המציד" מעל פניהם, וטעום וכימוקם

שנים ושפיים אין רכן ייבחקים שם החבריה מעל שניים, ומשתם והיחום מלחם ב"לחם ב"ל לועור מים ב"לחם ב"לחם ב"ל לועור מים ב"לחם ב"ל לועור מים ב"ל לועור מים ב"ל לועור מים ב"ל לועור מים ב"ל לל לוקם "דבר על עם די אלה הישרים לללוחם, לקח רציבה אחת מעל ללא לוקם "דבר על עם די אלה הישרים לללוחם, לחלב לל לועור ומעלה חבופי. כן מוכר בעל, החניד" אם נתלים לנחנו חומר על לשל ב"לשה לחשוב לועור ומעלה ומעלה מים ב"ל ב"ל לא לאהבה ביום חומת מים, כ"לשני אם שלהבת יה וככר משקע האש. האשר אם השקע ב"לם האשר של של של של של של אות מוכרם, המעד" משבישים אנו עליך שלא חשבה דבר מכל מה שאתרב. ואחה הרב צעל פורש בובים ואו של היום שרש בובים ובוכים העביד מעות כאלה לא נעלו על יעור על על בל פנים. ואחתי? בשיחיים בנו מקרים בנו מקרא שכחוב ומולה הארץ דעם את ד'י כמים לום מכסים. ולדקה בנו מקרא שכחוב ומולה הארץ דעם את ד'י כמים לום מכסים. ולדקה בנו מקרא שכחוב ומולה הארץ דעם את לי כמים לעד מכחוב ומולה הארץ דעם את לי כמים לעד מכחוב ומולה הארץ דעם לתו לכל שד סעולם. בראה בראה אין ברש"ש ז"ל.

הכומנ בשם קהלת מערהייא, והומתת היח את העוברים על ידה
קהלות הקודש: לאודריי, מערשץ, מימנע, באלמריםאנץ ווישיי,
אלישע פולין, אלישע רוסיא, נאמינאייץ, דרוסקעניק-וראמניצע,
ליסקאווע, לייפון, סלאבארע. מעמעל, שמאקלישאק, קאליעש.
פארמערשץ, בערזניק, מלאואנמ, והישונים סכלוים, כחש חתד מברים.
[פרותר החתם כהל עדת מערהייא].

*) איה הרחת ידיד נכבד את שם הנחון הזה ושם ככוד מקומן יוצא חמו"ל. מפורש מסינו, כי קחמכ בנסבו?? **) לדור משכיל חכם בחיר פוסר מחיר מהר"ר נארדאן, עוזר חם בעל "המגיד". – הדחים תכם וסופר! כי לח כמהרה החכמים והסופרים בהגיוני סמניד" חותר יתרך, כחשר תרך בסגיון לבר וחמרי פיך, מלחם מלים והשחרם לביור דכרי חן וסכל טוב ,דבר בערוו" מה טוב ומה נעים על חוזן שומעת, זלח חכמה ודעת. ולמה הכמה חו" יותר ופחת דבריך הפעימים, לדבר חל העלים וחל הכנים, המחעים בחוהן הרכנים השרבנים, חשר נקבצו כחו בלייםליג, לדבר סרם על סורם ד' ועל משיחו, והכך חיום מוכדף בלי חשך וכל כודפיהם השונוך, מנותק סדריכוך במכחבי העתים". (והחלקים יבתש חת נרדף). וחלו היו דבריך חלה חשר החחננת בענין ישוב ח"י לסני כבוד רבני רוסים וסולין ביחוד, כי עתה הסחרת פניך מכלמות, שמחשבות כולם מתחימות כעולות חמימות, ולה ישטר חחת מני חלף, כי זה כלל גדול הצלם, שב וחל חששה עדיף וחיו תפובה וחין מענה, היה היותר חשובה שבעענה. וחהי זחק נחמחך וחנות לשתר ידי ד' יקר ! סהנחם לשח כל יודש מבין "דבר בשחו". את שחלך ואת יניע כפיר יכח חנחים ויוכח, כעם רלון, כי עח לכל חסך ולכל מעשה שם מכחב.

לתוקיהו מלך יהודה בקלותו ויסי מקליו, ונכתב׳ בספה תזון ישעיהו.בן אמון הלבים, לזכר עולם. - למד דעת את העם, ולהורות נתן, כי לם כל החודחות שוות, ואינה דומה הודחת איש פרטי, מעונותיו התענה והגיע עד שערי מות, ובחמלת די עליו ישלם דברו וירפאחו – עליו אמר דוד, יודם לר' ססדו רירוממהו בקהל עם (קמי עשרה) ובמושב זקנים (ותרי רבנן) יהללהו. לא כן איש כללי איש שרצים תלרים בו, כמלך בעמו אשר חייו הם חייהם, הות יודה הכל נכתב חיד ד' עליו השכיל והנלים להדש את שמו ברבים. במהום אשר דבר המלך מגיע, בכל הטי ארץ וים רחוהים. לא בפני עשרה, ולא קמי חרי רבכן, אבל בפני רבבות אלפי הקוראים, והמי כל מרכו ורצכן די בארעם דשרשל ודי בבבל. - ממכו כרשה וכן נעשה גם אנחנו בהודאתנו. כי זה שנתים הרעב אשר עברו בארגנו לישא, ועוד מסף עליו גם כל חלי וכל ווכח, חלחים רעים ונחותים. כתעט תמנו לנוע, לולא ד' הותר לנו שריד לא מעט, שרידים אשר ד' קרא ממדינת אשכנז, ועארצות אחרות, אחינו אנשי גאולתנו, ויתן אותנו לרחמים לפני אחינו בשרנו רחמנים בני רחמנים. אשר בטוב לגם התנדבו והזילו זהב מכיסם על ידי הגבאים הנאמנים בשליחותם, מהחברות הנכבדות, בליק, מעטל וקעניגטבערג" הנה גנוכס והנה בממונס קמו ויעזרונו ויהין עלינו סתרה מחמת מניק הרעב והחולי, שני שפטים הרעים חשר כלו את הכל. ואם אמכם לא קדלנו את תודת מעמקי לגבינו פעם בפעם, וכל החלה והחלה כחבה וחתמה כל הבלה והבלה, בעחרת שלום ואמת תודות וברכות היוצאות יון הלב, לב כשבר וכדכה. אבל אולי עדיין לא יצאנו ידי חובתנו, בהודאות נסתרות כאלה, לא ידי שווים ולא ידי הבריות (בריות חדשות, כי ברא אלקים חדשה בארץ, לקרב אליני את כדיבי אשכת סיקרים האלה, הרסוקים ממנו זה רצות בשנים) כי אמנם לא איש אחד ולא משפחה אחת, אבל הן הנה אלפים ורגבות נפשות לפורחות, אשר מנאו חית ידם, להגיל ממות נפשם, — ועוד ידם נטויה במסנת ידם, לא ימנעו טוב ההולכים בחמים לחזק ידיםי רפות ולאמן ברכים כושלות להעמידם על עמדם. כן באנו אליך הרב בעל "המגידי שאלחנו ובקשחנו! הבל כא ברצון את דברינו המעטים האלה. (כי מי יודע מבין את כל פרטי הדברים יותר מעך, ומי עמל ויצע ושם לילות כימים, לשחת חת חשא כל העם הזה, כחוך) למען ידעו כל באי עולם , בכל מקומות מושצותיהם, ולמען ידעו דורותינו. כי יש שלקים מושיעים בארן להושיע בעת כר. עושה חלחכיו גם רוחות בשר חשים פועלי נדק ולדקתם עומדת לעד. ואלה יעמדו על הגרכה.

ברוך ד' אלקי שראל הגומל לחייבים טופות שגמלנו כל טוב. ברוכים אתם לד' דריבים טוארי לב', מששכה, ומארגות אחרות. ברוכים אתם לד' גבאים נאמנים ויקרים, בליק, משמעל וקעגינהברעג וברוכים אתם לד' גבאים נאמנים שבטל קהלות הקודש המחלקים באחונה ישר על ידכם היחה חשועה גדולה לשראל.

ותי שגמלצו כל טוב, הוא יגמלכם כל טוב, 'ככל אות נפשכם סלה. — וסנה לא נעלם מאתנו, כי אולי עדיין לא ינאנו ידי הובתנו, גם בכתוב זאת זכרון בספר הזה, כי אם רבו כתו רבו (כן ירבו) ההוראים בכל מדינה ומדינה, לצל מי יודע אם תחיה מכסת ערכם "רגכן" כי מכל מרכן ורבכן די ברוסים ודי בפוליו, חולי לם יהיו גם "תרי רבם" כי חתרי משר בעל "החגיד" נתן לשתנה את כבוד הרב הגאון מסלונה, הרבנים בקנחתם ובחש עברתם, חת פועל "הונגיד" לח יביטו, וחת תעשי ידי סופריו לם יראו. אולם גם בזה ראינו סובה לעצוונו, כפי אשר אנחנו יודעים היטב את טיב הרב בעל החגיד, וחעשי ידיו אחת וחשפט, כגיד דבר אמח, כי אם אמנם חטא סרב בעל "המגיד" בנקבו שם הגאון הזה, ושם כבוד מהומו *) כי עתה ישיחו בו יושבי שער, ותעלולים יחתלו בו, וסים די לו אם היה כוחב "הדבר יכל מפי גאון אחד, או אחד קדוש מדבר" ולה לגלות קלונו ברצים. סכה כבר אוורו אין אדם נחפס על נערו. ומי יחוש חון ממכו, אשר הקדיש כל עתוחיו לשמים. יום ולילה לא ישבות מענודתו בקדם, לחיות מערמות העפר, יורדי ער לעפר, ועונד ענודתו בשתחת לבו, והוא יודע כי גם התתנדנים היקרים, התנדבו בשתחה (פלם ומחוני משפט לדי, אם לשמות נשמחם של מנוח, של המתנדגים. הגבאים, והמחלקים. או להתעלב (כניכול) על עלבח לב אחד או יחידי העם כמחחוננים, על הצלח לדחה מבני שחבם אם שחינם מהוגנים. לפי

Newspaper: HaMagid Date: November 10, 1869

Newspaper: HaMagid Date: November 3, 1869

מחם א"ז ברמ"ם ז"ל.

יסודה ושראל מדיינים זה עם זה בההוא ארמאה דהוה פליה ואכיל פסחים בירושלים כני והטלוהו (פסקים ג' ג') למה הומת? מה עשה? החי ר"י יפה (בכות' 4) אותר, מפני שמסחמת חכל גם מבני מעים של הפסחים. ובני מעים מן השחוטה חסורים לבני נח משום בשר מן החי דבעודה כסת כמחן דמכחי בדיקולה דמיה כריש לקיש (חולין לינ כ"ד) ושכן סובר ה מבים זיל, שהרי חוסר נשר מן החי לביינ, ובני מעים הם נשר. יע'ז השיב הרב הנדול ווהריל בחרגעם (בנו׳ 15) והרחה שחדרבה גם הרמגיים סוגר כרוב הפוסחים דלח כריל, וגני מעים מותרים לג'נ, ולכן פירש הרג שהרגוהו מפני שעבר על אזהרתו כל גן נכר לה יחכל צו. חותו הזהירה התורה, וחזהרתו זו הים מיתתו, וכדברי הנחון בללית פסחים עינ) וכיפ ברור אנל הרג שרק הוא הטעם הוא ולא אחר עד שכ׳ מופלח בעיני על הנחון ז"ל שלח הניח סיוע לדבריו מהרונת ההוח ארמאס'. וע'ז חזר וסשיבי (ננוי 21) סחי ריי יפה שדעתו יפה לדחות אח דברי הגאון, כפי שהקשו עליו חכמים ונדולים: והוסיף מדיליי לההשות עוד מדברי הזוחר, וכן מחזק שם חת דבריו שלדעת הרמב"ם בני מעים מחורים לבינ'. והנה אם באנו לדון אחרי דגרי החכמים השלמים, ולברר את האמת לאמתה של תורה, כי תורה היא וללמד אנו נריכים, אחרי שהם דברים המונעים לדינה, עינינו הרוחות, כי דברי החכם ר'י יפה אינם עולים יפה גענין זה וכחעט שלא יחכנו כלל. כי בדעת הרחבים ז'ל בולחי נחתנו תחוד דברי הרב מהרילים שסובר שבני תעום תו השחוטה מותרים לבינ דלם כריל, וכדעת רוג המפרשים. וכמו שהוכית הרצ במישור חמה שפסה שאם ניתבה הריאה בין שחינות הקנה לושט טריפה. והדבר ידוע לכל מי שרניל נחבורו שכל סתם טריפת החמור שם כוונתו ודחי טריפה ' וממילא שנם להחמיר לא מספקינן בפשתה רייל לומר כמאן דמכמי בדיקולא, ואם באכו לבנב עלינו עוד חומרא יותרה ולחוש, לסברת הגאון כוים ז'ל שהחלים ע'ם דברי הרחבין ז"ל שחקר שחיטת שלי סיחלין חפשר דכיש סנרי במחן דמנחי בדיקולם, חבל חלו היי סובר הרמנים שחיו חזמכיו' נפרי על בני מעים, למה לא הזכיר דיו זה נקנורו, דיו המוזכר בתלמוד וכמישיגסיזה הרב מהריל"ב. והנה לאסור בני מעים מו השחוטה הכשרה לב"נ, נריך שיתקבנו שני תנחים. לסבור סברת ר"ל דכתחן דתנתי בדיקולת דמית, ושלת לסבור סברת מי תיכת מידי דלישרתל שרי ולנכרי אסור והגון זה אינו נמליאות כלל. כי כל המפרשים סוברים סברת מי איכא מידי זולתי הרמבים ז'ל לבדו אשר בזה השיגו הרשב"א ז"ל הביאו הכ"נו שם, והרמצ"ם ז"ל שאינו סובר סברת מי איכא מידי אינו סובר גם סברת דמנחי בדיהולא ואיכ אין שום דיעה בעולם לאסור בני מעים מו השקוטה הכשרה לב"נ, וכמו שבאמת מבואר ההיתר בפשיטות בכל הראשונים יבכל החתרונים ועד החתרון שבחתרונים הרב בעל חכמת חדם ז"ל, שחף שראה להזהיר לבתחלה שלא למכור לנכרי גני מעים מגהמה שנתנגלה בשחיטתה עים דברי הכו'פ**) והתב"ש לקוש לדעת ר'ל, חבל גם הוח ז"ל בפירוש החיר שם בלי שום- חשש לתכור לו בשר שלחחד תו התפרכסת השחוטה הכשרה משום דקיל סגרת מי ליכל מידי, וכן מחיר למכור לו בני מעים מעעם זה. וכ"ש בני מעים שניטלו ממנה לחחר שינחה נפשה דודאי מותרין לנכרי. וכיון שבטל האיסור בטל הטעם. ואין שום מקום לומר שההגוהו על אכילתו בני מעים מן הפסקים השקוטים הכשרים: שנעלו מהם אחר יניאת הנפש מה שמותר לו לאכול בלי שום פתפוק. --אולם באות גם מעיקרא דדינא פירכא, במה שרוצה לחקן דברי החינוך בשר תחת אבר ושע"ו למר וכן הורה זהן לומר שדעת הזהן

הרמב"ם ז'ל לאסור בשר מן החי לבינ היא דעת יחיד, ושהרשביא השינו נזה וכ' (שם בנוי 4) ונחתת החיוב לשחר החותות בבשר מן החי הום רה דעת הרמבים לבדו כתוב על ספרו פיע עיה מלכים והרשבים זיל סשינו (הביתו הכית שם) ויחתר כי נבשר הטהורה שוה דין בינ לישראל ולכן מזמנין את הנכרים על בני מעים, ולדעת הרמצ'ם אסורים הבני מעים לב'נ. ערבובי דברים אני רואה בכאן, אטו הרשב'א בהא פלינ? שנה להתיר לב"ל בשר הפורש מן החי? הרשב"ה נהת פלינ שבה להתיר בשר הפורש מן המפרכםת המהורה השחומה מטעם מי איכא מידי, ומטעם זה הוא מתיר בודאי גם האבר הפורש מן המפכסת הכשרה, אבל בשר הפורש מן החי הא אדרנה מכואר בדברי הרשב"א נופא שאסור לב"ל וכדברי הרמב"ם שהרי כתב לזמן נכרי על בני מעים אי נמי

על בשר הפורש מן הבהמה קודם שתצא נפשה אם נחמה טסורה

יהודה וישראל. מלת א"ז ברמ"ם ז"ל. (סוף מגליון 42).

ממוצא הדברים כי הכרח האמת יכריתני לחלוה על דברי התכם ושלש מחלוחת בדבר. א) החכם סובר שבני מעים מז השחוטה תף שניטלו ממנה אחר נאת נפשה כי מתה אסורים לב"נ לדעת הרמב"ם לחוש לסברת הנאון כופ' שהמניא ע"פ דברי הרמב"ן דנשחיטת שני סימנין אפשר דכ'ע סברי כמחן דמנתי בדיקולה. וחני חומר שבום גם הרמצ'ם סובר כדעת כל התפרשים שתותרים לב"נ אף שחולקים בטעמם וסברתם כתו שהוכית

ב) החכם סובר שבני מעים הפורשים מן החי אסורים משום בשר מן התי ואני אותר שאסורים משום אבר מן התי (ונית בזה לדינא). ג) הסכם סובר שבשר הפורש מן הסי אינו אסור לביל אלה לדעת הרמב"ם לבדו ושהרשבים חולה עליו ומתיר לבינ וחני חומר שחדרבה הרשבים

סובר במפורש כדברי הרמבים שאסור לבינ ואיז שום חולה עליהם בזה. והנה אף שנתבטל פירוש החכם בביטול נתור וכו', עדיין אני עותד ושואל גם אי יהיבנא לי כרעותי שלדעת הרמצים בני מעים מן השקוטה אסורים לבינ, ושעל זה נהרג הארמאה, מה יענה התכם, ואיך יתכן ההוא עובדא אליבא דכולי עלמא כל הפוסהים הראשונים והאסקרונים בהרשביא והטור הט"ו והשיד והפריח שמתירים נפשיטות בני מעים לבינ יחושלנה אני שואל גם את הרב מהריליב, כי אם אמנם דבריו לאמרו בהשפל טונים ונכוחים לפרש נפשיטות עיים דברי הגחון נליח שב'ל מחסר שלח יאכל מן הפסח כי אף שהקשו עליו חבמים וגדולים קושיות חוקות כפי דברי הח' ר"י יפה, 'אפשר שאין משיבין את הארי אחרי מותו. בשכבר ידענו אשר היה לצו ז"ל לב הארי לגול מעליו גם ל"ב קושיות כנודע מספרו הגודע ביהודה. אגל מה נעשה לאלו החכמים וגדולים ואיד נחרץ ההוא עובדא אליבייהו שהרי הם חולקים ואומרים שהאזהרה רק לישראל המאכיל נאמרה ולא לג"ב האוכל וכפשטות דברי הרמצ'ם*) וכמו שמפרש מרן זיל בכימ שם. וכן יש לי לדקדק לדברי שניהם במיש רשיי שם בההות עובדת עוביד ר' יהודה בן בתירה לא היה להורנו' לשון זה מורה בניתור שלת היתה ידו תהיפה להרנו ויהשה בעינינו והלת גם תח היתה ידו מהיפה איד היה יכול להרגו ע'פ דגרי ענמו שלא ע'פ עדים. והנה הת' ראי יפה 'הבליע שם (בנומר 4) בנעימות דבריו וכ' בלומר אבל הארמאה היי מחוייב הריגה גם ע"פ ענמו כדינוי אבל לא הודיענו זו מכין לו שדינו ליהרג עים עלמו וחם חמרו שהוח נידון בעד ח׳. חבל חם גם עד חין בן מנלן שיהח נידון עים עלמו ועל החכם להביח רחים. ואשר אני אחזה לי בפירושא דהאי עובדא אגיר ילכם ידבר אותן חותנום נעמנים! כי לא מחשבותי מחשבוחיכם ולא דרכבם דרכי. אחם חושבים שהרשע עהום הזה נהרג ע"י ב"ד ע"פ עותה הדין שעבר על לחת תתנוחו חשר נווס ולכן ינעקם הרבה למנוח לו עונג עון חשר חטח משפע מות לפינ -ע"ם פקטי דון מורה. ואנכי לא כן עמדי ולבבי לא כן יחשוב באמי חושב שרשע כזה המחלל את הקדשים והמבזה את התורה והמנוה לעיני כל שראל חוטא ומחטיא את הרבים אין ממתנין לו עד עמדו לפני העדה למשפט כי אין דמו מסור לבייד בלבד לדינו עיים ד'ת אבל יד כל אדם בו. הנה כי כו עינינו הרוחות כי הוא ביון הרבה אשמה נכתם עונו לפנינו מכוכלד בקטאים בעונות ובפשעים מראשו ועד רגליו לכל מראה עינינו וכמה לו עונות וחטאות: כי מלבד שחלל את הקדש באכילמו ונתן מכשול עון לעברים החוכנים חתו מבשר הזנת והנמנים עמו בתנורתו שהרי מרק הדם על שם כל התנוים התולים והערלי לב אערל בשר הזה ולדעת הרמצים (פ'ב מיה קים) הזגח פסול ומנע אייכ את הרצים מלעשות מייע של פסק שיש בה ברת לבלפי הקריב חת קרבן ד' במועדו ולחכול מובק פסולי שהוא בלית לא תאכל כל חועבה (המבוס פיים מה' פהימ). הנה יתר על כן הרחה מה שבלבו וחת מחשבתו הרעה חשר חשב על היהודים תופשי חורתם באמונתם להבזות התורה והמצוה בעיניהם דנחזי אכן אשר באמת לריכים אנו להבין מה תמום תמה הארמאה רמאה במה שלתנו לו לאפול משופרי שופרי אם בא אליהם במרמה על בלי הגיד להם כי לא משראל הוא ולא ידעו במה יכשלו אבל הנראה שהבליעל הזה בא לפני ר' יסודה בן בתירה כונין ואפיקור. (אשר רבו כמו רבו בסוף יוני בית שני המינים המונים את הרבנים ומנערי להו בהרא) וכמתלונץ על דברי תורה ולעשות תורה פלסתר כאוור כתיב כל בן נכר לא יאכל בו וכל ערל לא יאכל בו ואלו תורת אמת היתה בפיכם ודבר ד' בפיכם אמת היה מו הראוי כי אם איש נכרי יאכלנו יחנק בגרונו בכזית ראשון שיכנים לבית הבליעה ואנה אכילנה משופרי שופרי ואני חי והים ושלום עלי נפשי. ואלו היתה יד ריב"ב תקיפה היה נוחרו או קורעו תנבו על הנותו דברי הוות כחלה לחרף דברי חלקים חיים כי חלו חחד מישרחל עבר חפיי על עבירות חמורות מקלל השבחות בועל בעילות אסורות אוכל מאכלות אסורות אם לא עשם כל אלה רק לתיאבון כי גבר עליו ינרו למלאות תאותו אין דמו מסור אלא ביד ב"ד, לדינו עים עדים והתראה או להוראת שעה כפי שירחם בעיניהם חבל מי שהדנו בלח רשות ב"ד נהרג עליו וחלו עשה לקם מהנה להכעים בשלט בנפש כמבחיש את התורה אף אם עבר

על עבירה כלה שבקלות ואפ"י על דבר אחד מדברי סופרים המיך עצמו למימס וכל מוצחו יסרגנו ומצוה גדולה עשה וב"ש השלגלג על ד"ת להבזות את התורה והמצוה כמסית ומריח מאחרי ד' ותורתו שעל כל דבור ודבור והנה מפיו ינה התיר עלמו למיתה והוא הוא המין והאפיקורם חשר למו מסור ביד כל חדם חשר נגעם ירחת ד' בלבו רק בזפון שהיחה יד ישראל חקיפה וכמו שנחר כל זה הרמנ"ם ז"ל נהי רונק ובים מחלים ובשלרי מקומות בחבורו ובפירושו. והתנח ריב"ב ידע מה להשיב לאפיהורם לגורהו נחרתו ולהרגו בערתה ע"י הקנחים חשר תעיים ופגעו בו נפגעם בו ובהחודע להם שמן דבר מנהו כי נגע בבשב קדש והכוגע בקדש ובכליו נוגע בבבת עינו כי כן שנינו בחשנתנו (סנסדבין פרק ע') כהן ששתש בטותחה לין לחיו הכהנים חבילין לותו לב"ד חלם פרקי כהונה מוניחין חומו חון לעזרה ומפניעין חת מוחו בנזירין מה שליו עליו קיוב מיתת ב"ד. ולא זה בלבד אלא גם הגונב את החסוה מף שלם חללו בנובחו לה התעתר בו ולה חכרו ונחלה בידו חות יותת לא עים ביר חבל קנאים פונעים בו (שם). או אלו העו איש נכרי לנאת חוד ממחילתו הגדורה בעדו (למעלה בעלמה) וליכנס אפיי לחיל (כלים פיים) וכ"ש לעזרה היתה צווקה נדולה בעזרה נכרי בח שערים! - והם אותרים סוניתוהו! שלת יטתח חם העזרה. חף כי חרור נוכל התין הרע פום חשר חטא וחשר החטים את ישראל ועל חטם חשר חטם ברינת רגלים להרע ועלה מדי שנה בשנה לירושלים (כמו שדקדק יפה הח׳ ר"י יפה מלשון דסום סליק וסכיל וכן מדוקדק נפשיטות מלשון פסחים רק למען כחש בתורה ולבלות קלונה ברצים לת דבר די כזה וחת מנותו הפר חת כל אלם עשם סינקה? סיסים? מות ימות; כמות נגל ימות כנפול גן שולם יפול ולא יוסיף קום הכרת חכרת הנפש ההיא עוכה בה לעד ולעולמי שולמים. ומשונה מיתה זו מיתת ב"ד שכל הרוגי ב"ד חין מיתתן מיתת עולם שווידוויון ועוחחן הן הן כפרחן ווש להם חלק לעוחיב שכן היו חותרום לו שהתוודה" שכל התחודה יש לו חלק לעוה"ב. וחף הוח הים חותר בווידויו חהח מיחחי כפרה על כל עומתי. - לא כן הרשעים האתורים המונים והאפקורסים העומרים עלינו בכל דור ודור כאלה המכעיבים במלאכי אלקים וכתעתעים בנביאיו וזה כל מגמתם לשכח, עוברי הורה ואמונה מישראל בשנותם את מעמם וסדרי תפלותוהם מאשר יסרו לנו דרואים באמונתם -- שמיתתן מיתת עולם כי לא"יכפר להם העון הזה גם כי יפיתון נידונין לרורי דורות ותהו עונותם על עצמותם לחרפות ולדראון עולם. כן יחנדו כל חרביר

ד' וחוסביו כנחת סשמש בנבורתו. מערהייא, תמח דהחי שחל מרכטיים.

) פה הנה מקום את להעיר כמה שהוכרת הנאון ול"ח ז"ל לואת מכוונת הרמבים הסשוניה ולהסב לכוונה אחרת, מסני שהוקשה לו למה סונורו הרמבים ממלחות מו החורם. ולכן הוכרת לומר שהמזהרה לב"נ נחמרה, והישראל המחביל אינו עובר בלאו דלפני עור. כמו שבאר שם שדברי מרן ז"ל בכ"מ לחרן זה דתומים מחוד. - וחנכי בעניי חילולי שחיני כדחי הייחי חומר שודחי כוונת הרמב"ם כספוסה כמו שהבין הרב כ"מ ז"ל שהאזהרה לישראל המאכיל נאמרה ומה שחינו לוקה מה"ם הוא מפני שהוא לאו שאין כו מעשה, שהרי המאכיל אינו עושה כלום. ואפי' הניח לו המאכל לחוך סיו, כל זמו שאינו בולע אינו כלום, וסעולם האכילה שהיא הבליעה אי אסשר שחעשה אלא על ידי האוכל. אחרי שלחי מאמרי זה ליד הרב בעל המגיד, הקרה ד' לקראחי ס' החינוך, סתות נסתח לפני גם' בא ואראה מראות אלקים, כי את אשר הואלחי לדבר בישוב דברי הרמב"ם במה שפוער את המאכיל מן הססח לכן נכר ממלקות מה"ת, חשר טרחו כזה מרו ז"ל בכ"מ והנחון לל"ח ז"ל, וחנכי בעניי כמו שער בנספי, שהטעם סשוע מסני שהוח לחו שחין כו מעשה, רחיתי וחשמת. חשר החדימני כזה הרב הקדמון בעל החימך זיל, שכן מחהלך נחומו לדים וכחב בסשימום מצום י"נ. שלא נאכיל מכשר הססח לישראל מומר לע"ו שנאמר כל כן ככר לא יאכל בו כו', ועובר עליה והאכיל ממנו לכן נכר עובר על לאו ואין בן מלפות לפי שאין בו מעשה, וכן כמלוה ייד, שלח להחכיל לנר ולחושב סיים כדברים החלה. והגני לשמח כזה גם את לב קוראי המגיד אשר יקראוהן באמח, והדורשים את האמח באמח, וברוך ד' אנקים אמח אשר הנחגי בדרך אמת. יהודה וישראל.)

כו מוחה אבל בבהמה טמאה ואפיי ע"י ישראל ואי נמי בבהמה טהורה ועייו נכלי בשר הפורש ממנה כו' אסור לזמן עליו את הנכרי ואפיי בלחקר שתנח נפשה. וחם סים סבור שבשר הפורש בו החי תותר לבייב למה אומר בשר הפורש מן המפרכסת הטמחה או שלתנבלה. אפשר שהפורש מן המפרכסת סמור יותר מן הפורש, מן החי? אתמה לולים דעת הזהן ונשות פנים הרמצ'ם ז"ל לח דעת יחיד היח, חבל דעתו מטעם זהנים יקם עיים קבלת יחזייל (ברייתה דייר אושעיי ערוכה ושתורה חולין קכיה בי) ומזקנים נחבונן, שכן לא השינו משינו הרצ"ר זים. והרשבייה זיל שמובר במפורש כדבריו כניל, ולא מנינו שום חולק בזה, והרי הלכהיזו ברורה כהלכה למשה מסיני. ואם מהן ז"ל בכ"מ נחקשה בדבריו והנית בליש כבר חוורו כל קושים יש לה תירון., והנה בח חחריו הרב בעל לחיוו ישל ויישב בטוב טעם שם. כו במסיכ החכם, שנה ברוחה בדברי הרמבים במיש (בנו' 21 חות נ')

ינהלכות מסכלות חסורות פרק ה' ונה' חבות הטומחות פ"ב"הגיד לכ מפורש הרמצ"ם זיל, כי כל החיברים חשר אין בהם עלם בשם בשם בשו יקראו". אשר בזה בת לחזק את דבריו שהרמב"ם למה דינו למסור בשר ר החי לביינ מההוא עובדא דארמאה שנהרג על שאכל הבני מעים שהם "נ'כ רמן בשר לא אנר. ונאחת עין נעין כראה שתנואר שם במקותו להפך, שהרה ז"ל הרמב"ם שם לחד חבר שיש בו בשר ונידים ועצמות כנון היד והרגיל ואחד אבר שאין בו עלם כמו הלשון והבילים והטחול והפליות והלב וכיוצא נהן אלא שהאבר שאין ני עלם בין שחתך כולו בין שחתף מהלתו היץ לסור משום אבר מן החי והחבר שיש בו עלם חינו חייב עליו משום חמים עד שיפרוש כברייתו בשר ונידים ועצמות לכל לם פירש מו המי הבשר בלבד חייב עליו משום טריפה כמו שבחרנו לא משום אבר מו הקי. הבי שהרמצים הורא לכל הבני מעים בשם אבר, והם אם הנקראים בכל מקום האברים הפנימום, והגשר מן האברים החלונים הוא לבדו נקרא בשר, ואי אכשר איכ שילמוד דיו בשר מן החי מדין נכי מעים שדיו אבר עליהם. ואם דיו נשר עליהם לענין טווואת וות ששם נריד דוהת אבר שיש בו גם גידים וענמות אבל לעניו אמיה דיו אבר עליהם. -

"** המחמר הזה חשר חוכי נותן לפני התורח היום המדבר מעניני חייבי מילחה ב"ד ומסרטי ליניהם כענין הנכרים שהיו כח"י בשנים חדמוניותו שכל הדינים החלו -לח היו נוהגין חלח בזמן שחיו ישרחל שרויין על חדמתם, 'וב"ד הבשול היי יושב ודן במקום חשר בחריד', וכבר בטלו כל הדיני נסשות חרבשים שנה מודם החרבן. אל נא ערע הקורא ממנו עינו כי למה ינרע מכל מתכי קדמוכיות, במה שפבר הי׳ לשולמים. וחיו המחמר הוה חומר חלח דרום וקכל שכר, דרשוני וחיו להכין דכרי מכמים וחדותם. - הבותב.

Newspaper: HaMagid Date: November 13, 1872

רין וחשבון. מחת א"ז ברט"ט ז"ל. (המשד מגליון 43).

אלה הדברים אשר היו מנוים וגמורים אגלי ואעפייכ לא אנתי להוניאם לאור דוקא, אחרי שלא ראיתי בזה שום תועלת, ורק חושבנה בעלמה דכה סליק להו שפיר, כי לדינה קיל כר' יוםי, וחין לנו שום עסק בשיעור האלכסון, וכן אין לכו להרהר אחר חשבון הרמצ"ם ז"ל, ולהחחכם לדחדק יותר מתנו . בשכנר ידענו כי הוא ז"ל היה נקי נדקדום חשבונות ההכדסיים הרצה יותר ממנו. וכן הרב חוייט ז'ל ידענו דחוו נהירין ליה שבילי דאוקלידום כשבילי דקראקא, וביותר כי הליתוד הזה של פיטגרום הביאו ז"ל בעלמו במשנת ערוגה (כלמים כ"ג) וכ׳ ,ועמדתי על חמתתו בלמוד מין מהמחמר הרחשון לחקלידו מהקדמונים שבחתוני כו' . - חבל הרמבים זיל כפי חשר רנה רק להרחות הדתיון, תפש בכוונה חשבון השברים סנסים, לסנר את האחן ולהחל את הדתיון, אשר ממדה הנסה נוכל ללמוד בקל גם המדה הדקה שבדקה. - וכן הרב חויים זייל לח רמים למקן רק חקון הקרוב, ממחנה לרביע, מה שיש בו די לקרב חם סרחוק, "שנל לם רחם להעתיק נחשנונות דקים ביותר, כי תם יתרון לחדם נכל עמלו שיעמול נחשנונות דקים מן הדקים, חחרי שפוף פוף בלחי אפשר שינא לחכליתו, מטבע החשבון הבלחי גדור בעצמו. -אמנס, עת לכל חפן אמר החכם מכל אדם, ועתה העת: עת לדנר ולם עת לחשות . -- חנה הח' נינ חחרי חשר חכמתו עמדה כו עים לחודי פוטגרום להנין דנרי חכמים החלוקים נמשנתנו, חשר בלעדם אומר שלא יחכן לעמוד על כוונה דבריחם", החחכם לנייר לנו תמונה חדשה עים שברי מעשר, חשר על ידה יתקרב חשבון החלכסון לחשבון שני המרונעים ניוחר, - חנל הניח חת העיקר וחכש חת סטפלה, כי כל עלמו של הירוב החשצון ניותר חינו חפיי טפל שנטפלים, חבל רק להראות כחו ועולם ידו בחשבונות דהים. אילם עיהר הדבר להשנית שכמות השטח של החמונה לא יעלה אפי' כחוט השערה יותר מבית סאסים, שהוא חמשת אלפים אמות מרובעות, זה לא שם החכם אל לנו, -- ותמונתו היא תמונה האסורה לדברי הכל, כי השטק המרונה שלרכו 93° 90. ורחבו 100 37° 53 יש בו 5000,1138 לתות נחשבורת, שהיתרון הוא יותר מחשיעית אמה , ואסור לטלטל בו יותר מ'ד אמות . חם מה שראיתי עלמי כמחוייב לפרסם הדבר, כדי שלא יבאו ויסמכו על חשבון המחשב הנדול הזה, מבלי שיעמדו על הבחינה . - ומחוך הדברים מכרתי שאולי זו היחה גם כוונת החכם התנוח פיניליש, בתה שהוסיף לתקן ע"כ שברי מעשר, כי בלעדם יהיה חשבון הח' שפינעל ג"כ בלחי לודק, כי מרובע שחרכו 1/27 93 ורחבו 3/4 53 עולה בתשברותו ספים למום, שסיתרון הוא הרוב לשלשה רבעי אתה, והיא ממונה אסורה , - אשר עיכ קראמי שם מאמרי זה דין וחשבון, שכל הרונה לעסוק בחשבון זה ילריך לחשוב בחחלה חמונתו לפי עיקר הדין, שלח יסיה בה יותר מבית סלתים כלום, שזה מעכב לדברי הכל, ולח"כ אם ירנה לדקדק בחשבון האלכסון אליבא דר"א, יחשוב וידקדק מה שלבן קפן, - אבל המדקדק רק בחשבון האלכסון לבד, ולא ישים עימו ולבו לדון דין חמת לחמתו, בכמות השטח, ויוסיף בו על סחתים חפי' כל שהות, הרי זה עתיד ליתן דין וחשבון. — ולת הכחד, כי המנם עלה קלה יש לנו לקיים תמונת התי ב"ג ע"י

כן לא אכחד, אשר גם גכל יחר דגרי החי הגדול ב"ג שם, לא מגאנו קורת
רוח., — והגני להעיר צזה על סדר דגריו. — א) מחלת דגרי
פיהו, משבח את המשגה שמיוסדת על עותק יסודות חכמת הגיומטריא,
אשר חשבנו עד היום שסכלי התנאים צידיעתן ולא ידעו מה שלמד
פיטגרוס כי מחרוצע הנעשה על אלכסון משולש נצג הזורת הוא שום
לשני מרוצעי הצלעות, והחשבה וההלמוד אומרים אמתא צרגנוע אמתא
וחרי מומשי באלכסונא. — (המשך יצא).

Newspaper: HaMagid Date: November 6, 1872

אולם ראיחי שכנוד החכם סבר לתקן את דברי החי שפיגעל, והבליע שם בכשימות דבריו וכ' שורוחב התרובע הארוך שהוא 1/53% פחות 7 שנרי מעשר 2889. — וכן כ' , נעוד שורונעו של 1071/2 פחות 1071 שנרי מעשר 11526 – וכן כ' , נעוד שורי מעשר 11526 – כראה שנה להוסף ולחקן על חקונו של הח שפיגעל, כתקנתא לחקנתא, שכוונת הרמצים לפחות מחשבונו שברי מעשר מלו. וכזס יסים חשבות מדוקדק מחד. - וחשתותם על התכחה, כי לפי משנון זה לדרבה הוסיף החכם וגרע, כי עוד חוסיף להרחיק ביניהם עד 16, כמו שמשב, שהחלכסון עולה 11526 (יהוא חשבון נדק) ושני התרובעים עולים 11545. - אבל באחת החשבון הזה בעלחו אינו מכוון, כי 3/53 נשוה הוא גדר למרובע 2889 – אבל בפקוח 7שברי מעשר שהם 5266/100 מרובע הוא 2881. - וכפי הנראה ערבובי דברים, טעות או השתעת הדפום יש כאן, ושבאחת ביל כן 2881 ועם קשנון האורך 8656 יעלה 11537 בעוד שתרובעו של 1071/2 פחות 14 שברי מעשר 11526 וח"כ נשחר ציניהם 11 וחזר לכמו שהיה ע"פ הסנים הפשוטה של החי שפינעל כנ"ל, וחיני יודע חיכ מה הוסיף לתקן בזה. - אמנם באמת כל עלמן של השברי מעשר איני יודע מאן דכרי שתייהו נדברי הרתבים ז"ל, ולם נחתר שהרב ז'ל סתך ענתו על החכם ומבין מדע חבל מי חכם יבן אלה. — וכן יקשה מאד שיחשונ הרמנ"ם שברים לש \$4 בחות 1700, 2/ בחות 1000. הקצור קצרה ידו לחשונ מש \$6/100 הציני, שאם נחית הרמנ"ם ז'ל לדקדק בשברי מעשר, למה לא חשב גם האורך בחשבון השברים הללו, וסים משבונו מדוקדק מחד, עד שלא היה נשאר ביניהם רק ערך 1/8, וכד סים לו למשונ."

אלכסון 11526,1696 — — — 107,36 ו1526,1696 — — — 107,36 אלכסון 11526,299 — 11526,0370 — 2882, 6161 — 53, 69 שניים 11526,0370 — 2882, 6161 — 53, 69

שנל בחמת לח במית הרמבים ז"ל כלל לדקדק בחשבון זה הדק העוב, רק עד הקידוב, חתרי שחשבון ולמי גדור כזה, לעשב לח יבח לתכלית דקדוקו, וכמיש בעלמו ,וחלו החשבונות כלה בקירוב ומה שחשברתי לך לדמין חיו חשבה הסובים בדיוק למי שהם כלם חשבינות בלי גדורים ," וחשב את שבר חשבון השברים הגבים והרגילים, במחנה שליש ורביע, יחשב את שבר החשבים, או כם יחקון החו"מ, לרביע, — ושבר יחשב את שבר שליש שדיין יהיה רב המתחק ביניהם, חשבי לשליש מן החליש השבי, שחשב שליש החשבים, — והשפתה חשבי לשליש מן החליש של ששליש החשבים, החשבים החשבים החליש במי המנוח ליש מול של מול בשלר רק אם של של מה כחשב הול לעומת , 2000 הרבים ו"ל כני המנוח ל נדבריו. — להצל ודמי שקשם להעמים בסומתו כחומת רחוקות משברי משבר מה שליש שבני מעשר היא התנוח הדבים מן המתשבים האחרונים. ובכן לני שולל לח כנודו להסביר לי השנות, ולבלר לי כוומון נדם,

מצו דברי . נדגרי החו"ט האלון ראיחי נכון להעיר מה שחמום לי מכבר, במיש שכפי חקונו והנחתו האלכסון ק"ז ורביע, לא יעדיף חשבון שני התרובעים כי אם פחים ששי המוד האלכסון ה"ז יחסך והלו שלי האלכסה שני התרובעים כי אם פחים שחים למים האלכסה שנים ולא 1450 במיש האלכסה שנים ולא אינם עולים ראף 1450 מ"ל בי הוא בעלחו, וא"ם אדר היחס שחים משה אחות, עוד יותר תחוש וקרוב לרביע, — ולכן נראה כי השמעת מיבה אחם ש כאן, ול"ל פחוח משתי אומה ארביע.

זה מה שרחיתי להעיר בערין זה, וכל זה הנני מחבה למשונת כמתו בלחת השנה תרבים. עב"ל לשוני שם. דין וחשבון. ממת א"ו ברסים ז"ל.

בית סאתים כחנר המשכן לענין טלטול שבת בגנה וא שלח לשם דירה, נחלקו בו חבות העולם נחמונתו (עירונין פינ מיה) ר' אליעזר סובר כפי שפירשוהן גדולי הראשונים, שאם הוא מרוצע ארוך לריך שלם יהים חורך חלכסומו יתר ע'פ שנים ברחבו חמה חחת, מפני שסובר כריח בן אנטיגנום דלענין שיעורי שבת משערינו הכל בענול. מעפ"ז הוסיף הרמנים זיל בפירושו ובחר לנו ע"פ דמיון, שלדעת רית יסית חורך השטח שלש וחשעים ושליש חשיעית, ותרוחב חחשים ושליש, בהחלכסוג מחם ושבע ופני, חשר בתמונה כזו השטח מחזיה הרוב לחמשת חלפים חתות תרובעות, כחבר החשכן תחה על חמשים, וחורך החלכסון איננו יותר מכפל הרוחב גאמה אתח. -- ור' יוםי סובר שאפי ארכו פי שנים ברחבו כחבר המשכן ממש, שהאלכסון ממנו הוא קרוב לקי"ב מותר לטלטל בתוכו, כל זמן שחורך ללעו חינו יותר מפי שנים ברחצו אמים אחת, דשיעורי בנת משערינן במרונע, הן ואלכסונן, והלכה כמותו. על דברי הרמב'ם החלו, הביח החכם ב'נ (בנליח 5 ש'ז) חת דברי הרב כי יעקנ שפירא ממעזריטש, שאחר שראה הרג חוי"ט למהן נדברי הרמב"ם שניל החלכסון ק"ז ורניע, שכום יחקרב החשבון יוחר, רחה הוח לחקן בענין אחר, לא את האלכסע אבל האורך והרוחב, וכ: ,ולפיז תהיה מדת סחתים ד' חלפים ע' מחות נ'ז חמה חסר חלק כ"ז נדקדוק והחלכסון ה"ז וחני נדר מרונע יית חלפים ה' מחות מיט חמה ועוד ז' תשיעות וחלק כ"א מן אמה" -- נראת שנם דבריו לריכים תקון, והשמטה יש כחן, וכנ"ל ,והחלכסון ק"ז וחלי נדר מרונע ייח חלפים ה' מחוח כ'ו חמה ורביעי, ונדר שמי התרובעים החיודד והרוחב י"ח חלפים ה' תחות מיט חתה כוי". - ולח ידענו ח'כ תה הוסיף לחקן נזה, כי חם עים שני תחוניו החורך והרוחנ, נשכר נמה שהוםיף נשטח ההרפף נהרנו יותר לשיעור בית סאמים. אבל הפסיד במה שהרחיה בין האלכסון דבין שני המרובעים כשם חמות, מחת חשר לפי תקון החחד של החוים החלכסון לבד, אין ציניהם ורק בשתי אמות. -- וכן מ"ש וא"כ יהיה בדיוק האלכסון כפל ניג ושני שלישי לכסורה דיוק זה שימי מדוייק. - והחכם ב'נ חחר שהעתיה הרקיב בחשבוני הלוגריטמן המבוחרים בחוקלידום לפי לתודי פיטגרום, העלה מדות קוים אחרים עיפ שברי מעשר, משונים מעט ממדות הרמנ"ם, ונתר לו דרך חדש לפרש מחלוחת החנחים במשנחנו, כפי העולה על רוחו, חשד לא כדת של חורה התסורה לנו תפי רצותינו בעלי החלמוד והפוסקים הרחשונים והחחרונים. - זהנה דברי הרחב"ם סחלו, כבר היו לשיחה בפי הבריות בחי מגליוני "המציר" בשנת תרכים, ובעם ההים הכינותי מחמר חחד בענין זה, ורחיתי עתה להעתיקו פה כפי הצורך לעניננו, חה לשונו. -

לכי שואל את כבוד המכם רצ"מ פינלים, על דברת הכרעתו בפבחבו (בגליון 27 גמות ד' שם) שהנהם החיר רד"ב שפצעל בדברי הרמב"ם (בגליון 27 גמות ד' שם) שהנהם החיר רד"ב שפצעל בדברי הרמב"ם בפירוש (עירונין פ"ב מ"ם) היא כמנה יותר מהנהם התח"ע שם. — יאכי געניי לפי ענ"ד ולפי החשבון הפשע, אדרה הנהם החי"ע ובונה יותר, — כי הרב ז"ל בא להך בשצון האלכסון לשני התרובעים, עד של נשלר ביניהם רק ערך 2 והקכם בא לרחק עד שעייין באר ביניהם עד עד עד"ין באר ביניהם עד דו ואם אתרו עבא מרי מתלת, כיש מתדכר. — יהני מסד ער עד באתר הוב הום המסומת כמותן והולך, וכך הוא השצון. —

זה הפתרון תביב יותר.

Newspaper: HaMagid Date: December 4, 1872

רין וחשבון. מאת אוו בתפים זיל. (סוף מגליון 46).

חתנם, מה לנו לבלבל רעיונינו ברעיוני רוח, ובחתרם דעייל ירקח, ליעול בישרת וכוורה, שתחלתו וסופו ד'ת המחירים חת העינים, כחשר החיר עילינו מחורן של ישרחל הרייף ז"ל (בעירונין סים רחשון) חה לשונו סטסור: דרש רב נחתן משום רבינו שמוחל חלר שתשמשם לחויר כו" יחיד נוחנין לו בית סחתים כו' כחלר המשכן כדכתיב חורך החלר מחם בחתה ורוחב חתשים נחתשים ונקרחת חנר כו', והעתיקו הרחיש זיל. שתי תיצות ונקראת הצר שהוסיף הרייף זיל נהספרו, הן למו שתי עינים התחירות את עינינו לפרש בפשיטות גם טעם מחלוקת התנחים במשנחנו לענין נכה הרפים, - כי הכה דבר תורה כל מקום סחורק גדר גבוה יוד טפשים אף צל סוקף לדירה, ואף שהיה שנינו בשלב מאחת כור, הרי הוא ההיי צומר, והזורק מתוכו לרה מיצי, ומומר לעולע צכולה אצל חדיל רה אמור לאפור הטלכול מוכי כיוו צדקעם וכרמלית, מפני שאין בו דיורין ואינו דומה לחכר. - אלא מאחר שמנינו בחבר המשכן שאף שלא היו בה דיורין נקראת חצר, לא רצו לאסור מה שקראה החורה חלר, ונחמו בה גבול, שעד בית סחתים כחלר המשכן שנקרחת חלר מוחר לטלטל בה ולא יותר. — וכן לענין תמונת הקרפף, אף שחמונת החלר הרגילה ביתי התכחים היחה מרובעת שוה הללעות, וכמ"ש (עירובין "נ צ') א'ר זירה כמה מכוונן שמעתא דסבי כיון דארכו כרתנו הוה לים חצר וחצר חינה נחרת צלחי וקורה חצל בפס חרבעה - או ענולה כמו שאמרן שם א"ר נחמן נקטינן כו' ואיזו היא חנר שאינה נחרת צלחי הורה אלא בפס ארבעה כל שמרובעת מרובעת אין ענולה לא ה"ק אי זרכה יתר על רחבה הוה ליה מבוי. - אבל גם לענין זה למדין דין קרפף מחנר המשכן, שכל זמן שארכו אינו יותר מפי שנים נרחבו, עדיין ין סצר יש לו ומוחר לטלטל בחוכו. --- וזו הים דעת ר' יוסי, דלכל מילי מדמיכן קרפף לחנר, לא לענין שטח בים סאחים בלבד, אבל גם לענין חמוכתו ממש-, — אבל ר' אליעזר סובר כר"ה בג אנטיגמם, שאין נותנין- פאות לשובתי שבח, ולכל מילי דשבת חשביכן בענול, לכך גם כחן לענין קרפף, חין לנו לחשוב כחצר התשכן שהיה מרובע חרוך, מתקזיק נית סחתים וחרכו פי שנים ברחנו, חנל נריך לחשוב כחלו סים טגול ארוך שונחזיק נית סאתים, וארכו פי שנים ברחבו ועפ"ז נהשוב בכל התחונות שאין בהן יותר חסאתים, שכל זמן שהקו היותר ארתך שנה, אינו יותר מכפלים באמה אחת, בקו היותר רחב שבה מותר שלעל בכולה . - ולכן בחרובע ארוך שהקו היותר ארוך שבו חומ מלכסון שלו, צריך שלא יהיה נאלכסונו יותר לפי שנים נרחבו. וה מה שנרחה לפעניד לפרש ע"ד הפשוט טעם ר"ח ומחלקותו *) עים מה שהורונו רבותינו הרחשונים זינ, הריח, הרייף, הרמבים, התו"ם, וסראים — ואין אנו צריכים צום לחשבונות עתוקים ע"פ הלתריטתעה והמנים החכם עיפ יסודי אוקלידום ולמודי פיטורום, מה שה: מפשר להעתים כלל בכוונת דבריהם. - ואם יבא מי שלבו שלם יוסר, ולבבו יטן להסביר ע"ד יותר פשוט, נקבל נספיי. -

'מכלל הדברים, כמה מילי מעליוחה חיכה למשמע מהני מילי דנרירנת . - א) התחונה שנייר לפנינו הח' גינ, שארכה (6/100 בפינו הח' בינ, שארכה ורחנה 5387/200, הים תמונה האסורה לדברי הכל, כיון שיש בה יומר מסחתים וחסור לשלשל בתוכה יותר מדים . נ') הדין דין חמם כ"ד יוםי לקולה , שכל התחונות מוחרות, כל זמן שחין נלע החורך יחד משנים בגלע הרוחב אתה אחת אף שהאלכסון הוא יחר הרנה כינו שתחבתר תן המשנה החלתוד והפוסקים . - נ') המשפן לא הים כשומירה כמו שחשב החכם, כי בחוכו נודחי כח היו משחרים, כמו שמשתרים בשומירה שבננה ושבקרפף. - די) בחלר המשכן לם טלטלו ישראל לצורך עלמם כלוס, כמו שקשב התכם - לת בצבת ולם בבת ולם הם השבה ושירים, לם כמו שחשב החקם-שלת ידעו , - חבל מים שחמר הוח לא חמרו הם וכח קרב זם חל זם. ב-יי) הפלל שחתרו כל חתקה ברבוע חומם ותרו חומם בחלבפונה, לה חתרו חלם נתרובע שום, חבל בתרובע חוק נוסה כלל שינוניום, שאלכסונו שום לגדר שני האודגעים האחד. הרחב ב- זו לאן לנו שום הכרח אדמי ר"ה בששמטו שידע ליאה סיטורי, אלא שהמחלים האוד יצר היא ידע - ח"ץ דקדון השמעותי ארות את האלכסון לשני האודגעים ביותר כילי הוא תלחבם שאים בירכם לנוסם בנ"ד, אחרי דלריפה קול כ"ר יוסי – וחיום חכמים, כי לפרי שמום חשבון בלחי נדות בטבע, וחי אחשר לשלם לגה עד חבליתו: שום עמלף בוניו בו .--- ומי שקושב שלל במים חדירים, והעלם פרבוםב חשבונות עמוקים -ומדוקדקים יותר מחשבוני סרענים ושמופים ז'ל, .מעלם חרם ביו, כי מלו רצו סם זיל מיקדק חיו מיקודקם חביבים מולו מומנו לעל לב החורכו רק לממון ... ודי לסם חפצון ספרים חנים מונים חורכו חיותר מה במים מונים בינים מונים מו די והוחר. - ט') נדנרי החר"ט שם נסוף דנריו, יש השמטק חינה יר ומחתה. — ש) כינדי מחור שם בסוף דרים של מחור ודיים שמחתים הדנים מחתים במחור הכדברים -עמוקים שבלוקלידום ע"פ ליוודי פיטגרם, ומי שיעלה בידו לפכש עלפ דרך יותר פשוט, מצא עליו יברכה. א"ו ברסים זיל.

"). הרום בחיות בייתם פה בסיבה בקתית לבים גותן שקב כל מ"ם מיותכן. עם: בד"ק לב"ה לב"ה לב"ח דמקומיון לו המלפטיתה כון, ותפני בפנים יותכים לי התוכ הפובקן יוף מסים על כ לפחר הן הפלפטית!! — דלפי דכרים ללפי קופר בל לב"ב בר"ב בצצוא

Newspaper: HaMagid Date: November 27, 1872

רין וחשבון. מאת א"ז ברס"ם ז"ל.

(סמשך מגליון 45). י) כ' ,ובלי ספק טלטלו ישרחל בשבח בחבר החשכף חי יחן זכדע חחה עולמול היו תולנולים אם לפי נפתו ... מים נחוד לתקום החם וקדום קדום אחר לו לא ממסם טראל וליים אלא שניני, ומים מקום שם לעולם, ואמר מים שלורך סקורנות ... אלי פוני התכם מסברת שלמו, שאוכלי מן קראו לשנת שוני, ולאמר שאכלו פנים ושבע מלחם משנח, כנפיחית בדבש ולשד השמן, הלכו לנוייל בפרדם הנדול ורתנ ידים חצר המשכן, לשחוק שם נכדור וכדומה - מחת חשר נמורת מהדש אחרו, (בסוף ברכות) לא יכנס (אפיי) להר הציח (שהיא מחרם לוים) צחקלו במכעלר ובפורחו. — ה) שם נמן בסוגר וכי החרם צפי בינד מעברין דף לא דים כל אחחה בריבוע הראו ציור מופחי על זם, החול דכר חידום של זידעו כי ריי בן בכל כבר ידע תוח". -- בלחת לא ידענו תם ענין שמעם לגל חר סיני? -- החו"ם שם חרלו בתומח שישכלל שנידמו כל למחת נרבוע למחת וחרי חומשי בחלכסוכה חינו מדוקדק סיעג, ושחות מעט יותר — וחיך נדע זה מר"י בן צבח, שלח הזכיר כלל משום חלכסון, חזין לו עסק רק לעשות ממרובע חרוך של מחם על החשים, מרונע שום הצלעות, שעולם שבעים חודה ושירים, וכמו מרס חורה טול - חמשים וסנג חמשים, והוח יפוד פשוע הנודע חפי לתשב"ד כמיש סות בענוו אים שרך זה להי? ע") כי ,והיה שתתר עשר שהים יודע שער בתר טומו בים' — כתרותה ההםי כבל גה מדייק בשת צוגבר רבובי, כי לא על כל קו מחם, שהרה פגוד וכן התרועם חותר כן (כחוריות ריד) לכל על דיה ממוח מלוחדו של כי נתליחל . - ירד) כ' ,ור"ח, כיו אחר שיש לנו תרובע אחר ארוך שאלכסונו כפלים כרחבי והוא מוטבע בטבע כל ענול" - הנה החכם חוח את החבל בשני ראשיו, לתשוב ע"פ תרובע וע"פ ענול כאחד. — וכמה רשוקה כוונה זו שלה סובר ר"ח כריה בן אנטיבנוס, שכל שיעורי שבת משערינן בענול, אין לנו אלא לחשוב את המרובע כאלו היה ענול. אבל לא לחשוב אם התרובע אשר נוכל לצייר בעגול, זה מה שאיכר מחקבל על הדעת כלל. — "ל) כ' ,וע'כ ידע ר"ל שהיה ניסו של ר"ב שידע מדה החודש כ'ט "ב השנינ, וידע ניסו ר' אליעזר למוד פשנורי. - משנחנו חומרם (עדיום פ"ב) החב זוכה לבן בחכמה, חה נכנו מנד הטבע. כענם מענמיו וגשר מגשרו. מגל הני חרי ניחי את בא מן הלפין חה בא מן הדרום, לא ידענו מה יש להם זה על זה, בדבר חכמה ובינהן, חשר יחדו יחלוהו. כן מה שמשבת לת ר"נ שידע מדת החודש בדיוק חשל"ג חלקים, הנה כפי חשר העיר נזה החכם החופן הנדול כח"ז סלאנימסקי בספרו יסודי העבור מהדורא תנינא נד 32 נשם הרב בעל נחמד ונעים, חפשר שלח ידע מדיוק חשבון תשלינ, רק משתי ידות שעה. והע"ג חלקים חולי הוא הוספה מחתרונים, והחכם העיר שם בנדק ממה שהשיעורים שתי ידות שעה עם ע"ב חלקים חין להם המחברות זל"ז, וכן ממה שלא פירשו שהחלקים הם מחתריף בשנה, ודבריו נקונים מאוד. — אבל גם אם נהבל בפשיטות שידע גם מחשצ'ב, סנה ר"ג בעלמו לחותר (בר'ה ק"ה) כך מקובלני מבית אבי אבא שלין חדובה של לבנה פחתה מכיט יום ווחלה ושתי ידות שעה ועיג חלקים. וח"כ גם חנחנו עחה כלנו חכמים כלנו נגונים כר"ג, שהרי כלמי יודעים חת החורה הזו כמותו , שכך גם חנתנו מקובלנו ממנו: אבל באמת המקבל דבר חכמה, אינו בהכרח שיהיה חכם ומבץ מדעתו. ויותר היה לו להחכם להגיח רחיה מדמות נורות לבנות שיהיה לו לרינ בכותל בעלייתו , ומשפופרת שהיחה לו שהיה נופה בה לוורחוק, וכדומה, שחה כרלה שהיה הכל בעלייתו , כן ווה שדן . בזירה שוה מעצמו, וכ' "ועיכ ידע ר"ל שהיה ניסו של ר"נ שידע מדם שיעור החודש כיט יינ תשליג וידע ניסו רי אליעזר ליתוד פיטנוריי אנו אוורים אם לדין יש תשובה, שהרי עיננו רואות, שהרבה יודעים עמה מדת הקודש, ולמוד פיטנורי שינו ידוע שף ל"ל מני שלף. -יינ) בסיום דבריו כ' ,ור' יוסי חולק ולומר כי לך במרובע לרוך ממפה אתה על מתשים אתה כחזר המשכן מותר לטלטל ולא במרוצע ממש כר"י בן בצא ולא במרובע ארוך שאלכסונו כפלים כרחבו כר' אליעזר מפני שלי לפשר לנמנם במופס כמו שכחב הרמב"ם. - טעם זה שנתן החכם בסוף דבריו, באמת אין בן לא טעם ולא ריח. - כי אם סרמנ"ם כחב שלי אפשר לנמנס, ולמשוב בדיוה מדת האלכסון של מרובע ארוך מחלה על חמשים, וכן לחשוב בדיוה כלעות מרובע שוה ששטחו המשת אלפים אמם, מפני שהם בטבעם השפורות בלתי גדורים, הכה מפני זה אין לני אלא לחוש להחמיר, לפחות מעט לכאת מידי ספק, ולכן אין לנוולם ולסבב את החמשים בחמשים עד כתוע השערה, כמו שמדקדק ר"י גן בצל שבעים למה ושירים שהם קרוב לחמש שביעיום כמים הרמב"ם שם, חה מה שחולק עליו רעיק שם. אבל שבעים על שבעים בשום, וכ'ש פחות מזה, למה לל יעשה, חתרי שלין כזה שום ספק . — וכן אליכל דר'ל אולי אין מן הראוי לדקדק כ"כ בשברים . אבל אם רוצה לעשות ד"מ אורך 92 על רקוב 54 למה לא יעשה . שהרי אין נריך שום נתנום לזה, ותי שיכול לנתנם תאה על חתשים, יכול לנמנס גם שבעים על שבעים, וחשעים ושתים על חמשים וחרבע. הולם בנוף פירושו החדש שהתנית לפרש ש"ר יוםי בה להחתיר -סנה מלשון המשנה שר' יוםי חומר שאפי' ארכו פי שנים ברחבו מומר לטלטל בתוכו, בודאי נראה ברור שכ"ש מרובע ממש שמותר. - אבל כבר הקדים החכם בתחלת דבריו וכ' "שאף כי מלשון המשכה ידמה לנו כי איננו מסכים למה שאני מכויו בדבריהם אך האמת עד לעצמר. יעמה הבית אומנו החכם במנוכה גדולה, ותנחנו לת נדע מה נששם. אם לספוק ההלכה כיר יוםי לקולה, שאפי׳ ארכו פי שנים כרחנו מופר וכ"ש בשרובע ממש, כמבוחר במשנתנו, וכמו שלפסקה ההלכה בנ"ע בפירוש, סלכה כר' יוםי לקולם, וכמו שפסקו כל הפוסקים, סרי"ף הרמצים הרח"ם הטו"ר והשריע, - או שנעל כרחנו נכוף כאנתון רחשנו לקבל עול חורם חדשה, בשכנר הורה זקן ג"ג בפחרת להחתיר, ע"ם פירושר החלם נדנדי ר' יומי, כי אך נמרונע ארוך ממחה על מחזים מוחר לטנטעל ולה נמרונע ממש, ולה נמרונע שאלכסוני כפלים נרסני. אף שהים נצירה קשם שאל העור יפלים לעשוד גה, אל מה נשם עם דהי זמון הבחלשיר שאיפורים עליו דברי סופרים יותר סו"ה.

Newspaper: HaMagid Date: November 20, 1872

דין וחשבון.

. ביייד בי קודות איני קרישים ו"ל. (44 pysan 75ng) - יחום דבר סחכם , דשתיםיור שתעמי . - חשבמ שלא ידעו חו"ל מלמוד שישנרום , :- וחשפר שהפבל איותא ותרי חיושי מהר בפל הארוצעים , שנחים דסיים לפתח . - זה הכלל לחחם נחרי המישי בידאי לא חשבם שוסוה גוהג גם בתרובע ארוך, יולפי תיעום בקילותי לא תנימ שמופר כלל אה ירק דמרובע שוה , - וחי אפשר להעלות על הדעת כלל שישעו שבל צביוו זה לחשת כן נס בחרובע חרוך "ן:יוסנה בתרופע חרוך מוחה של החשים אמות כביד, בחשר נונדוד נקנם אורך חלכפונו, בודף נוצח שהחל משם כסים יון 112 חמות, כפי למור המופחי של פיטלרים, חום נסשוב עים הכלל משמחל וסרי חותשי, ינדק שיהיה צו 120 ליחת באותון ב- ועים השפת שהראו לנג בעלי החוים זיל צפ" כינדי מעבריו קף ב'ז יסים עוד וועט יותר וחם. - סיתכן לטעית ניותר משחונם לחתם, ימה שהידי נרנש נחוש, יוכי לח הים להם קלה המדה לחירוד ברץ - חבל הדבר פשוטן שלא נאמר הכלל הזה רק במדובע שום בכלעות - - ב) כי שחך המשנה הזחת מירה לנו כי ידעו כלל פיטנורי שלחור". - לא ידענה, איכה נדע את הדבר מחשותו "אשר אין לנו שום דווו מום בדברי רי מליעורן שברי ר"ם למ פירש ביבריו במה חדבו זכחה רחון זכתה אלכסונה, כתו שפירש הרחונ"ם, ואינו אוחר רק שלא זהים לורך חלכסינוביותר מכפלים ברחנון וחיך נדע חזה שהחלכסון הול נדר לשני הוורובעים ? וחלו היה חיתר שהרווב"ם זיל ידע אולווור שה, יפה הוא אותר, שכיון שהוא דיל מנאר נדמיונו שארכו דון 199 איקנו אל 35 וחלכסונו 107 ושנין ידע שחלכסונו כך? חם לח אלאוד בישונרי . אנל ר"א שאין לו שים עסק עם כמום אורך האלככון, רק שלא יהיה יותר משנים ברסבון . אין לצו שום הכרח לואר שידע מלמוד זה. ג) סיים וכ', מובכל מקום שאחרו אחתא ברבוע אחתת וארי חומשי באלפסוכה כום על דרך הקרוב לבר" - מתח הדבר שחים חלה על דרך הקרוצ, כחו שהוכ חו החו"ם ביוכח בים כלד מעברין שהוח מעט יותר . - מולס זהו בחרובים חמם, מבל בחרובע מרוך הים דרך לחוקם מחודה וכחו שהרחור למעצה ביורוצע ארץ לדייל באל רחוד האל באל רחוד הלוחים באל החודה בחלו שלשה חכמים שחיו בכוף בית שלי פוהי. - נס זה כח ידענו מה צימ ברבר מתי חיו, והלח דין הנלה והקרפן נוהג בפני הבית ושלח בפצי הבית. ולם עוד חלק שלם דקדק יפה, שהרים מן השלום שהוא רי יוםין חי בכמו לרבעה דורום חתר ההובן, בימי רבינו הקדום. — בי שלף כי חלשון החשנה ידחה לנו כי איננו חסכים לחל שאני מפיין בדוריהם, אך האות עד לעליור. - אלו היה האות כן כמו שמעיד החכם על עלמו, בורחי היינו הומרים, שחפי חם יהין כל חכמי שרחל בכף חחת, והחחת בכף שניה מכריעה חת כלם, חול השם להחמין שהחכם חבין מדעתון דעת התנחים ובוינתם, יותר מרבימ הקדום המחבר ומפדר את דבריהם - ר) עם בהצעת דבריו לטעם מחלוקת הסנחים כ' ערדוע כי חנר המשכן היה ארכו מאה אמה ורחבו חמשים והתשכן היה כשותירה מפני שהכהנים שמרו בו כמו נביח המקדש" -שנה אם היו הכחנים שותרים נתשכן - לא היו שותרים בתשכן שהול חהל מועד והם"ה , כמו שלא היו שומרים בנהמיק נהיכל ונדביר, אבל היו שומרים צמנר חמשכו **), כמו שחיר שוורים פכחולוף בעורשי הוסופתות המשכן: שמנירס ייכמו שחול שינר, של בניתך סוף מבני שחול מקל המשתמר שיי . שמורים: שחקן :מנונו, לוכ חין למי ללפוד ומטלעלוומקרשף מבל בביש צחוכן; שחנירה במדהן בים וכול וכשל שמשחתרוים!י שניורום שחקן: מתנויך פעץ ישתשום בשעתר בי אבל מנון שם לפתוך שלי שושום שמשמרת חות חקריםככספת בשמורים שחונה ביתר דירם: שלל : חול חבשש שמו יושב וושער בתוכה שת סקבשף שתקומתנסטיותסים לספורוף ביידה יידה

*) ולעש"כ שלמו רלינו בעלה כן על דעו הרב הקדעו לכניו ישופן זיל בסירוסו, על הריף מם" עירובן. בשמחה דמבי בלבן ל" להרך ולדו לבירוסו, על הריף מם" עירובן. בשמחה דמבי בלבן ל" להרך ולדו ל" לפני ולהתן בל של ל" לפני ולהתן בל של החוב בל החוב בל של ל" לפני להתן ל" מש מחלים בירוסו של מבירו בל המחל בירוסו על המוד ל" בל מחל בל מחל המדיף על העדיף על מבירוך על מעירוך בירוסו בל מבול מחל החוב בל למבירו על מבירוסו בל למבירו על מבירוסו בל מבירוסו על המוד למבירו בל מבול בירוסו בל מבירוסו בל מבירוס